

Wie het portret van de drukkerspatroon van rond de laatste eeuwwisseling zou moeten schetsen, zou terecht komen op een be-sprinkte haasje, heen en weer springend tussen de letterkast, het steen en het cilinderpersje en tussen de bedruijden door adu-venties opstrijpend en zelfs wel-als hij een dag- of weekblad uit-gaf - eigenhandig afleveringen van het facillieton schrijvend. In dat laatste geval was hij gemeen-schappelijk niet alleen drukker, maar ook uitgever en tenige) redacteur, een duivelskunstenaar, waarlijk, hoogbegaafd ook in het afhouden van schuldsessies. En het ge-schiede in die dagen, dat voor het eerst drukkers zich aaneen gingen sluiten en het resultaat daarvan is nu, dat zich as, vrij-dag tijdens een feestdag in Am-sterdam een Koninklijk Neder-lands Verbond van Drukkerijen presenteert dat 75 jaar oud is. Ook het Limburgs Dagblad is - met dik 120 andere Limburgse drukkers - lid van dat verbond en dat is er de reden van dat U in deze krant vandaag op de pagi-na's 19, 20 en 21 'n gezamenlijke produktie aantreft van de Kran-ten in Limburg en het Verbond voor wat de tekst betreft verzorgd door Nico Bergkamp en technisch door een aantal grafische be-druipen in onze provincie. Een mooie postkaart, waarin ook te lezen valt hoe de duivelskunste-naars van weleer zijn opgevolgd door elektronici, managers en art-wookers, om er maar eens een paar te noemen. Goede morgen, drukkers, bij deze fraaie „In-druk" past van de krant een kar-telike gelukwens.

Mr. Wiarda leidt verder onderzoek

DEN HAAG - Mr. G. Wiarda, tot voor kort president van de Hoge Raad, zal het verdere onderzoek leiden naar de vraag of het de- partement van justitie in de zaak-Menten op verantwoordelijke wijze is opgetreden, en over de manier, waarop de uitvoering van de beslissing tot arrestatie is voorbereid. Minister Van Agt zegt dit in de brief aan de Ka- mer, die het rapport van mr. Hartsuiker begeleidt. Bij het onderzoek van mr. Wiarda zal tevens de vraag aan de orde moeten komen, of ten aanzien van bepaalde functio- narissen maatregelen moeten worden genomen. Een officier van justitie, wiens standplaats ligt buiten het res- sort van het gerechtshof in Am- sterdam, zal het onderzoek lei- den naar de vraag, of Menten getipt is over zijn arrestatie en zo ja, door wie. Deze officier zal worden gedetacheerd bij de rechtbank te Amsterdam. Zodra mogelijk, zal hij een ge- rechtelijk vooronderzoek vor- deren, aldus minister Van Agt.

Opheldering gevraagd

Vergeefse speurtocht naar Menten

GELEEN - Vandaag of uiterlijk mor- gen zal advocaat mr. J. Hermans uit Geleen nogmaals bij het Openbaar Ministerie in Maastricht aandringen op een verklaring en uitleg waarom er woensdagnacht rond twaalf uur door vijf rechercheurs van de Ge- leense gemeentepolitie een inval werd gedaan bij de Geleense zaken- man A. Mulder.

In een eerste verklaring heeft het Openbaar Ministerie gezegd dat er „voldoende informatie was om te vermoeden dat zich op dat adres de gezochte Pieter Menten bevond". De huiszoeking wees uit dat Menten niet op dat adres verbleef.

„Met die verklaring nemen wij geen genoegen. De heer Mulder heeft er recht op te weten waarop de infor- matie van het Openbaar Ministerie ge- steeld was. Tenslotte werd midden in de nacht de rust in zijn huis verstoord. Bovendien heeft dan recht op een deugdelijke verklaring", aldus ad- vocaat mr. J. Hermans. Als het Openbaar Ministerie niet met een nadere verklar- ing komt, zal de Geleense advocaat, in overleg met zijn cliënt Mulder, on- derzoeken of een aanklacht tegen de Geleense politie of tegen het Open- baar Ministerie mogelijk is. „Je zou dan kunnen zeggen dat er sprake is van een onrechtmatige overheids- daad. Dat is zowel via een strafrecht- lijke procedure als via een civielrecht- lijke procedure aan te pakken. Eerst moeten we afwachten welk antwoord het Openbaar Ministerie ons geeft op ons tweede verzoek om uitleg in deze zaak", aldus de heer Hermans.

(ADVERTENTIE)

1E NED. CASH EN CARRY VOOR VERS VLEES

November slachtmaand. Nu invriezen.

Rij coteletten ± 7 kg gezaagd	per kg 7.50
Hele achterham + 12 kg wordt uitgebeend	per kg 5.90
Runder achterstomp ± 40 kg in door u gewenste porties	
klaregemaakt en geëtiketteerd	per kg 8.30
5 kg rosbief ± 12.50	62.50
5 kg halskoteletten	32.00

Inclusief 4% B.T.W.
Hoensbroek Hoofdstraat 332. Tel. 045-213616
Sittard Voorstad 4 Tel. 04490-2767
Geleen (Lindenheuvel) Ringovenstraat 60 Tel. 04494-47840

UNIEK VOOR LIMBURG

Eindelijk nu ook een grote speciaalzaak in het betere, moderne meubel

Wij zijn dealer van o.a. Pastoe - Fritho - Artfort - Montis en Young International.
Tevens 'n enorme kollektie leren bankstellen.

Onze binnenhuisarchitekten geven U graag vakkundig ad- vies.
1100 m2 showruimte.

RENÉ PANS - BETER MODERN

Brusselsestraat 10, Maastricht, tel. 50262
100 m vanaf het Vrijthof.

Procureur-generaal: vlucht volkomen onopgehelderd

Justitie liet Menten gaan

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Justitie heeft Menten laten ontsnap- pen hoewel men juist daarvoor zo bevreesd was.

Op de zaterdagmiddag dat de politie door een telefoontje van Menten zelf eindelijk zekerheid kreeg omtrent zijn aanwezig- heid thuis, besloot de Amsterdamse hoofdofficier van justitie, mr. A. N. Messchaert, de arrestatie toch pas maandagmorgen uit te voeren wegens afspraken met het departement in Den Haag.

• Een gezelschap Israëliërs is in Roermond neergestoken. De mannen zijn deze dagen getuigen in het strafproces tegen Hans Loya. Hun vrouwen brengen de tijd in Nederland zoek met aankomen. Het gezelschap wordt bereid door leden van de Joodse gemeenschap in Amsterdam en door politie - vooral 's nachts - speciaal in het oog gehouden in verband met hun eigen veiligheid. Dinsdag is de eerste van de Israëliërs al door de Roermondse rechtbank gehoord. Vandaag vinden de verhoren van vier anderen plaats.

Getuige Isak Wasserstein over Hans Loya:

„Hij ging erop af als een wild beest"

door Hay Hermkens

ROERMOND - „Hij was een ver- schijning apart in zijn gewel- digheid. Hij was in dat opzicht zeer bij- zonder. Hij was de ergste. Ik zag dat hij het met plezier deed. Loya grijsde en lachte, aan zijn gezicht zag je zijn sadisme. Hij ging er als een wild beest op af, zodanig tot de dood intrad".

Deze vijf korte zinnen van een van de in leven gebleven ooggetuigen van Hans Loya's oorlogsmisdrijven in het Witrusische Bobruisk zijn vernietig- gende voor de 58-jarige fabrieksar- beider uit Horn dan de toch ook al- lerminst „zachte" inhoud van de ten- lastelegging.

Getuige Isak Wasserstein uit Garmisch-Partenkirchen kreeg dins- dagmiddag voor de bijzondere straf- kamer van de Roermondse rechtbank precies 110 minuten voor een vraag-

SPECULAAS

is een magisch woord in deze tijd van het jaar. Evenals mar- sepein trouwens en peperno- ten. En banketletter niet te ver- geten. En wat dacht u van een stevige reubensoep vol- gens het recept uit grootmo- ders tijd als hoofdmaaltijd en een kopje Zwarte Pietekoffie om weer bij te komen, met daar tussendoor een glaasje bisschopswijn? Allemaal lek- kere zaken, die zonder veel moeite en met enorm veel ge- zelligheid tijdens het week- einde met het hele gezin ge- maakt kunnen worden. Tot en met het uitsnijden van de spe- culaasplank toe. Het kan alle- maal. We hebben 't eigen- handig uitgeprobeerd. Lees deze week vrijdag en volgende week vrijdag de pagina

Minister Van Agt had intussen al sinds 10 november de mededeling van Mentens aanhouding op zijn tafel liggen. Maar geen ambtenaar attendeerde hem erop. Veel vragen - ook of Menten werd getipt - blijven onbeantwoord.

Dit blijkt uit het voorlopig rapport van de procureur-generaal bij het ge- rechtshof te Amsterdam, mr. J. F. Hartsuiker, over de mislukte aanhou- ding van Pieter Nicolaas Menten (77) en de begeleidende brief van minister

Van Agt waarmee het rapport gisteren aan de Tweede Kamer is gezonden. Tussen het moment waarop Menten zaterdagmiddag twee politiemannen in zijn huis ontving - om zich te be- klagen over fotografen - en de vol- gende zondagmorgen toen hij zijn huishoudster vertelde voor een paar dagen te vertrekken, moet Menten tot het inzicht zijn gekomen of getipt, dat hij beter kon verdwijnen. Hij en zijn vrouw vertrokken zondagavond om circa zeven uur.

Op grond van te weinig bewijslast kon Menten niet eerder worden aange- houden en kon ook zijn paspoort niet worden ingetrokken, of vrijlating zou noodzakelijk zijn waarna hij zeker zou verdwijnen. Maar wel werd op Schip- hol de marechaussee geïnstrueerd dat Menten bij passeren moest worden aangehouden.

Bedrijfsblindheid

Dat zijn aanhouding ook zaterdag- middag 13 november niet plaatsvond en dat er zo weinig bewaking rond zijn huis was, doet U bij mr. Hartsuiker de vraag rijzen, hoe deze bedrijfsblind- heid heeft kunnen ontstaan en uit uit- hoofde van hun beroep looch met een gezond wantrouwen behept gezel- schap, dat bovendien zeer gespaard was op een goede afloop van de plan- nen.

(• Vervolg zie pagina 3)

Vijftig doden bij luchtramp

ATHENE - Een vliegtuig van de Griekse luchtvaartmaatschappij Olympic Airways is gisteren op een binnenlandse vlucht in Noord- Griekenland tegen een berg ge- vlo- gen. Volgens de politie zijn alle 46 passa- giers en de vier bemanningsleden van het toestel, dat in brand vloog, omgekomen.

De machine, een YS-11 van Japanse makelij, was op weg van Athene naar Kozani in Noord-Griekenland. Een tussenlanding in Larissa was vanwege het slechte weer niet mogelijk. Het toestel verloor contact met de ver- keersleiding van Larissa na gemeld te hebben dat het in verband met de zware mist probeerde een noodlan- ding te maken.

André Malraux overleden

PARIS - De Franse schrijver, politi- cus en oud-minister André Malraux is gistermorgen op 75-jarige leeftijd in een ziekenhuis van de Parijse voorstad Creteil aan een longembo- lie gestorven. Overeenkomstig zijn wens zal Malraux vandaag begraven worden in het park van zijn buiten- verblijf nabij het graf van de schrij- ver Louise de Vilmorin, in wier ge- zelschap hij zich in zijn latere jaren heeft bevonden.

Direct na het bekend worden van Mal- raux' dood ging in Parijs de Franse driekleur op alle openbare gebouwen half-stok. In een condoleancebeo- dschap aan de enige nog in leven zijnde nazaat van Malraux, diens dochter Florence, sprak president Valéry Gi- scard d'Estaing over het „voorbeel- dige samenspel tussen het letterkun- dige werk en het leven van Malraux". Premier Raymond Barre verklaarde dat Malraux niet slechts een stempel op de literatuur, maar ook op de he- dendaagse geschiedenis van Frank- rijk heeft gedrukt. In de Tweede We- reldoorlog werd Frankrijks meest vooraanstaande letterkundige van deze tijd een held in het verzet. Hij maakte als mini-ter deel uit van het eerste kabinet-de Gaulle en is wel de „denktank" van de generaal genoemd.

(• Zie ook pagina 3)

(ADVERTENTIE)

Jété MEUBELEN

shopping Center
BRUSSELE POORT
MAASTRICHT

Akerstraat 200-202
HOENSBRÖEK

Speciale
Akte-Bankstellen
met kortingen
van f 200,-
tot f 500,-

5 jaar garantie op constructie
Gratis thuisbezorgd

Geopend van 10.00 tot 17.00 uur
's Maandags van 13.00 tot 17.00 uur

• Specialiteit van Hans Loya: mensen dood trappen
pag. 3

• Kwart van schoolver- lators nog steeds zon- der werk
pag. 7

• Proces van de eeuw- wordt eeuw proces
pag. 15

Vanavond drie uur tv-voetbal

Van onze R.V. redactie

HEERLEN - Door tussen 20.55 en 23.45 uur te schakelen van Nederland 1 naar Duitsland 1 krijgen de kijkers in Limburg vanavond bijna drie uur lang voetbal op hun TV-scherm. • Via Nederland 1 (engeten NOS) van 20.55 tot 22.40 uur een rechtstreekse reportage van de wedstrijd Espanol Barcelona tegen Feyenoord (UEFA- cup).

• Vijf minuten later, van 22.45 tot 23.45 uur brengt het eerste met van de Duitse televisie een uitgebreide sa- menvatting van de wedstrijd Queens- park Rangers - AFC Robin (UEFA- cup).

In gebied W M-Limburg

Water 7 pct. duurder

MAASTRICHT - Het bestuur van de Waterleiding Maatschappij Limburg heeft gisteren besloten het ingang van 1 januari 1977 de tarieven voor huishoudelijk en industriële gebruik met 7 pct. te verhogen. Het ligt in de bedoeling deze verhoogde prijs over heel 1977 zo te handhaven. Tot het gebied van de WML-Limburg behoren alle gemeenten met uitzon- dering van Venlo, Tegelen, Roermond, Herten, Linn, Swalmen, Weert, Oud-Maastricht, Sittard, Heerlen, Kerkrade, Bransdon en Schaesberg.

(ADVERTENTIE)

VERKOOP en VERHUUR van

- Bouw-stuc-liften
- Dieselmotoren
- Trijplaten - walsen
- Breekhamers
- Hetevluchtkanonnen
- Steigers - ladders
- Waterpompen
- Knipmachines
- Betonmolens
- Kettingzagen enz.

Ind. terrein De Briel 108
HEERLEN - Tel. 045-411930

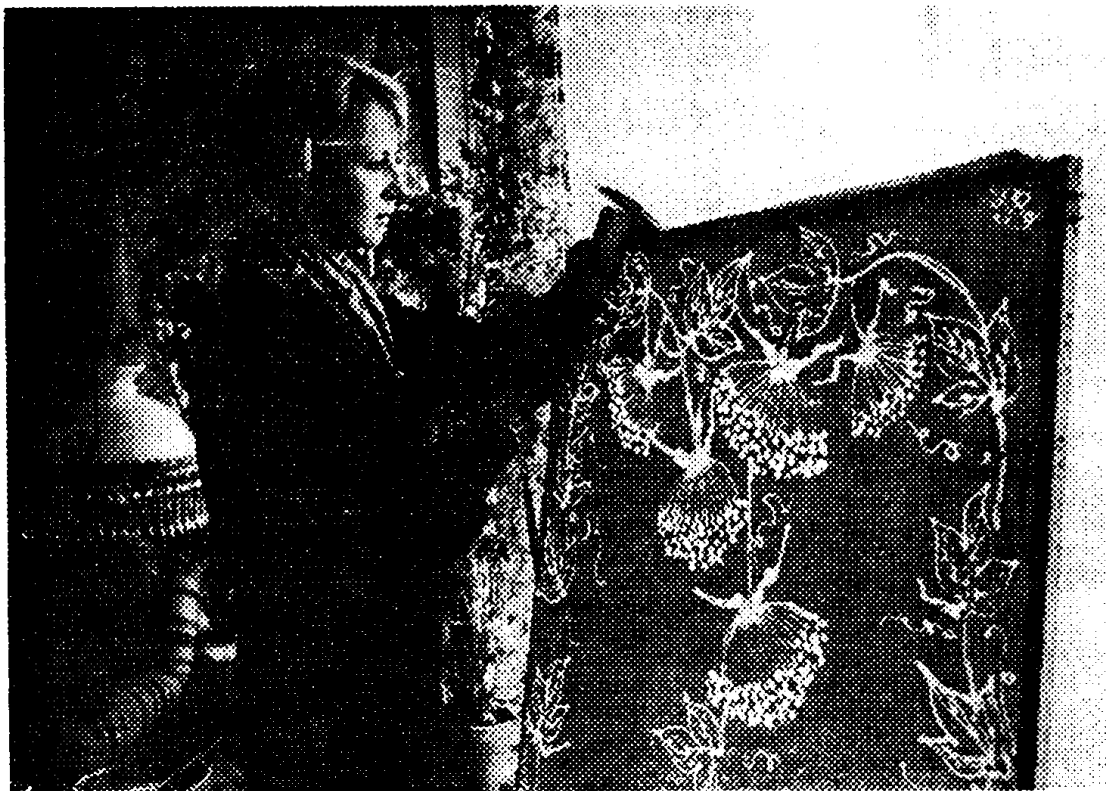
Eerste sneeuw

Goede morgen, schat...

bij ons in limburg

• Tussen twee behandelingen door moet de doek op een raam gespannen worden. Met het maken van een batik is Annelise soms weken bezig.

• In het atelier ontstaan de eerste ontwerpen voor de batiks van Annelise Lennaerts-Kessener.

BINNENKORT IN KASTEEL HOENSBROEK:

Als op 10 december in Kasteel Hoensbroek de tentoonstelling batiks van Annelise Lennaerts-Kessener uit Heerlen officieel wordt geopend hangt er drie jaar werk aan de wanden. In ongeveer vijftig batiks laat Annelise zien hoe ze zich in deze kunst ontwikkelde, van abstract tot figuratief, van sombere kleurstellingen tot uitbundige. „Dat laatste hangt een beetje van mijn stemmingen en van deze seizoenen af”, vertelt Annelise in haar huis en atelier in de Heerlense Prof. Dumontstraat. „In de winter moet ik me soms echt dwingen tot het gebruik van lichte tinten. Ik ben een zomermens, en dat is in mijn batiks te zien”. Drie jaar geleden ontdekte Annelise de batik. Door veel experimenteren, lezen en kijken, maakte ze zich deze oude Javaanse techniek eigen. De eerste kennismaking had, zoals ze zelf zegt, een verslaving tot gevolg. De lange weg van ontwerp tot kant-en-klare batik is voor haar geen be-

Annelise laat haar batiks zien

van de Stichting Vrije Uren in Heerlen. Met zo'n tien kursussen per week is ze een druk bezette lerares. „Het komt wel eens voor dat ik leerlingen heb die ik doorstuur. Als ik zie dat ze talenten hebben waarbij anderen hen beter verder kunnen helpen geef ik ze het advies naar een academie te gaan of naar die afdeling van de Stichting die

zich bij uitstek met hun favoriete hobby bezighoudt. De meeste vrouwen hebben echter heel wat jaren nodig eer ze loskomen en tot echte artistieke prestatie komen. Er is een groepje dat al elf jaar achter elkaar naar de cursus komt. Wie het batikwerk van Annelise in Hoensbroek wil gaan bekijken kan daarvoor vanaf vrijdag 10 december in het kasteel terecht. Dagelijks is de expositie in het slotgebouw geopend van 10 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur. In de weekenden is Annelise Lennaerts zelf aanwezig om haar werk toe te lichten.

LILY SCHEFFER

Bekroonde jeugdlektuur

Bij gelegenheid van de Jeugd-Boekenweek in het Cultureel Centrum Hasselt werd aan René Swartenbroek, bestuurslid van de Vereniging v. Limburgse Auteurs (VLA) de John Flandersprijs (750 gulden) uitgereikt voor zijn jeugdboek: „'t Verhaal van Ise”, door de schrijver als „dagboek van een meisje” in de ik-vorm opgebouwd. Voor het eerst werden ook prijzen voor Kinderpoëzie, beschikbaar gesteld door uitgeverij „De Goede Pers”, Averbode, aan enkele jeugdigen tot 16 jaar uitgereikt.

in gesprek

De zaak-Menten

Na het debat in de Tweede Kamer over de zaak-Menten spookte mij heel wat vragen door het hoofd. Waar was donderdagavond de minister van Justitie ad interim, minister den Uyl? Waarom eiste geen der kamerleden de tegenwoordigheid van deze minister, die gedurende de afwezigheid van minister van Agt de verantwoordelijke persoon voor de gang van zaken was? Mede omdat dit nagelaten werd kreeg ik ook door de vaak grove wijze van debatteren, de zeer sterke indruk, dat de bedoeling van de meeste debatters was, minister van Agt meer in de persoon als lijsttrekker van het CDA dan als minister van Justitie te willen neerhalen. Schitterde daarom de heer den Uyl door afwezigheid? Met stijgende bewondering heb ik de heer van Agt gadeslagen. Pas terug van een haastig onderbroken reis, voor zich stapels papieren die hij onmogelijk wegens tijdgebrek voor het debat serieus door heeft kunnen werken, in de steek gelaten door de minister-president, bleef hij beheerst, hoffelijk, moedig, eerlijk en openhartig, in een schier onmogelijke situatie. Hij stortte niet in maar bleef overeind. Ik heb grote bewondering voor de mens van Agt, voor zijn vele kwaliteiten, bovenal voor zijn hoffelijkheid en zijn zelfbeheersing. Ik ben ervan overtuigd, dat wij in de toekomst van deze man, die pas aan het begin van zijn politieke loopbaan staat, nog veel goeds kunnen verwachten.

HEERLEN J. M. A. Mohrmann.

Kikkerbilleren

Naar aanleiding van een advertentie op de voorpagina van uw krant, waarin kikkerbilleren worden aangeprezen, wil ik even kwijt, dat ik een touringcar-chauffeur hoorde vertellen, dat hij te Bourg St. Maurice (Haute Savoie), flink wat bijverdiende met het „vangen” van kikkerbilleren, wel eens zes tot zeven kilo per dag. Men heeft daar een speciaal schaarje voor, de kikkers worden gevangen, de billetes afgeknippt en het dan nog levende restant wordt terug in het water gegooid.

HEERLEN J. Jacobs

Stoken

De regiovoorzitter van de Unie BLHP, de heer Franssen, kan het niet laten af en toe zijn neus te steken in ander-

mans zaken. En was het nu maar omdat hij het goed meent met die anderen, neen, het eigenbelang ligt er duimendik op. Zo goede hij afgelopen zaterdag weer eens met modder naar het NKV, waarbij het NVV uiteraard ook een klodder moest incasseren. Hij riep de NKV'ers op die heilloze socialistische weg van een federatie met het NVV niet op te gaan. In datzelfde verhaal verkondigde hij tevens de stelling, dat ook familiebedrijven een raad van commissarissen zouden moeten kiezen. Waar haalt hij die kapitalistische kennis toch vandaan? De geachte afgevaardigde Franssen (lid voor de KVP van de Eerste Kamer) legt het er wel erg dik op, dat zijn politieke ambities hier weer onder een vakbondslading schuil gaan. Blijkbaar wil hij er ook nog een aantal liefst goed betaalde, commissarissen bij hebben. Zijn bereidheid tot samenwerking met andere vakbonden klinkt dan ook wel erg onwaarachtig.

SITTARD A. Mentjens

Heksenjacht

Ter gelegenheid van Buss- und Betsdag hadden onze oosterburen woensdag, 17 november, een vrije dag. Velen gebruikten deze zondag om hun inkopen in verter in Nederland te doen. De hele middenstand, in de toch al niet zo rooskleurige mijnstreek, verheugt zich tijdens zulke dagen op een stuk omzetverhoging. Dat die van niet te verwaarlozen omvang is, valt af te leiden uit het feit, dat zelfs bij de winkelsluitingswet e.d. rekening wordt gehouden met de koopgewoonte van onze oosterburen. Weekmarkten in bijvoorbeeld Kerkrade en Eygelshoven zouden een saai bedoeening zijn bij het wegblijven van Duitse kopers. Ik verbaas me er telkens over, dat bij zulke gelegenheden de politie een ware heksenjacht ontkent op Duitse automobilisten. Als nijvere bijen gonzen motoragenten door de stad, over het trottoir en zelfs tegen het verkeer in, op zoek naar fout-parkeerders. Niet zonder resultaat, want daags erna kan men in de krant lezen hoe rijk de „oogst” weer was. Dat zulk optreden niet parallel loopt met de goodwill die de middenstand probeert te kweken, is een ieder toch wel duidelijk. Menig burger zou met een geruster hart zijn avondwending maken indien hij zich ook dan verzekerd wist van een gelijke grote activiteit van onze vriend en helper.

SCHAESBERG J. Rehaen.

beroep	eensgezind	gevangenis	prent	plaats in Limburg
speelgoed		sarren		
inwendig				
grappenmaker			Archi Episcopus	alleen-zang
nauw				
vriendin (F)			Indien	
			sint	ex tempore
op een keer				
niet rijk			oude lengte-maat	
		voetbal-pool		

oplossing van gisteren

- e p - b b -
- d u p e r e n
- u n a n i e m
- c a r i e s -
- a i - g - t e
- t s a - a - e
- b i e r g l a s
- e - e m e l t

WIND BORN

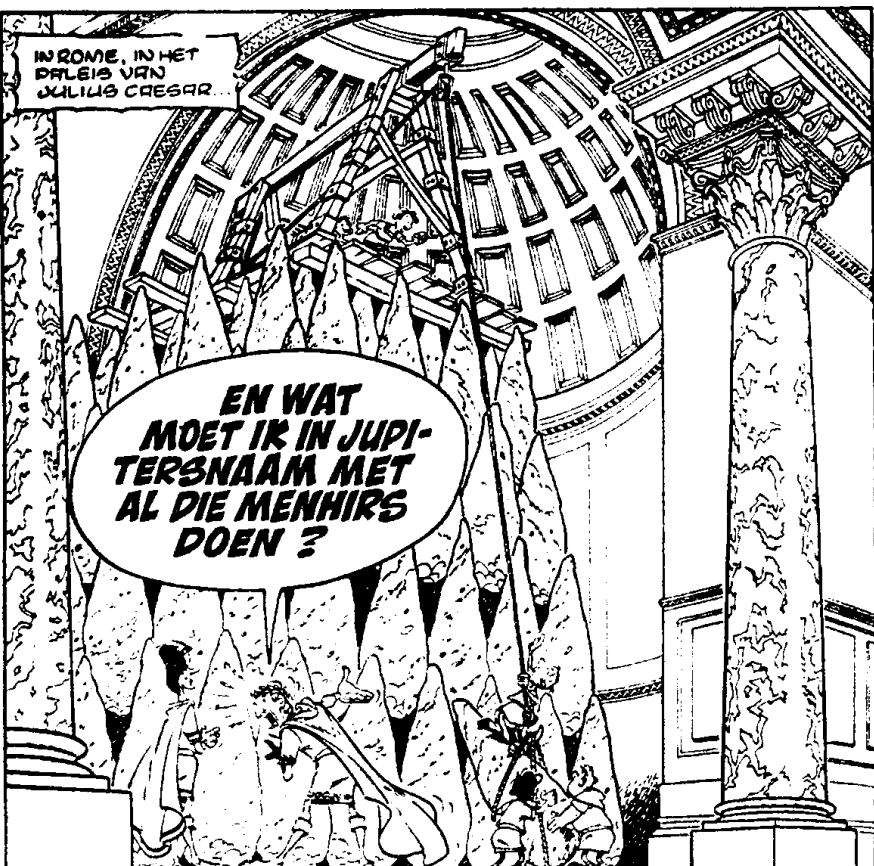
recept

Sinaasappel-souffletjes

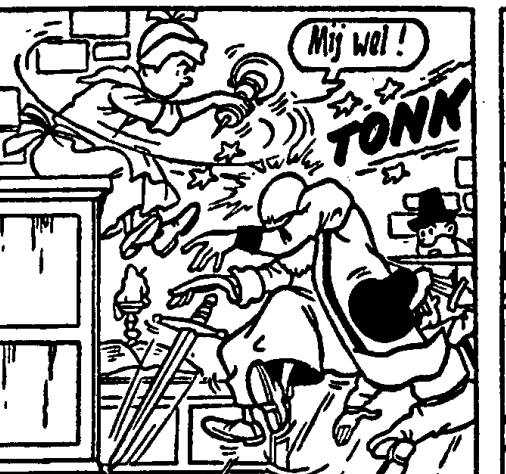
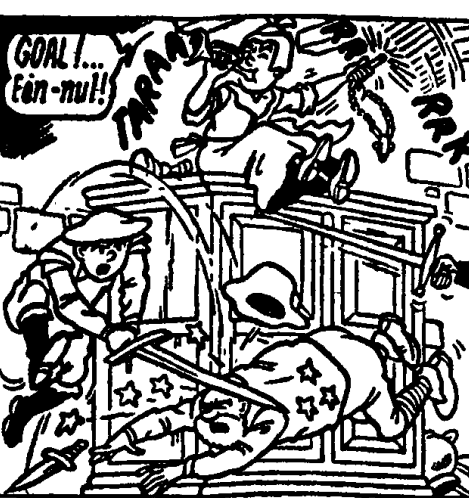
Een dessert dat u moet maken als de nieuwe sinaasappelen er weer zijn. Halveer vier grote navels, pers ze uit en zeef het sap. Voeg daarna een eetlepel citroensap toe. Spits twee eieren en klop de dooiers met 100 gr. basterd- of poedersuiker en een eetlepel maizena. Blijf continu kloppen, boven laag vuur, tot het mengsel licht begint te binden. Voeg daarbij heel geleidelijk het sinaasappelsap. Laat het mengsel afkoelen en voeg een eetlepel Oranje Curacao en de met een snuifje zout stijfgeklopte eiwitten toe. Schep dit in de lege sinaasappelhalven. Snijd vooraf een heel dun schijfje van de onderkant zodat ze gemakkelijker recht blijven staan. Zet de sinaasappelhalven in een voorverwarde, matig hete oven en verhoog de oven-temperatuur na 10 minuten tot heet. Reken in totaal op 15 à 20 minuten. Het is beter de vulling te verdelen over nog twee extra lege sinaasappelhalven, zodat ze slechts half gevuld zijn en er ruimte overblijft voor het rijzen. Om te voorkomen, dat de sinaasappelschillen verschrompelen in de oven wikkelt u ze in folie, dat u er later weer afrekt.

OBELIX & CO

• Goscinny Uderzo
• Dargaud S.A. 1976

DE RAAP VAN RUBENS SUSKE EN WISKE

VANDAAG de dag

Spreiding

DEN HAAG - Staatssecretaris De Jong van onderwijs wil ook bij het voortgezet onderwijs een vakantie-spreiding invoeren. Het is de bedoeling dat dit gebeurt over twee periodes van zeven weken.

Roof met doden

SAO PAULO - Een mislukte bankoverval in Sao Paulo (Brazilië) heeft zes mensenlevens geëist. In de bank werden een politieman en een gangster doodgeschoten; kort daarna op straat drie gangsters en een gijzelaar. Een van de in totaal vijf rovers slaagde erin te ontkomen.

Angola in VN

NEW YORK - De Veiligheidsraad van de VN heeft gisteren met 13 tegen 0 bij onthouding van de VS en niet-deelneming van China, besloten de Algemene Vergadering aan te bevelen, Angola toe te laten als 146ste lid van de volkerenorganisatie.

Vermoord

LONDONDERRY - Een Noordierse barman, vader van zeven kinderen is maandagavond in een café te Eglinton (graafschap Londonderry) door twee jongemannen doodgeschoten. De man, John Toland, is vermoord door leden van de Ulster Freedom Fighters, een protestantse militante organisatie. „Motief”: Toland was lid van de IRA.

Busongeluk

SEOEL - 176 kilometer zuidelijk van Seoel is gisteren een bus op een gladde weg geslipt en van een klip gevallen. Zeven inzittenden verloren het leven, 35 mensen werden gewond.

Overstromingen

ATHENE - Tweeduizend mensen zijn dakloos geworden door overstromingen, die zich deze dagen in de omgeving van Thessaloniki in Griekenland hebben voorgedaan, en die het gevolg waren van langdurige regen. Enkele honderden huizen zijn ingestort.

Naar Nederland

DEN HAAG - De Britse conservatieve oppositieleider Margaret Thatcher zal op 6 december een officieel bezoek aan Nederland brengen. Thatcher zal gesprekken voeren met premier Den Uyl en minister Van der Stoep.

Andere naam

TRIPOLI - De officiële naam van de Libische Arabische Republiek wordt veranderd in de Libische Arabische Volksrepubliek. De militaire leider van het land, kolonel Muammar Gaddafi, heeft dit bekendgemaakt.

Referendum

MADRID - In Spanje wordt op 15 december een referendum gehouden over het plan tot instelling van een gekozen parlement van twee kamers. Premier Suarez heeft ook aangekondigd dat de parlementsverkiezingen in juni '77 zullen worden gehouden.

Tot 60 jaar

PRETORIA - De Zuid-Afrikaanse minister van defensie, Pieter Botha, heeft aangekondigd, dat als zich niet genoeg vrijwilligers melden voor dienst in het Zuid-Afrikaanse leger, de dienstplichtige leeftijd zal worden verlengd tot 60 jaar.

Telefoongidsen

UTRECHT - De PTT heeft uitgemerkt dat voortaan iedere abonnee alleen nog de gids waarin zijn telefoonnummer is opgenomen, automatisch thuisrijkt. Deze veranderende opzet levert een jaarlijkse besparing van drie miljoen gulden op.

Duizend leden

DEN HAAG - De politieke partij D'66 heeft binnen 14 dagen duizend nieuwe leden geboekt. Fractieleider Terlouw heeft onlangs verklaard bij de komende verkiezingen als lijsttrekker te willen optreden, mits binnen redelijke tijd 1666 nieuwe leden zich zouden hebben aangemeld.

Hulpverlening

AMSTERDAM - Steeds meer vrouwen die door hun man of vriend worden mishandeld, vinden de weg naar het opvangsthus van de Stichting Blijf van mijn Lijf. In de eerste 10 maanden van dit jaar kwamen 226 vrouwen (hoofdzakelijk tussen 21 en 35 jaar) met 340 kinderen bij de stichting om hulp vragen tegen 188 vrouwen met 257 kinderen in geheel 1975.

Seveso-zieken

ROME - In het giframp-stadje Seveso zijn twee vrouwen in het ziekenhuis opgenomen, een 55-jarige met ernstige leverinfectie en een andere met huiduitslag tegengevolge van het giftige TCDD (dioxine). De Italiaanse pers heeft onlangs foto's getoond van onherkenbaar vermomde kindergezichten, die na de ramp in Seveso slechts lichte verbrandingsverschijnselen vertoonden.

Kreten van afschuw op publieke tribune Specialiteit van Loyen: gevangenen dood trappen

Vervolg van pag. 1

Isak Wasserstein zelf weigerde bij het begin van zijn verhoor Hans Loyen in de ogen te kijken, „Ik herken hem niet meer”, aldus de Duitser op een vraag van de rechtbankpresident. Op een foto met zes SS'ers wees Wasserstein wel onmiddellijk Loyen aan.

„In dat kamp zijn méér doden door mensenhanden gevallen dan door ziekte of uitputting”, zo begon Wasserstein zijn eigen aanklacht tegen Loyen. „Ik heb ontelbare gevallen gezien dat Loyen betrokken was bij het opvangen van Joden. Gemiddeld drie maal per week, ongeveer twee maanden lang”. Mr. Te Strake becijferde daarop met instemming van Wasserstein dat er dan ongeveer 25 Joden zijn opgehangen door Loyen zelf, of door andere Joden in opdracht van Loyen.

Kreten van afschuw klonken op de veelal muistille publieke tribune toen Wasserstein Loyens „specialiteit” uit de doeken deed: het als een voetballer met feilloze precisie trappen. „Hij schopte iemand bewusteloos, liet dan water over het hoofd gieten totdat de man weer bij was en ging vervolgens op de hals staan totdat de ander dood was, aldus Wasserstein.

Harm Dost zou spoedig vrij kunnen komen

ARNHEM - De raadsman van de 28-jarige Arnhemmer Harm Dost, die door de Duitse justitie wegens hasj-verkoop in Nederland tot drie jaar en negen maanden gevangenisstraf is veroordeeld, verwacht dat de uitlevering van Dost niet lang meer zal duren. De advocaat Mr. R. Hartkamp uit Utrecht, baseert deze verwachting op het niet-overplaatsen van Dost van het Dusseldorfer huis van bewaring naar de gevangenis in Duisburg.

„Ik werkte toen in de keuken. Door het raam kon ik dat alles goed zien”.

Zonder bevelen

„Loyen heeft méér daden gepleegd dan de andere SS'ers. Daarvan ben ik overtuigd. Hij heeft veel gedaan zonder bevelen. Die andere SS'ers hebben me verteld dat ze door de wrede daden van Loyen in het nauw dreigden te komen. Als Loyen niet zo wreed zou zijn dan hadden wij het gemakkelijker gehad”, zo kreeg Wasserstein te horen. Zelf voegde de Duitse getuige er dinsdag als slotconclusie aan toe: „Loyen speelde er een veel grotere rol en was veel erger dan zijn eigen chef Eichhof. Loyen was de brutaliteit van het kamp”. De vier getuigen uit Israël, die het er tezamen met Wasserstein en nog 86 anderen op een totaal van 1500 Joden levend vanaf hebben gebracht, verschijnen vandaag voor de rechtbank. Dat zijn Mosche Manne uit Rechovoth, Schraga Sisscholz uit Kiryat, Schmuël en Menachem Schotland en Jehoshua Borenstein, beiden uit Ramat Gan.

„Bewijzen”

In welgeteld drie minuten lichte inspectie van de rijksrecherche als getuige-deskundige dinsdagmiddag een tijdje op van de sluis die hangt over de eerste uren na Loyens arrestatie op woensdagavond 11 augustus van dit jaar. „Een van Loyens eerste zinnen was: „Dat ze 't mij maar eens bewijzen”, aldus Grachten over Loyens houding. Die veranderde echter vliegensvlug. Twee

minuten later kwam indertijd al „het kamp van Bobruisk” ter sprake en binnen 24 uur begon Loyen beetje voor beetje te bekenen. „Dat is vrij moeilijk tot stand gekomen. Hij uitte zich moeilijk en kon niet meteen spontaan zeggen”, zo zei Grachten dinsdag.

• Zie verder pag. 15

• V.l.n.r. getuige Wasserstein, rechtbanktolk Nijenhuis, verdachte Hans Loyen en rijksrechercheur De Greef.

Rapport in Tweede Kamer kritisch ontvangen

Minister Van Agt las rapport niet

(vervolg van pagina 1)

Het Openbaar Ministerie heeft „tussen 9 en 11 november” besloten Menten op 15 november aan te houden. Minister Van Agt was hiervan niet op de hoogte. Hem werd hiervan een mededeling gezonden die op 10 november op Van Agts kamer arriveerde. Door bezigheden elders heeft Van Agt, aldus zijn brief, hiervan geen kennis genomen voor zijn vertrek naar Roemenië op 12 november. Ook tijdens de jaarlijkse conferentie van leden van het Openbaar Ministerie, op 11 november in Bery en Dal, zou de zaak-Menten niet ter sprake zijn gekomen; wel die van Logen.

Aan de gang van zaken bij Mentens voorgenomen arrestatie zijn drie besprekingen voorafgegaan: twee op vrijdag 12 november, een op zaterdag de 13e. Op de bijeenkomst van zaterdag kwam als belangrijk punt naar voren dat men zich ervan moest zien te overtuigen of Menten nog wel in zijn huis was. De hoofdofficier, mr. Messchaert, stelde toen als uitgangspunt dat „als Menten nu thuis is, hij ons nu niet meer mag ontsnappen”. De zekerheid omtrent Mentens aan-

wezigheid thuis kreeg de Blaricumse politie zaterdagmiddag. Hij of zijn vrouw beklagde zich om een uur over een fotograaf - van Accent!, maar nu werkend voor het Duitse blad Stern - die vanaf een hoogwerker foto's van Menten maakte. Tevens werd ergeris uitgesproken over een vliegtuigje dat de vorige dag - ook voor Stern - over Mentens huis had gecirkeld. De fotograaf werd door de politie opgehaald. Op het bureau werden zijn persoonlijke gegevens genoteerd.

Terwijl deze fotograaf op het bureau was, belde Menten op. Naar zijn aard direct tot de aanval overgaand vroeg hij om de identiteit van de fotograaf en inbeslagneming van zijn foto's. Volgens de verklaring van de Blaricumse opperwachtmeester Helgeman heeft deze Menten gezegd dat hij er nog wel meer van zou horen, omdat hij hierin de mogelijkheid zag „Menten te verschalken”.

Menten zelf

Daarop begaf Helgeman zich naar het justitie-overleg dat juist toen plaatsvond in Hilversum. Rijkspolitie-kapitein Bordewijk stelde daar mr. Messchaert voor Menten gelijk te arresteren, maar Messchaert weigerde dit wegens de afspraken die daarvoor voor maandagmorgen waren gemaakt met het departement, en wegens de voorgenomen persconferentie die ook op maandag zou worden gehouden. Op last van Helgeman zijn daarna de wachmeesters De Sain en Petter naar Mentens huis gegaan, blijkens hun verslag „zodanig om hem over de fotograaf in te lichten, in feite om zijn stemming en plannen te peilen. Dit onderhoud duurde anderhalf uur, waarin Menten zich uitgebreid beklagde over het fotograferen, zowel uit het vliegtuig als vanaf de hoogwerker. Hij was uitermate rustig en niet van plan het weekeinde weg te gaan”, aldus de verklaring.

„Onthutsend”

Het rapport van mr. Hartsuiker en mr. Perrick is door de belangrijkste woordvoerders uit de Tweede Kamer vrij kritisch ontvangen.

Mevrouw Kappelmeier van de Copello (VVD) hekelde het feit dat Van Agt het rapport over de op handen zijnde arrestatie dat op 12 november op zijn bureau kwam, niet heeft gelezen, omdat hij op het punt stond naar het buitenland te vertrekken.

Dat laatste werd ook bekritiseerd door PvdA-woordvoerder Kosto, die zich afvroeg „wat er gebeurt als een minister het land verlaat en zo'n rapport niet eens leest, terwijl bovendien zijn ambtenaren hem er niet eens attent op maken. De communist Wolff noemde de verklaring dat Van Agt het arrestatie-rapport niet gelezen had, voordat hij naar Roemenië vertrok, een „zwak alibi”. Wolff droeg evenals vorige week aan op het aftreden van Van Agt.

Diep geloof in herwaardering van de tijdloze waarden

MALRAUX: VEELZIJDIGSTE GEEST VAN DEZE EEUW

De in 1901 te Parijs geboren schrijver André Malraux publiceerde reeds op zijn 24e jaar het essay „Tentation de l'Occident” (de bekoring van het Westen) waarvan een halve eeuw later bleek dat het een profetische visie had. Malraux heeft nooit aan toekomstvoorspellingen gedaan, maar zijn analyses van de tijdgevoelens waren glashelder.

Het feit dat op meerdere tijdstippen van zijn bestaan groten als Gandhi, Gorki, Mao, de Gaulle en anderen naar zijn gedachten luisterden, zijn daarvoor betekenisvol. Onder zijn eerste werken is zich ook het geschrift „En Europees jeugd”, waarin de morele situatie van onze West-Europese beschaving zich sterk aftekent. Op zijn tweëntwintigste jaar doorkruist hij Zuid-West-Azië op zoek naar de bronnen van de antieke culturen en hun verschillende begrepeningen. Overal ter wereld, vooral ook in Zuid-Amerika, waar Malraux

zijn cultuur-filosofie verrijkte, sprak hij met de politieke en geestelijke leiders. Men vindt hem ter plekke bij alle grote gebeurtenissen in onze eeuw.

De Hoop

Rond 1933 verschijnt „Espoir” (De Hoop) als boek en als film. De strijd tussen dictatuur en democratie in Spanje. Ook in dit werk, evenals in de vorige, verboden in de communistische en fascistische landen, roept Malraux een wereld van actie en geesteskracht naar voren. In de laatste wereldoorlog wordt hij krijgsgevangene gemaakt, maar ontvlucht, strijdt in het gewapend verzet, wordt gegrepen en standrechtelijk ter dood veroordeeld. Hij stond al tegen de executiepaal, toen de Duitse kolonel ontdekte dat de papieren van de Fransman vals waren en dat zijn naam niet Burger was doch Malraux, van wiens boeken hij een

groot bewonderaar was. Hij stelde de executie uit en liet de vermaarde auteur naar een gevangenis overbrengen, vanwaar hij ontsnapte.

Verbazend

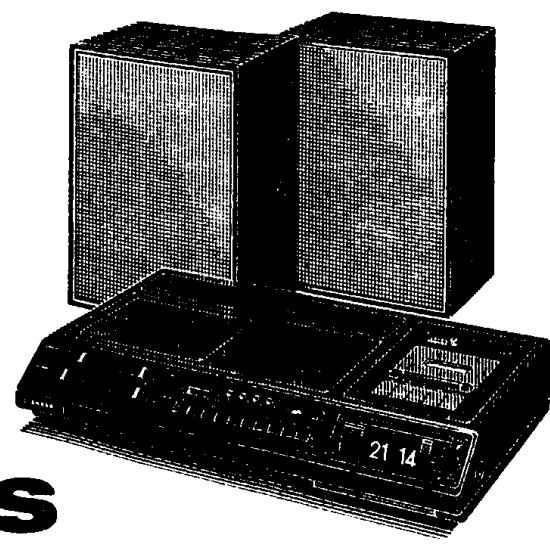
Malraux' diepgaande universele kennis was verbazend. Hij geloofde in een herwaardering van tijdloze waarden. Op een internationaal schrijverscongres voor de verdediging van het westen, zei hij eens: „Indien we ons tegen het communisme van de Sovjets verdedigen, moeten we eraan denken dat zij in hun nieuwe maatschappij geloven. En ons geloof in de waarden van de christelijke cultuurboed, waar is het, sedert we de religieuze geesteskracht van de kathedraalbouwers niet meer bezitten?”

R. F.

(ADVERTENTIE)

HiFi/Stereo is zo moeilijk niet

U ziet hier de Erres SX 6841. Een HiFi/Stereo-kombinatie van tuner, versterker en cassette-recorder. Wat deze installatie vooral vraagt is een kritisch gehoor. Om de geweldige weergave naar juiste waarde te kunnen schatten.

ERRES

Handigheid komt er minder op aan. Want de Erres SX 6841 munt uit door een ongelooflijk eenvoudige bediening. Druk op de knop: radio speelt. Druk op een andere knop: cassette speelt (ook chroomdioxide band!). Wat de techniek betreft is „eenvoudig” een misplaatst woord: De HiFi-norm Din 45500 wordt ruimschoots gehaald, het uitgangsvermogen bedraagt 2x15 Watt continu, 2x20 Watt muziek, ruisonderdrukking (DNL) is ingebouwd. Een sterk pluspunt is de verlichte digitaal klok met schakelmogelijkheid. Adviesprijs inclusief 2 luidsprekerboxen f1.199,-.

Mocht u altijd hebben gedacht dat HiFi/Stereo een gekompliceerde zaak is, dan hopen we dat u de ogen zijn open gegaan.

Wanneer gaat u kijken en luisteren bij uw Erres-dealer?

**Erres HiFi/Stereo:
mooie muziek op een
makkelijke manier.**

EUROPEES HOF:

Honderd gulden voor VVDM'er

DEN HAAG - Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg heeft gisteren tijdens een openbare hoorzitting in Straatsburg besloten dat VVDM'er Engel recht heeft op een schadevergoeding van honderd gulden. Wit, Dona en Schul hebben geen recht op een schadevergoeding. Volgens het hof hebben zij door de uitspraak op 8 juni in voldoende mate voldoening gekregen.

Het Europees Hof constateerde toen dat Nederland op twee punten het Europees verdrag voor de rechten van de mens had geschonden. Het voortdurend arrest dat in 1970 aan C. Engel werd opgelegd bij wijze van krijgstruchtschuld was onjuist, en ook de krijgstruchtschuld tegen De Wit, Dona en Schul was onjuist geweest omdat de mondelinge behandeling van hun zaak voor het hoog militair gerechtshof achter gesloten deuren had plaatsgevonden. Na de uitspraak van het Europees Hof lieten de vier Nederlanders weten dat zij in aanmerking wensten te komen voor een genoegdoening.

Strauss: CSU

blijft bij de scheiding

MÜNCHEN - Franz Josef Strauss, voorzitter van de CSU, de Beierse zusterpartij van de Westduitse Christendemocratische unie CDU, heeft zich gisteren krachtig verzet tegen herstel van een gemeenschappelijke vertegenwoordiging van de CDU/CSU in de Westduitse bondsdag. De leider van de CDU, Helmut Kohl, had hem maandag om dat herstel verzocht.

Strauss verdedigde „de historische beslissing” die door de gekozenen van de CSU is genomen als „in het belang van de Duitse politiek” in een brief gericht aan 7.000 verantwoordelijken van de beweging en medeonderkend door Friedrich Zimmermann, leider van de Beierse parlementsfractie.

In het schrijven van Strauss wordt het standpunt van Kohl aangevoerd. Strauss verklaart, dat „de scheuring” het gevolg is van een evolutie van het kiezerskorps tijdens de verkiezingen van 3 oktober, waarbij de CSU winst geboekt had terwijl de CDU niet de verhoorde resultaten had behaald.

Aantjes moet niets meer hebben van Drees jr.

ARNHEM - „Ik vind het schandelijk wat Drees gedaan heeft, door min of meer te suggereren dat Van Agt wellicht zelf een rol gespeeld heeft bij de verdwijning van Menten. Hierdoor heeft Drees voor mij afgedaan als respectabel politicus”.

Dat zij fractievoorzitter fractievoorzitter Wim Aantjes van de ARP op een vergadering van het CDA te Arnhem. Aantjes zei tijdens het debat over het geval-Menten in de Tweede-Kamer voortdurend op zijn plaats te zijn gebleven uit solidariteit met de minister. „Er is mij vaak gevraagd waarom het CDA Van Agt niet te hulp is gesnel. Dit zou echter onmiddellijk als zwakte van die minister zijn uitgelegd.

Daarom hebben wij ook niet gepleit voor uitsluit van het debat. Hij kon het allemaal zo verantwoorden. Ik geloof niet dat door dit debat de positie van Van Agt als lijsttrekker van het CDA is aangetast. Fouten die zijn gemaakt, wil ik hiermee niet goedpraten, maar ik vind dat men een duidelijk onderscheid moet maken tussen de persoonlijke en de politieke verantwoording van de minister. Die persoonlijke verantwoording is door Drees op ondermatige wijze ter discussie gesteld”.

Haya van Someren:

VVD wil niet samenwerken met déze PvdA

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - „Een voortzetting van een kabinet-Den Uyl is in de huidige situatie onverantwoord. Deze PvdA kan in deze wereldsituatie geen regeringsverantwoordelijkheid dragen. De risico's zijn te groot”. Met deze woorden keerde zich gistermiddag de fractieleider van de VVD in de Eerste Kamer, mevrouw Haya van Someren, bij de algemene beschouwingen tegen de regering. Mevrouw Van Someren kwam tot haar conclusie nadat zij met name het defensiebeleid van de regering had gehekeld. „Wij moeten bouwen aan onze veiligheid. Dat zal impopulaire maatregelen vragen, maar meer nog vraagt het om morele moed van de regeerders”, aldus de fractievoorzitter in de senaat. De ministers van defensie en buitenlandse zaken moeten volgens haar de alarmklok luiden.

DE PRIJS-SLAG

DAAR KUN JE OP BOUWEN

VOLRODE ZALM
HELE MOOT
dik kop
226 gram **399**

ZEEUWSE MOSSELEN
pot inn
220 gram **199**

ZURE HARING
inhoud:
375 gram **249**

APPELMOES
HEEL
BLIK **79**

KIJK VOORAL EENS
naar ons
LEUKE ASSORTIMENT
KAARSEN, SPELEN
en SPEELGOED

originele aluminium
TOMADO TRAP
4
TREDEN **2995**

WITTE REUS
VOORDEELVAT
inh: 3200 gr. **699**

GRIJS
TOILETPAPIER
4 rollen
1000 vel **89**

Roomboter
**BANKET
LETTER**

RIJK GEVULD
MET FIJNE
BANKETSPIJS

299

500 gram
ZWAAR

VASTE LAGE PRIJS-SLAG PRIJZEN

Alto **DIEPVRIES PATAT** LET OP DE KWALITEIT **259**
dik Swart
MELBA TOAST **99**
500 gram
SPLITERWTEN **79**
pot inh: 8 stuks
MINOS KNAKWORST **99**
620 gramspot Gouda's Glorie
MAYONAISE ~~-354~~ **199**

heel dik **PERZIK SCHIJFJES**
heel blik **HALVE ABRIKOZEN** *per pak* **159**
heel blik **BARTLETT PEREN**

250 gram **GEVULDE SPECULAAS** **89**

250 gram blik **QUALITY STREET TOFFEES** ~~-504~~ **399**

hele liter rood of wit **VRUCHTEN VERMOUTH** **199**

onze bekende **JALIFA SHERRY** met Spaans Garantiezegel **450**
PALE DRY, MEDIUM DRY of CREAM 0,7 liter

DE PRIJS-SLAG DAAR KUN JE OP BOUWEN

EEN DUIDELIJKE ZAAK
EEN DEGELIJKE ZAAK
EEN ENERGIEKE ZAAK

volgende week ook in ALMERE en NIJMEGEN
en binnenkort ook in DRIEBERGEN en ZUTPHEN

3 flessen **ROSÉ
d'ANJOU**
1000

KINDER **UNICA
STOELTJE** **995**
DAT IS EEN
LEUK KADO!

3 ZWARE
KEUKENDOeken
formaat: 55x55
GEBLOKT in
div. kleuren **1000**

JAC. HERMANS

PRIJS-SLAG

JAC. HERMANS

OPNAMEN NCRV/LD „BLAATEST 1976" IN GRONINGEN

Supporters welkom
in TV-show van Ted

Van onze showpagina-redactie

BOCHOLTZ - Bij voldoende belangstelling zal op dinsdag 14 december een extra bus of trein van de NS van Zuid-Limburg rechtstreeks naar Groningen rijden om supporters van „Die Kalkdörfler" uit Bocholtz in de gelegenheid te stellen in de Groningse evenementenhal de TV-opnamen bij te wonen van de „s.s.t.t." show van Ted de Braak. „Die Kalkdörfler" zullen

in dit programma dat op nieuwjaarsavond (zaterdag 1 januari) op het scherm komt, optreden als winnaars van de NCRV/Limburgs Dagblad Blaatest 1976. Tijdens dit programma wordt hun in verband hiermee tevens de NCRV/LD-trofee uitgereikt. De Nederlandse Spoorwegen hebben de NCRV en het Limburgs Dagblad een extra treinstel toegewezen ter gerieve van de supporters wanneer mi-

nimaal 150 personen meereizen. De trein naar Groningen brengt de supporters na afloop van het programma (plm. 22.30 uur) ook weer vanuit de Groningse hoofdstad terug naar Heerlen en Zuid-Oost-Limburg.

Arrangement

Normaal gesproken rijden er rond dit late tijdstip geen treinen meer vanuit het noorden naar het zuiden.

In samenwerking met de organisator van deze jaarlijks terugkerende NCRV/LD „Blaatest", John Bisschops uit Nieuwenhagen, hebben NCRV, Spoorwegen en Limburgs Dagblad een speciale lage prijs vastgesteld voor iedereen die als supporter of zijnde „n dagje uit" het TV-programma in Groningen met „Die Kalkdörfler" en diverse bekende artiesten wil bijwonen. Voor het speciale tarief van 25 gulden krijgt men een retour-

kaartje naar Groningen, toegang tot de evenementenhal en de bus van het station van Groningen naar deze hal en vice-versa.

Nogmaals geldt deze prijs alleen bij voldoende belangstelling. Tot en met komende zaterdag 27 november kan men zich opgeven in Bocholtz bij de heren P.J. Franken, Schoolstraat 34, tel. 0442-3120 of J. Spierts, Emmastraat 16, tel. 0442-2630. Iedereen is welkom!

Eindredactie

Harrie Cremers

telefoon 718100 toestel 239

● Dr. Willem Drees Sr.

UITGEBREID EN BOEIEND
PORTRET VAN DR.
WILLEM DREES SR.

HILVERSUM - In de AKTUA-TV-serie INFORMATIE OP WOENSDAG is vanavond om 20.30 uur op Nederland II een portret te verwachten van Dr. Willem Drees Sr. Samenstellers Henk Schoup en Paul Wallenburg hebben een maandelang aan dit levensverhaal gewerkt. Zij konden hiervoor gebruik maken van een overvloed aan historisch materiaal en kregen de medewerking van oud-collega's en familieleden van de heer Drees. Henk Schoup had in dit verband gesprekken met de heer W. Drees Jr., de fractievoorzitter van DS. 70 in de Tweede Kamer, en de neef van „Vader Willem" en oud-minister Lieftinck, op het ogenblik werkzaam bij de wereldbank.

DE POLITIEKE CARRIÈRE van Drees is uiteraard een belangrijk onderwerp in deze documentaire. Drees werd geboren in 1886 in Amsterdam. Al vroeg toonde hij interesse voor de vaderlandse politiek. Hij voelde zich bijzonder aangetrokken tot de visie van de SDAP; in 1904 werd hij dan ook lid van deze partij. Indirect kwam hij in aanraking met de landpolitiek door zijn functie van stenograaf van de Staten-Generaal.

Zijn werkelijke politieke werk begon, toen hij in 1913 lid werd van de Haagse gemeenteraad. Tot 1941 zou hij dat blijven. In de raad was hij achtereenvolgens wethouder van Sociale Zaken, van Financiën en Openbare Werken. Al gauw manifesteerde hij zich ook in breder politiek verband. In 1919 werd hij lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, ook tot 1941.

In 1933 deed hij zijn intrede in de landelijke politiek. In dat jaar werd hij gekozen als lid van de SDAP-fractie in de Tweede Kamer. Gaandeweg groeide hij naar een leidende positie in deze fractie.

De Tweede Wereldoorlog is niet ongemerkt aan Drees voorbijgegaan. Gedurende een jaar werd hij door de Duitsers als gijzelaar vastgehouden in St. Michielsgestel en in het concentratiekamp Buchenwald. Na deze periode speelde hij een belangrijke rol in het verzet. Hij was lid van het Vaderlandse Comité, van het Groot Burgercomité en van de contactcommissie der Illegaliteit. Hij was sterk betrokken bij de voorbereidingen van maatregelen, die na de bevrijding in Nederland zouden moeten worden getroffen.

OOK OP DE VERNIEUWING in zijn eigen SDAP had hij grote invloed. Uit deze partij kwam al snel na de oorlog de Partij van de Arbeid voort. Voor deze partij heeft hij gedurende een groot aantal jaren als minister een beslissende invloed gehad op de sociale ontwikkelingen in Nederland.

Meteen in 1945 maakte hij als minister van Sociale Zaken deel uit van het kabinet Schermerhorn. In het kabinet Beel, van 1946 tot 1948, bekleedde hij dezelfde portefeuille. In 1948 trad het eerste kabinet Drees voor het voetlicht, waarin hij uiteraard zelf premier werd. Hij bleef eerste minister tot 1958, toen zijn laatste kabinet ten val kwam. Dat betekende tevens de afsluiting van de eerste regeringsperiode voor de PvdA. Een belangrijke zaak, waarmee Drees in deze periode werd geconfronteerd was de onafhankelijkheid van Indonesië. In 1949 presideerde hij zelf de ronde-tafelconferentie, die tot deze onafhankelijkheid zou leiden.

Zijn grote populariteit dankt Drees aan de sociale voorzieningen, die hij samen met minister Suurhoff tot stand wist te brengen. Hij was verantwoordelijk voor de Noodwet Ouderdomsvoorzieningen, waaruit later de AOW voortkwam. Na zijn afreden als minister-president werd de heer Drees benoemd tot minister van Staat.

EEN ZWEL VOOR DE PARTIJ van de Arbeid als voor de heer Drees zelf moeilijk ogenblik was zijn afscheid van de partij in mei 1971. De „grand old man" van de partij kon zich niet verenigen met de sterke stromingen in de partij, die wilden streven naar een progressieve volkspartij, die niet meer de uitgesproken socialistische beginselen zou aanhangen. Nog steeds weigert de heer Drees over dit conflict te praten.

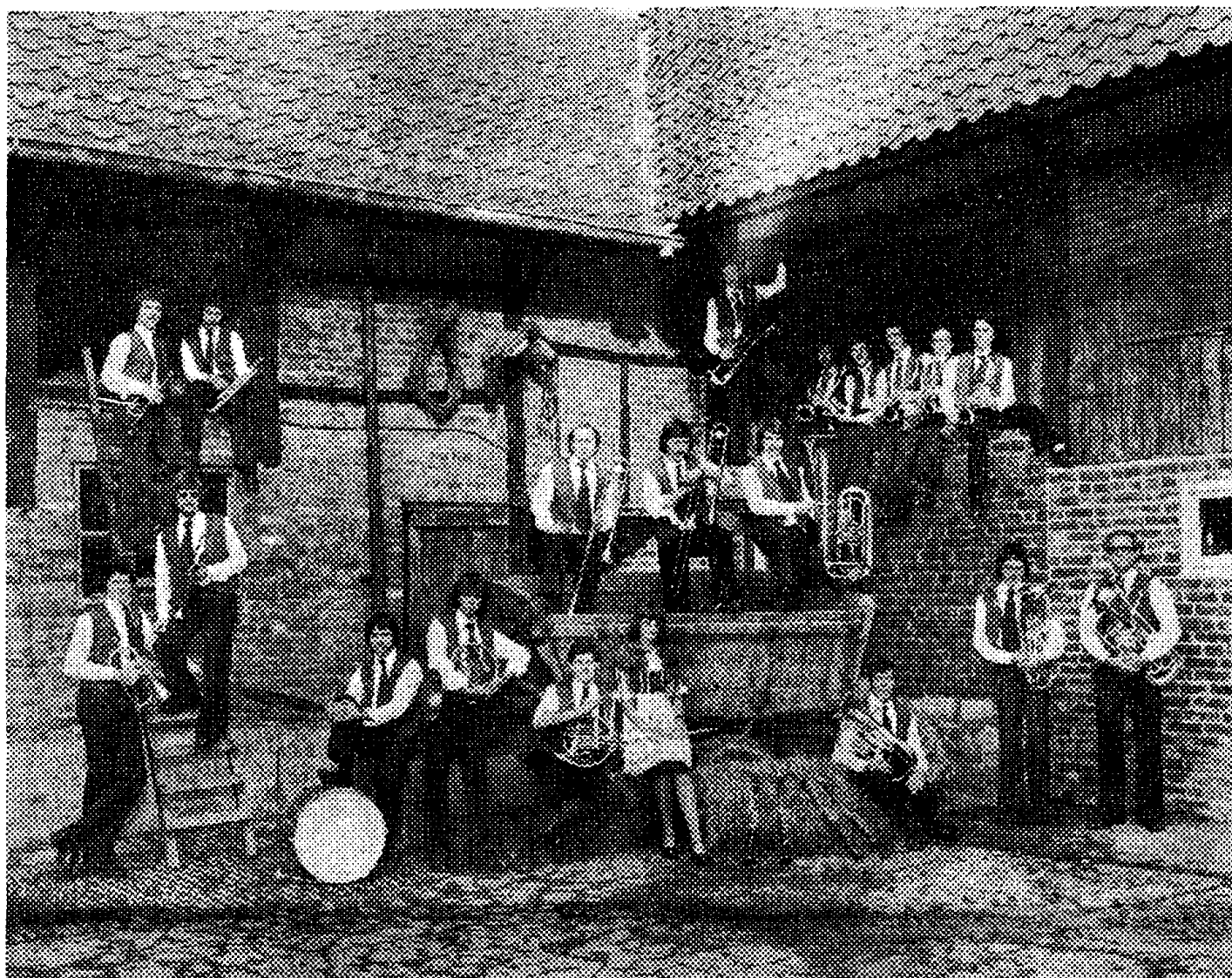
Nationale
hitparade

HEERLEN - De nationale hitparade die de NOS-radio komende vrijdag 26 november van 16.02 tot 18.00 uur uitzendt op Hilversum III met Felix Meurders als presentator. Tussen haakjes staan de plaatnamen van de vorige week.

1. (1) Heaven must be missing an angel: Tavares
2. (3) Money money money: Abba
3. (4) If you leave me now: Chicago
4. (10) Beautiful noise: Neil Diamond
5. (8) I'll meet you at midnight: Ritchie Family
6. (2) The best disco in town: Teach In
7. (16) Upside down: Sherbet
8. (6) Howzat: J. Vincent
9. (11) Love hit me: Eddie
10. (13) Besame Mucho: Dennie Christian
11. (5) Disco Duck: Rick Dees and his Cast of Idiots
12. (7) Daddy Cool: Bonney M.
13. (9) Mon amour: BZN
14. (-) Flip: Jesse Green
15. (17) Since I met you baby: Oscar Harris
16. (14) It's a long way there: Little River Band
17. (21) I am your puppet: James and Bobby Purify
18. (28) Hurt: Manhattans
19. (-) Manana: George Baker Selection
20. (-) You make me feel like dancing: Leo Sayer
21. (15) Just a disillusion: Anita Meyer
22. (12) Doina de jale: Gheorghe Zamfir
23. (12) Play that funky music: Wild Cherry
24. (-) Majoor Kees en de Sinterklaas: Paul van Vliet
25. (24) The first of June: Trinity
26. (23) Now: Patricia Paay
27. (-) People got to be free: Hsuky
28. (-) Het gebeurde in het westen: Ennio Morricone
29. (-) Leonie: Arjan Brass
30. (19) Dance little lady dance: Tina Charles

Tiroler-
met de
avond
Eiserbach
Musikanten

SCHAESBERG - Het comité Tiroler Zomerfeesten organiseert komende zaterdagavond 27 november vanaf 20.00 uur in het Gemeenschapshuis d'r Sjeet aan de Hoofdstraat-Markt te Schaesberg een daverende Tiroleravond met non-stop muziek. Zo treedt voor de eerste keer in Schaesberg de uit 21 personen bestaande blaaskapel Die Eiserbach Musikanten uit Bocholtz o.l.v. Wiel Huppertz. Deze blaaskapel staat garant voor een daverende stemming. De zang wordt verzorgd door Tiny Huppertz-Wings en Huub Wings. Verder zien wij een optreden van The Shivers uit Geulle die ook voor de eerste keer in Schaesberg spelen. De kaarten kosten slechts fl. 2,50 per stuk en zijn nog in voorverkoop verkrijgbaar in het Gemeenschapshuis d'r Sjeet, café van Hoof en kapsalon J. Gulpers.

●DIE EISERBACH MUSIKANTEN

...komende zaterdagavond in Schaesberg....

(Foto: jo Kaldenbach, Simpelveld)

Peppi en Kokki
vanmiddag
in Brunssum

Van onze showpaginaredactie

BRUNSSUM - Een vrolijke kindermiddag kunnen de allerjongsten vanmiddag woensdag in het Astoria-theater van Brunssum beleven. Daar treden vanaf 14.00 uur Peppi en Kokki (bekend van het televisie-scherm) op met hun doldwaze avonturen. Initiatiefnemer van deze voorstelling is Paul Kramer van Laberinto in Schinveld en... wanneer men dit bericht (u leest het goed) inleverd krijgt men f 2,50 reductie op de voorstelling. De entree bedraagt f 7,50 en bij inlevering van dit bericht slechts f 5,-

rijdende disco-show

MAASTRICHT - De Limburgs Dagblad Rijdende Disco gaat weer enige dagen door het Limburgse landschap trekken. Natuurlijk met de bekende FRIMUCORD SOUND SYSTEMS van Frits Meuris ELECTRONICS, Markt 36 te Sittard. En met sponsor KESER UITZENDBURO, met vestigingen in Maastricht en Heerlen, met de diverse mogelijkheden van tijdelijk werk. De L.D. disco drive-in komt op de volgende plaatsen:
Vrijdag 26 november - Dancing 't Centrum, Rijksweg 34 in Reuver, aanvang 20.00 uur. D.J.'s ARTHUR KING & JES
Zaterdag 27 november - Dancing Bus in Brunssum, aanvang 20.00 uur. D.J.'s ARTHUR KING & AD ROLAND (TROS)
Zondag 28 november - Vrancken Manège, Blijden, aanvang 20.00 uur. D.J.'s ARTHUR KING & AD ROLAND (TROS).
Zoals de meesten kunnen zien 2 dagen TROS-diskjockey AD ROLAND, bekend van zijn polderpopparade.
Voor meer inlichtingen: Cloverleaf Productions, St. Bernardusstraat 9a, Maastricht, tel. 043 - 11114.

★ ★ radio en televisie vandaag ★ ★ radio en televisie vandaag ★ ★

Alle uitzendingen in kleur
+ = zwart/wit-programma's

NEDERLAND I

KANALEN 5, 51, 53 en 57

- 9.30 - 11.35 **Schooltelevisie**. 9.30 Vier kan 't. 10.00 Dekolonisatie 10.45 Europa vanuit de lucht. 11.10 Jouv beurt. Twee- en drie-lingen.
- 15.00 **Sociale verzekering**. Les 10. De vrouw in de sociale verzekering.
- 15.30 **Wat heet oud**. Programma voor mensen van de derde leeftijd. Aandacht voor het bejaardentehuis.
- 15.50 **KRO's wereldcircus**. Hoogtepunten uit het programma van 1976 van het Ringling Bros, Barnum & Bailey Circus.
- 16.40 **Dames en heren**. Programma voor de kinderen.
- 17.00 - 17.25 **The Flintstones**. „Fred's nieuwe dans". Tv-tokenfilmserie.
- 18.15 **Moderne elektronica**. Les 9. „Van diode naar transistor. Tejaacurus".
- 18.45 **De Bereboot**. Voor de kinderen.
- 18.55 **Journal**.
- 19.05 **Van gewest tot gewest**. Regionaal informatief programma. Vandaag aandacht voor een oude veerman uit de kop van Noord-Holland en de gerestaureerde Grote Kerk uit Leeuwarden.
- 19.20 **The glittering prizes**. „Universiteitsleven". Tv-serie.
- 20.55 **Voetballen**. Rechtstreekse reportage van de voetbalwedstrijd Espagnol Barcelona-Feyenoord in het kader van de UEFA-cup (eerste helft) vanuit Barcelona.
- 21.40 **Politieke partijen**. Zendtijd voor de Rooms Katholieke Partij Nederland.
- 21.55 **Voetballen**. Rechtstreekse reportage van de voetbalwedstrijd Espagnol Barcelona-Feyenoord in het kader van de UEFA-cup (tweede helft) vanuit Barcelona.
- 22.40 **Spreekershoek**. Mensen of organisaties kunnen hun meningen in dit programma ongeremd naar voren brengen. Adres: Postbus 1500, Hilversum.
- 23.10 **Journal**.

NEDERLAND II

Kanalen 31, 35, 49, 54, 56 en 60

- 18.45 **Kortweg**. Kunst op komst.
- 18.55 **Journal**.
- 19.05 **Duizend jaar als één dag**. „De twintigste eeuw" tv-serie over religieuze poëzie vanaf het begin van de middeleeuwen tot de twintigste eeuw.

- 19.30 **Kenmerk**. Informatierubriek over kerk en samenleving.
- 20.00 **Journal**.
- 20.15 **Stichting Socutera**. Filmpje van AVO-Nederland, de vereniging voor arbeids- en welzijnszorg voor mindervaliden.
- 20.30 **Informatie op woensdag**. Documentaire over Willem Drees sr., die op 5 juli van dit jaar zijn negentigste verjaardag vierde.
- 21.45 **Music all in encore**. Hoogtepunten uit de serie „Music all in" met Rita Reys, Thijs van Leer, Chris Hinz, Laurens van Rooyen, Pim Jacobs en anderen.
- 22.20 **Simonskoop**. Simon van Collem praat met John Wayne en met Nick Nolte (Tom Jordache). Simon bespreekt met Simon Carmiggelt zijn levensfilm.
- 22.45 **Journal**.

DUITSLAND I

Kanalen 21, 29, 35 en 37

- 16.15 **Journal**.
- 16.20 **Swing session**. Flitsen uit een jazzconcert met Donna Hightower, Oscar Peterson, Joe Pass, Roy Budd, Volker Kriegel en anderen.
- 17.05 **Lapislazuli**. Kinderprogramma.
- 17.25 **Songs en geschiedenissen**. Don Paulin zingt liederen uit Israël.
- 17.55 **Journal**.
- 18.00 **Nieuws uit Noordrijnland-Westfalen**.
- 18.05 **De zes waanzinnen**. Ursulineschool uit Keulen tegen het Gymnasium St. Ursula uit Freiburg. Spelleider: Jürgen Graf.
- 20.00 **Journal**.
- 20.15 **Het Westduits Rode Kruis**. Documentaire over de activiteiten van deze organisatie in West-Duitsland.
- 21.00 **De tigerbrigade**. „Haute Couture" tv-serie. Tijdens een modeshow in 1910 in Parijs in een haute-couture-salon stort plotseling een stermannequin in elkaar. Commissaris Valentin, die zich onder de gasten bevindt, constateert dat het meisje is vermoord.
- 21.55 **China na Mao**. Documentaire over de politieke en economische basisproblemen van China.
- 22.40 **Journal**.
- 22.45 **Voetballen**. Uitgebreide samenvatting van de voetbalwedstrijd Queenspark Rangers-1.F.C Köln in het kader van de UEFA-cup.

DUITSLAND II

Kanalen 21, 29, 35 en 37

- 16.20 **Turn mee**. Voor de kleintjes.
- 16.30 **Kil-Kla-Klawitter**. Kleuterprogramma.
- 17.00 **Journal**.
- 17.10 **Kim & Co.**. „Al eens zonder geld gezeten?" tv-jeugdserie.

- 17.40 **De draaischijf**. Vrijtijdsmaagazine. Te gast: Ernst Hilbich.
- 18.20 **Percy Stuart**. „Een horoscoop van de NASA" tv-serie.
- 19.00 **Journal**.
- 19.30 **De sportspiegel**. Aandacht voor de Poolse voetbalkampioen Stal Mielec.
- 20.15 **ZDF-magazine**. Informatie en meningen over actuele zaken.
- 21.00 **Journal**.
- 21.15 **Pfarrer Sommerhauer antwoordt**. Vragen op religieuze terrein.
- 21.45 **Die Abenteurer des braven Soldaten Schwejk**. Tweede aflevering. Josef Schwejk heeft zich, ondanks zijn reuma, vrijwillig gemeld voor de militaire dienst. Hij belandt bij de strafdeling van een infanterie-regiment, waar hij de aandacht trekt van een veldprediker Katz. De officieren beschouwen Josef als een idioot, maar Katz wil hem graag als zijn hulp....
- 22.45 **Journal**.

DUITSLAND III

Kanalen 48, 50, 55 en 58

- 8.05 **Schooltelevisie**.
- 9.30 - 10.00 **Sesamstrasse**. Voor de kinderen.
- 10.15 - 11.45 en 17.00 **Schooltelevisie**.
- 18.00 **Sesamstrasse**. Voor de kinderen.
- 18.30 **Telecollege**.
- 19.00 **Klaas Vaak**. Voor de kinderen.
- 19.05 **Voor Spaanse gastarbeiders**.
- 19.15 **Cursus statistiek**. Elfde les.
- 19.45 **Nieuws en commentaar uit de regio**.
- 20.00 **Journal**.
- 20.15 **Dagthema**.
- 20.30 **I'm no angel**. Amerikaanse speelfilm uit 1933 met Mae West, Cary Grant en anderen. De film beschrijft het leven van een aantrekkelijke showgirl, die door twee op geld beluste mannen in levensgevaar komt.
- 21.55 **Cultuur in de provincie**. Bergeborbeck, stadsdeel van Essen.
- 22.40 **Filmdocumentaire over heroïnesmokkel in Birma**.
- 23.25 **Journal**.
- BELGIË (Nederlands)**
Kanalen 10, 25, 44 en 62
- 17.30 **Tip-top**. Kinderprogramma.
- 18.45 **Simon in het land van de krijt-tekeningen**. Voor de kinderen.
- 18.50 **Bonanza**. „Amok" tv-serie.
- 19.40 **Mededelingen, weeroverzicht**.
- 19.45 **Journal**.
- 20.15 **Nationale loterij**. Trekking van de hoge loten.
- 20.20 **Het meisje van de televisie**. „Ted oogst roem" tv-serie.
- 20.45 **Zonder onderschriften**. Tv-spel. Een dove vrouw is jarig. Familieleden komen op bezoek naar willen televisie kijken. De dove vrouw ergert zich gruw-

- lijk aan dat ding omdat er nooit ondertiteling bij de programma's is. Zij heeft wat met het televisietoestel gedaan en er ontstaat wijziging.
- 21.40 **Premieremagazine**. Roland Lommé brengt nieuws uit de filmwereld.
- 22.25 **Journal**.

BELGIË (Frans)

Kanalen 8, 28 en 42

- 13.30 **De onderneming vandaag**.
- 14.15 **Schooltelevisie**.
- 16.30 **Fen vert**. Gevarieerd jeugd-programma.
- 18.10 **Histoire de lire**. Boeken-nieuws.
- 18.40 **Barnd de beer**. Voor de kinde-
- 18.45 **The long chase**. Tv-serie.
- 19.00 **Antenne-soir**. Regionaal nieuws.
- 19.15 **Journal**.
- 19.35 **The New Avengers**. Tv-serie.
- 20.30 **Compte à rendre**. Confrontatie tussen ontevreden consumenten en degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn.
- 21.45 **Journal**.
- 21.55 **Rooms Katholieke uitzending**.
- 22.25 **Journal**.

HILVERSUM I

298 m; FM-Kanalen 4 en 17

- Nieuws: 7.00, 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 15.30, 17.30, 18.30, 22.30.
- 7.02 **Rustig bijkomen**. 7.41 **Akte-octendeditie**. 8.36 **Gymnastiek** voor de huisvrouw. 8.45 **Karel Prior** in gesprek met mr. F. H. J. J. Andriessen, fractieleider K.V.P. 10.00 **Een oude hit in nieuwe snit**. 10.33 **Toer-ja-toernee**. 11.45 **Califé chantant**. 12.26 **Mededelingen** voor land- en tuinbouw. 12.41 **Aktua II**. 13.00 **Gaarne uw mening over een nieuwe elpee**. 13.30 **Sport na sport**. 14.01 **Muzikaal wensprogramma**. 15.00 **Verzoekplaten**. 16.30 **Keerpunt**. 17.20 **Zendtijd CRM**. 17.32 **Aktua-magazine**. 18.41 **De een ziet het zus en de ander zo**. 19.00 **Muziek-triptiek met ondermeer**. 19.00 **Jazz-Sir**. 20.00 **Eight o'clock special** en 21.00 **Kruis en mol**. 22.00 **Nana Mouskouri**. 22.40 **Aktua III**. 23.00-23.55 **Wie een kuil graaft voor een ander**. Hoorspel.

HILVERSUM II

402 m; (na 17 uur FM: Kanalen 25 en 39)

- Nieuws: 7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.55.
- 7.11 **Ochtendgymnastiek**. 7.20 **In de Roode Cirkel**. 9.35 **Waterstanden**. 9.40

- Schoolradio. 10.00 Radioweekblad. 11.03 Johan van Minnen. 11.15 Oude grammofoonplaten. 12.00 **Workeum Centraal**. 13.11 Dingen van de dag. 13.30 Een middagje Stoomradio. 16.03 **Kommer en vreugd**. Hoorspel. 16.45 **Lichte grammofoonmuziek**. 17.00 **Paul Godwin**. R.V.U. 17.35 **Serie over de achtergronden van ons politiek bestel**. 17.55 **Mededelingen**. 18.11 Dingen van de dag. 18.20 **Zendtijd D'66**. 18.30 **Tussen start en finish**. 19.30 **Portret van 't accordeonorkest Blijleven**. 20.05 **Bregenzers Festspele**. 1976. 21.55 **Martin Ruber-Friedrich Weinreb**, gesprek. 22.30 **Gamma van Alpha en Beta**. 23.00-23.55 **Met het oog op morgen met ondermeer**. 23.55 **23.00 Actualiteitenoverzichten**. 23.20 **Den Haag vandaag**. 23.52 **Even ontspannen voor het slapen gaan**.

HILVERSUM III

201 en 445 m; FM-Kanalen 13 en 28

Nieuws: elk heel uur.

- 7.02 **Muziek en informatie**. 9.03 **Pep op drie**. 11.03 **Anne van Egmond draait op verzoek**. 12.03 **Hans van Willigenburg** tussen de middag. 14.03 **Popkontakt**. 16.03 **De Vincent van Engelenshow**. 18.03 **De vakantiebanc**. 18.10 **NOS-maal**. 19.30 **Langs de lijn**. (19.38 paardenkoersen). 23.02 **NOS-Jazz**. 0.02 **Metro's Midnight Music**. 1.02 **Take it easy**. 2.02 **Dat wordt weer nachtwerk**. 4.02-7.00 **De achternacht**.

HILVERSUM IV

Kanalen 25 en 39

Nieuws: 7.00, 9.00, 14.00.

- 7.02 **Het levende woord**. 7.08 **Te Deum Laudamus**. 7.30 **Preludium**. 9.02 **Onder schooltijd**. 10.00 **Het Limburgs Symfonie Orkest**. 12.00 **Pianowerken uit de Romantiek**. 12.30 **Zangersportret**. 13.00 **In de schaduw van de meesters**. 14.02 **Een uur natuur**. 15.00 **Klassieke balletmuziek**. 15.48 **Fluitmuziek**. 16.23-17.00 **Muziek van eigen tijd**.

B.R.T. II

198 m; FM-kanalen 22 en 36

- Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.40 uur.
- West-Vlaanderen**: 5.30 **Goede morgen**, morgen. 8.10 **Confidenties bij de koffie**. 8.57 **Kort genotend**. Agenda-nieuws. 9.01 **De Vrije Teugel**. Non-stop amusementsmuziek.
- Limburg**: 10.03 **Met de deur in huis**. 11.00 **Kraaipeotjes**. Een cursiefje. 11.05 **Mixt-ur**. Programma voor thuiszitters. 12.00 **Rodenbachstraat**. Een programma met open deuren.
- Oost-Vlaanderen**: 14.00 **De Hitgolf**

R.O.Z.

FM-kanalen 13 en 28

19.00 R.O.Z.-Aktueel. 19.10-20.00 De ideeenbank.

LUXEMBURG-RTL

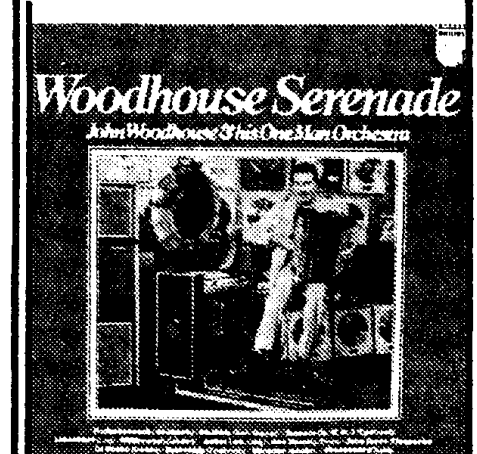
208 en 49,26 m; FM-kanalen 6 en 33

Nieuws: 6.30 t/m 17.30 op elk half uur en 0.30 uur.

Duits: 6.00 **Der fröhliche Wecker**. 8.00 **Von Haus zu Haus**. 8.30 **Mister Morning**. 9.00 **Hallo Nachbarn**. 10.30 **Da Capo**. 11.30 **Hallo Nachbarn**. 12.00 **RTL-12 Uhr mittags**. 13.00 **Stars im Studio**. 14.00 **Autofahrer unterwegs**. 15.00 **Zu Gast bei Achim**. 16.00 **Sport**. 16.30 **Die Hörergrusz-Lotterie**. 17.00 **Stars im Studio**. 18.00 **Superclub**. 19.00 **Immer mit der Ruhe**. 20.00 **RTL-Diskothek**. 24.00-01.00 **Hallo Nachbarn**.

(ADVERTENTIE)

Het nieuwe geluid van
JOHN WOODHOUSE
en zijn éénmans-orkest!

De muziek uit zijn tv-uitzending - zoals *Hochzeit Marsch*, *Sabeldans* en *Minutenmusik* - nu op LP (05.25) en musicscassettes (06.25)

phonogram

Economie vandaag

Enka

ARNHEM - De industriebonden NVV en NKV vinden dat de mededelingen van Enka Glastoff over een sanering te vaag en onduidelijk zijn en daarom geen basis vormen voor een gezonde discussie.

Kopen

DEN HAAG - De portie van onze koopkracht die naar de detailhandel gaat wordt nu steeds kleiner, aldus Minister Lubbers. In 1968 ging 70 pct van de totale consumptiebestedingen naar deze handel, vorig jaar was dat nog maar 55 pct.

Stroom

DEN HAAG - Stroomopwekking via een proces met turbines, waarbij olie met een hoog zwavelgehalte wordt gebruikt is volgens minister Lubbers technisch haalbaar. KEMA, Shell en het gemeentelijke energiebedrijf Rotterdam hebben het proces bevestigd.

Gas

WASHINGTON - De Amerikaanse commissie voor veilige consumptieartikelen heeft een voorlopig verbod van freon als drijfgas in spuitbussen goedgekeurd. In vrijwel de helft van de spuitbussen wordt freon gebruikt. Freon tast de ozonlaag aan.

Bier

BRUSSEL - De ministers van financiën van de Benelux hebben in Brussel besloten zo spoedig mogelijk de accijnzen op Duits bier op te heffen. De ministers hebben 1 januari 1978 als termijn gesteld voor de harmonisering van de strijd tegen smokkel.

Dessaux

OSS - Tapijtfabriek Dessaux heeft in de vier eerste maanden van het op 1 juli begonnen boekjaar een twaalf pct hogere omzet geboekt dan de soortgelijke periode van vorig jaar.

RMHP

DEN HAAG - De Raad van Overleg voor Middelbaar en Hoger Personeel protesteert met klem bij de Tweede Kamer tegen de herziening van de regeling kinderbijslag en kinderaftek. Er is opnieuw sprake van een weinig doordachte ingreep van de regering op het inkomensbeleid.

Feijts

MAASTRICHT - Vrijdag 26 en zaterdag 27 november houdt Charles Feijts auto's B.V. aan de Beatrixhaven in Maastricht open dag bij gelegenheid van de officiële opening van een nieuwe showroom. De openingsuren zijn van 10 tot 20 uur.

Lotus

KERKRADE - Vandaag heropent bar dancing bistro Lotus aan de Nieuwstraat in Kerkrade de verbouwde en met 140 vierkante meter vergrote dansgelegenheid. Vanaf 20 uur is er receptie.

CSM

AMSTERDAM - NV Suikercentrale Maatschappij heeft in het op 30 september geëindigde boekjaar een hogere nettowinst behaald dan het jaar daarvoor. De huidige bietsencampagne die nog tot half december duurt verloopt redelijk goed.

Sparen

AMSTERDAM - De bondsspaarbanken hebben in oktober een spaaroverschot geboekt van 43 miljoen tegen 66 miljoen in dezelfde maand van vorig jaar. Het spaaroverschot over de eerste tien maanden kwam hiermee op 643 miljoen tegen 720 miljoen vorig jaar.

Staking

AMSTERDAM - Uitgeverij en boekhandel Van Gennep in Amsterdam heeft de zes personeelsleden die sinds donderdag staken op staande voet ontslag aangezegd omdat ze niet bereid zijn te onderhandelen.

Japan

TOKIO - Grote Japanse scheepsbouwers hebben toegestemd in een gesprek met werven in de EEG over de voorgestelde vermindering van de Japanse uitvoer van schepen. Japan zal tot 1980 geleidelijk de productie verminderen tot 65 procent.

Krupp

ESSEN - Iran heeft een rechtstreeks belang verworven in de Braziliaanse dochteronderneming van de West-Duitse Krupp. Iran zou veertig procent van de aandelen hebben gekocht voor ongeveer 25 miljoen mark.

MINISTER LUBBERS OVER VERGROTING AANDELENKAPITAAL

Uitstel investeringen bij DSM vermijden

DEN HAAG - Wezenlijke beperking of langdurig uitstel van investeringsactiviteiten van DSM moeten worden vermeden. Het zou zeer gunstig zijn als juist onder de huidige omstandigheden de plannen van DSM in de oorspronkelijk geplande tijdperiode kunnen worden gerealiseerd. Vandaar dat het ministerie van Economische Zaken voor 200 miljoen nominaal

nieuwe aandelen van DSM gaat plaatsen tegen een koers van 200. De komende 4 jaar zullen telkens stortingen van 50 en 55 miljoen per jaar worden gedaan en daarna hogere bedragen tot in 1983 het jaar waarin het thans bekende investeringsplan van DSM afgewerkt moet zijn. Daarvan zal Limburg maar in be-

perkte mate kunnen profiteren. De produktielokatie in het Zuiden is op termijn niet toereikend voor een verdere uitgroei van het DSM-concern, aldus de minister van Economische Zaken. Daarom zal men in het Eemsmondinggebied in Groningen een nieuwe lokatie stichten. Om dit goed te kunnen doen is DSM bezig tot samenwerking met derden te komen. Een en

ander zal echter nog wel de medewerking van de Provinciale autoriteiten behoeven. Een en ander schrijft de minister in een overzicht van de activiteiten van DSM, zoals gevraagd door leden van de commissie van economische zaken uit de Tweede Kamer, naar aanleiding van de begroting van de minister voor 1977.

De minister is van mening, dat de tijd nu gunstig is voor het realiseren van een groot investeringsprogramma uit het oogpunt van beschikbare bouw- en engineeringcapaciteit. Met name door verkorting van de bouwtijd kan een belangrijke rentebesparing worden bereikt.

NKV Limburg bepleit vier maatregelen voor jongeren

Kwart van schoolverlaters nog steeds zonder werk

GULPEN - In Oostelijk en Zuidelijk Zuid-Limburg is een kwart van alle schoolverlaters werkloos. Het aantal langdurig werklozen bij de jongeren is verdubbeld. Verschillende duizenden zijn meer dan een half jaar of zelfs een heel jaar werkloos in Limburg. Dit zei gisteren in Gulpen tijdens een NKV bijeenkomst Wiel Friedrichs, sociaal economisch coördinator van het NKV. Jongeren gaan steeds meer en beter onderwijs volgen. Het opleidingsniveau wordt steeds hoger, maar het aantal bedrijven is minimaal, de tweede fase spreiding rijksdiensten wordt opgeschoven, werk van enig niveau is nauwelijks voorhanden en de pendel naar Duitsland biedt geen oplossing, want de Duitsers reserveren het werk in de middenfuncties vaak voor eigen mensen. De jongeren

komen dus niet aan werk, aldus Friedrichs.

De sociaal-economische coördinator stelde enkele eisen en formuleerde wat wensen teneinde een einde te maken aan deze onhoudbare jeugdwerkloosheid. Op de eerste plaats zouden jongeren mogelijkheden moeten krijgen om na het algemeen onderwijs mavo/havo een op het beroep gericht onderwijs te volgen. Dat onderwijs moet in scholen gebeuren en niet via zogenaamde leercontracten in bedrijven.

Op de tweede plaats zou de overheid meer jongeren in dienst moeten nemen in de sectoren van gezondheidszorg, onderwijs, welzijn, recreatie, maar ook in de industrie. Stichtingen waarin overheid en bedrijfsleven deelnemen zouden de jongeren in dienst kunnen nemen. Vervolgens zou het NKV-idee om op vrijwillige basis oudere werknemers te laten vervangen door jongeren, experimenteel aangepakt moeten worden in de sectoren onderwijs en bouw. Tenslotte moet er meer gedaan worden aan voorlichting en bemiddeling van de jongeren. Er moet meer mankracht komen voor de gewestelijke arbeidsbureaus.

(ADVERTENTIE)

SPIT-SPIERPIJN-STIJVE NEK

algesal forte helpt snel

brandt niet op de huid
Vlekt niet en heeft een aangename geur.

in tubes van 40 en 100 gram uitsluitend bij apotheker en drogist

FNV wil half procent netto loonsverhoging gemiddelde werknemer

UTRECHT - De federatieraad van de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) heeft in grote lijnen de uitgangspunten voor het arbeidsvoorwaardenbeleid 1977 vastgesteld. Enige dwarsligger is nog de Industriebond NVV. Volgens het federatieplan zal op 1 januari een loonsverhoging van 4,5 procent moeten ingaan, bestaande uit initiële verhoging plus prijscompensatie.

De bonden zijn accoord met een gezuiverd prijsindexcijfer. Dat wil zeg-

gen een prijsindexcijfer waarin de verhogingen die het gevolg zijn van stijgingen van btw en andere indirecte belastingen niet zijn meegerekend. Het prijsindexcijfer wordt gehanteerd om de prijscompensatie vast te stellen. De Industriebond NVV wil echter vasthouden aan een ongezuiverd prijsindexcijfer. De FNV aanvaardt dat de loonruimte volgens jaar niet groter is dan 8,5 procent. De overheid zal dan echter de prijsstijging binnen de 6,5 procent moeten houden. De plannen van de federatieraad betekenen dat de gemiddelde werknemer een half procent netto op vooruit gaat. Morgen is het standpunt van de werkgevers te verwachten en donderdag begint de eerste loononderhandeling.

Op de werf van Bath Iron Works in de Amerikaanse staat Maine is het eerste fregat van een nieuwe klasse, die met geleide wapens wordt uitgerust te water gelaten. Het schip wordt in 1977 in gebruik genomen. Er worden vijftig schepen in deze klasse gebouwd.

Aan de kar

Bij een normale vraag in binnen- en buitenland blijven de groente- en fruitprijzen op normale hoogte met uitzondering van bloemkool, veldsla en vooral tomaten die een sprong naar boven maakten. De prijzen stegen zelfs tot 17,50 per kistje van 6 kg voor goede tomaten. Ook in de fruitprijzen komt weinig verandering. De voorraad Cor slinkt hard, maar dat kan van de vellingprijs niet gezegd worden. Ook de kleine partijen Belle de Bos-coop blijven prijzig. Jonathan was iets duurder, maar de prijs van Golden Delicious blijft teleurstellend. In de persector is meer vraag naar de late winterpeer. Op de maandgaveiling lagen de prijzen op de velling in Grubbevoorst als volgt: andijvie 85-105 ct.; bloemkool f 148-f 240; komkommers 54-127 ct.; rode kool 29-38 ct.; witte kool 18-33 ct.; savoyekool 15-36 ct.; spruitkool 118-138 ct.; spitskool 10-18 ct.; knolselderij 37-55 ct.; peen 19-68 ct.; prei 75-84 ct.; sla 10-27 ct.; veldsla 210-290 ct.; tomaten f 15,50-f 17,50; witlof f 3,40-f 3,90; boerenkool 15-33 ct. en chinees kool 53-71 ct.

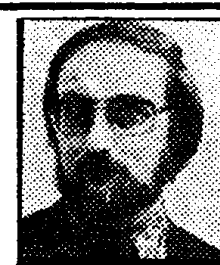
Fruit: Golden Delicious 35-65 ct.; Cox (2de kwaliteit) 98-120 ct.; Boscoop f 120-f 135 en Jonathan 35-70 ct.; Peren: Conference 50-65 ct. en Doyenné de Comice 50-75 ct.

Conjunctureel herstel bijna afgelopen

AMSTERDAM - Ons land heeft hooguit nog een half jaarje conjunctureel herstel voor de boeg. Dit is de mening van dr. J.G. Post, directeur bij de ABN. Hij zei dat gisteren op een FEM seminar in Amsterdam. Dr. Post noemde enkele indicaties die op dit feit zouden wijzen. In de eerste plaats speelt de regelmaat in het conjunctuurproces een grote rol.

In Nederland is er sinds de oorlog een gemiddelde herstelperiode van twee jaar. In de tweede plaats leren onderzoeken dat de Europese conjunctuur de Amerikaanse met een vertraging van drie maanden volgt. Tegen deze achtergrond is het te verklaren dat de aandelenmarkt al enige tijd geen perspectieven meer biedt voor beleggers.

Onder redactie van Henk Thonen

Beursoverzicht

Verdeeld

AMSTERDAM - De lagere koers van de Amerikaanse dollar heeft dinsdag bij opening van de Amsterdamse effectenbeurs de stemming bepaald. Er zat weinig beweging in de koersen omdat de animo om zaken te doen gering was, waardoor een licht verdeelde stemming ontstond. 'Jammert, want Wall Street doet het net zo leuk', zo merkte een beursman op.

Bij de internationals bleven de koersverschillen binnen enge grenzen. Akzo en Philips openden onveranderd op resp. f 26,80 en f 25,50, terwijl Koninklijke Olie een dubbeltje kon toevoegen op f 113,60. Hoogovens was met f 0,50 lager op f 38,20 de „grootste" verliezer. Unilever was f 0,20 in reactie op f 110.

De interesse van de beleggers blijft steeds weer een verrassing. Dit kwam dinsdag tot uitdrukking in stijgingen voor fondsen op de lokale markt die maandag hun koersen naar beneden zagen gaan en koersdalingen voor die fondsen die maandag hoger noteerden.

Zo kon RSV, maandag fors teruggevallen, nu f 3,50 aantrekken tot f 58,50. De vermeelde hogere winst bij CSM deed de koers met f 1 stijgen tot f 91. Ook het bericht van Klene, waar een omzetting van 15 à 20 pct. wordt verwacht, werd positief ontvangen, want het aandeel werd f 3 duurder op f 195.

De koersontwikkeling van Rothe en Jiskoot, die eerder bekend maakte dat dit jaar winst zou worden gemaakt na een verlies vorig jaar, trok de aandacht. Maandag werd volstaan met f 38 bieden, f 42 laten. Nu werd er gehandeld op f 39, een stijging van van f 4,20 ten opzichte van de laagstgedane notering. Gedurende beurstijd begon de actieve markt, met name de internationals, aan te trekken omdat het aanbod op droogde en lichte buitenlandse vraag kwam opzetten. De bankaandelen moesten terug. Op de obligatiemarkt veranderde nauwelijks iets, er bleef een vaste stemming heersen.

Advieskoersen

AMSTERDAM - De advieskoersen in Amsterdam luiden heden: Amerikaanse dollar 245-2,55; Engelse pond 4,00-4,30; Belgische fr. (100) 6,67-6,97; Duitse mark (100) 104,50-105,50; Ital. lire (10.000) 26,00-30,00; Portugese esc. (100) 7,15-8,90; Canadese dollar 2,46-2,56; Franse fr. (100) 48,75-51,75; Zwitserse fr. (100) 101,50-104,50; Zweedse kroon (100) 57,75-60,75; Noorse kroon (100) 46,00-49,00; Deense kroon (100) 40,75-43,75; Oosten. sch. (100) 14,55-14,85; Spaanse pes. (100) 3,45-3,75; Griekse drachme (100) 63,75-66,75; Finse mark (100) 63,75-66,75; Joegosl. dinar (100) 11,50-13,75.

Avondkoersen

AMSTERDAM - In het telefonisch avondverkeer kwamen gisteravond de volgende koersen tot stand (tussen haakjes de officiële slotkoersen van dezelfde dag): Akzo 28,00-28,50 g (27,90); Hoogovens - (39,00); Kon. Olie 114,20-114,90 g (114,30); Philips 26,00-26,20 (26,10); Unilever 110,50-110,80 (108,00).

beurs van amsterdam

Binnenlandse Aandelen

AKZO	26,80	27,50
ABN	27,50	28,00
AmRij	63,50e	63,30e
Deli-Mij	102,50	103,80
Dordtsche	147,00	148,50
Dordtsche Pr.	146,00	146,70
Heineken	144,60	145,80
Heineken H.	139,20	141,20
HAL Hold	85,10	87,00
Hoogovens	38,70	39,00
HVA-Mijen	53,80	54,50
KNSM	129,70	130,00
KLM	106,60	108,00
Kon. Olie	113,50	114,30
Nat. Ned.	80,40	81,00e
Ommeren	171,00	170,50
Philips	25,50e	26,10e
Robeco	174,50	175,10
Rolingo	134,50	135,10
Scheepv. U.	107,00e	106,50
Unilever	110,20	110,70

Binnenlandse Obligaties

10,50 Ned 74	106,70	107,20
9,75 id 74	104,70	105,00
9,50 id 76-1	102,80	103,10
9,50 id 76-2	103,20	103,50
9,00 id 75	101,30	101,20
8,75 id 75	99,90	100,20
8,75 id 75-2	99,90	100,20
8,75 id 76-7	-	100,00
8,50 id 75	99,30	99,50
8,50 id 75-2	99,40	99,60
8,00 id 69	95,40	95,80
8,00 id 70-95	96,00	96,10
8,00 id 71-98	95,30	95,60
8,00 id 701	99,80	99,90
8,00 id 7011	98,20	98,40
8,00 id 70111	97,80	98,30
8,00 id 76-91	96,50	97,00
8,00 id 76-77	100,10	100,20e
7,75 id 71-98	92,80	93,20
7,75 id 72-98	91,90	92,30
7,75 id 70-78	100,20	100,35
7,50 id 69-94	90,20	92,30
7,50 id 71-98	91,10	91,30
7,50 id 72-97	90,70	91,00
7,50 id 71-91	99,30e	99,80
7,20 id 71-87	88,60	88,80
7,00 id 661-91	91,50	91,70

7,00 id 6611	91,80	91,95
7,00 id 66-94	89,00	89,20
6,50 id 681-93	89,80	87,60
6,50 id 6811	87,1	87,10
6,50 id 68111	86,70	86,70
6,50 id 681V	86,50	86,60
6,25 id 66-91	88,50	88,60
6,25 id 67-92	86,40	86,60
6,00 id 67-92	85,50	85,60
5,75 id 651-90	86,40	86,50
5,75 id 6511	86,00	86,50
5,25 id 641-80	85,60	85,90
5,25 id 6411	85,20	85,50
5,00 id 64-94	80,30	80,40
4,50 id 64-93	80,40	80,60
4,50 id 59-89	83,75	83,80
4,50 id 6P1-85	88,80	88,90
4,50 id 6011	81,30	81,50
4,50 id 61-91	78,20	78,30
4,25 id 59-84	88,10	88,30
4,25 id 631	78,10	78,10
4,25 id 6311	77,40	77,50
4,00 id 61-86	84,80	84,80
4,00 id 62-92	77,80	78,00
3,75 id 53-93	76,30	76,50
3,50 id 53-47	67,80	68,00
3,50 id 53-83	88,80	88,80

7,25 M'Intosh	79,30	79,30
9,00 Meneba	94,80	95,30
7,00 NEM-B	69,50	69,50
7,25 Nidem	3,90	3,50
6,50 NBM	191,00	200,00
7,75 Nutricia	87,50	87,50
8,00 Nijverd.	79,30	80,15
4,75 Philips	91,90	92,50
10,00 Pont	102,00	103,30
7,50 Proost B.	92,80	93,40
6,50 Rolingo	68,00	69,00
6,50 id 1000	71,50	73,50
8,00 Sanders	78,00	79,00
7,00 Skol Br.	86,00	86,20
7,00 Slav Bk.	93,00	93,25
9,00 VMP-St.	-	90,50e
8,25 Vih. Bat.	86,00	86,50
7,00 W'sanen	87,00	87,30
8,75 W.U.Hyp	110,70	111,50e

Binnenlandse Aandelen

ACF	233,00	235,50
Ahog-BOB	35,80	36,40
Ahold	82,80	83,00
AMAS	9,30	9,20
AMEV	49,80	50,00e
Amfas	83,00	82,50
Asd. Droogd.	61,00	61,00
Asd. Rutgers	18,00	18,50
Aniem Nat.	17,40	17,40
Ant. Brouw.	180,00e	180,00e
Ant. Verf	133,50	134,00e
Arnh. Schbw	73,00	73,50
Asselberg	67,00	67,00
Ass Sl.R'dam	82,00	83,50
AUDET	263,00	265,00
Aut. Ind. R't	131,00	129,00
Ballast-N.	63,50	63,50e
BAM	75,00	75,00
Batenburg	216,00	215,00
Beek van	59,80	60,00e
Beers	67,00d	68,00
Begemans	92,00	92,50
Bergass	141,50e	142,50
Berkel P.	108,50	108,50
Blydenst. C.	252,00	252,00
Boer Druk	155,00	154,50
Bols	73,20	74,20
Borsumij W.	89,40	89,00
Boz Kalis	108,80	111,00
Brat Bouw	186,00	183,00
Bredero VG	-	-

id cert.	1220,00	1230,00
Bredero VB	283,00	284,00
id cert.	277,50	278,00
Buhrm. Tett	69,20	69,50
Calve-D. cert.	155,00	151,00
id 6 pct. cert.	1230,00	1220,00
Centr Suik.	91,00e	91,00
id cert.	81,00	79,50
Ceteco	186,90	189,00
id cert.	184,90	187,00
Chamotte	27,20	27,50
Cindu-Key	39,50	39,50
Crane Ned.	75,00	75,00
Dessaux	65,50	66,50e
Dikkers	62,00	64,00
De Wijk & Co	107,10	110,00e
Dr Ov Hout	247,00	238,00
Droge	1280,00	1270,00
Duiker App.	108,00e	109,00e
Econosto	35,20	35,70
Elsevier	273,00	275,50

De nachtmode staat in bloei!

'n Mooi kado voor de kleine uurtjes, de vroege uurtjes, de gezellige uurtjes. Trikot nachtjapon met lange mouw, in streep desstn. 100% acryl. (38-46) **15,-** Behaaglijk warme acryl duster, in diverse kleuren. (40-48) **50,-**

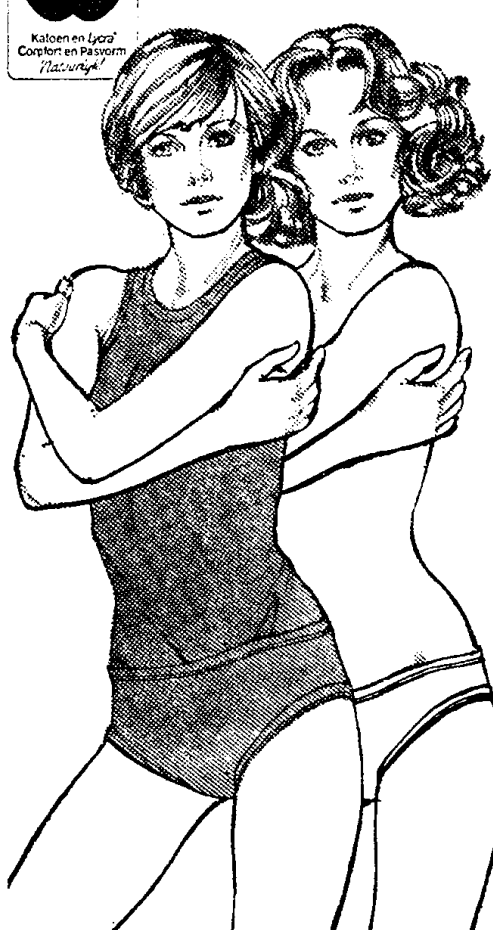

C&A is toch voordeliger!

Hollandia

lijflekere mode, goed en niet duur.

Hollandia introduceert Elastisch Katoen, een lenig om het lichaam sluitend ondergoed gemaakt van katoen en Lycra. * Wij willen dat u er eens kennis mee maakt. Vandaar deze zachte prijsjes. Ze gelden tot 12 december 1976.

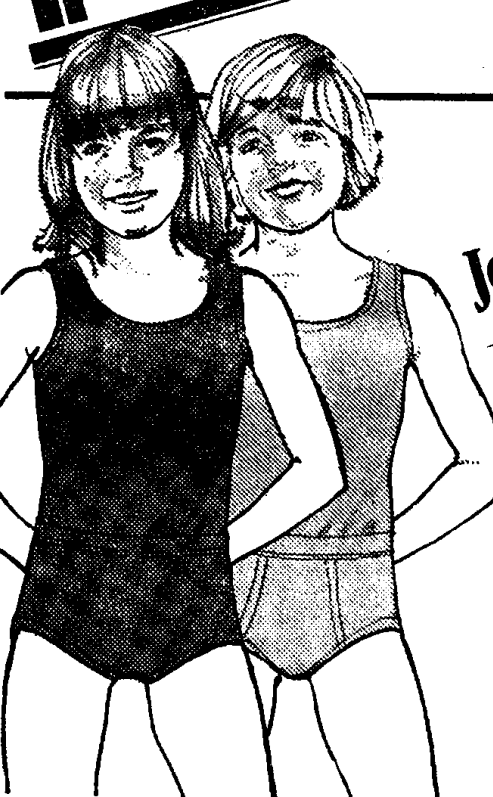
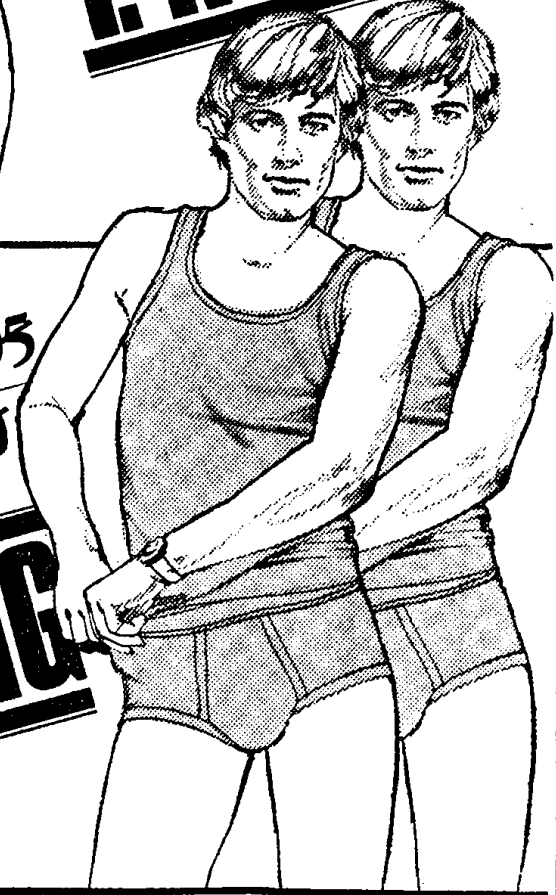

Bikinislip wit 4.95
Bikinislip 5.25
in diverse modekleuren
Heupslip 5.65
Hemdje 10.50
maat 38/46, in wit, huid en zwart

1-KORTING

Singlet maten S, M, L v.a. 9.95
Heupslip maten S, M, L v.a. 9.50
met sluiting, diverse modekleuren

150 KORTING

Jongensslip v.a. 6.25
met sluiting, diverse kleuren, maten 104/164
Jongenssinglet v.a. 6.25
Meisjeshemdje v.a. 6.45
Meisjesbroekje v.a. 4.75
1-KORTING
* kleine prijsstijging per maat

* Lycra is Du Pont's gedeponeerd handelsmerk voor haar polyurethaan elastomeer vezel.

GELD NODIG...

Maak kennis met de goede service van "DE GELDWINKELS", de door de grote banken erkende bemiddelaars. Vermijd extra risico's. Alle leningen, ook 2e hypotheek verzekerd tegen overlijdensrisico tot f 20.000,-.

Perzoonlijke lening	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180
3.500	175	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.500	270	193	155	132	116	105	97	11.000	197	162	142	122	107	97
7.500	365	260	208	176	155	140	129	16.000	286	236	207	182	162	147
12.500	602	428	340	288	253	228	209	21.000	376	310	272	242	217	197
15.000	721	511	407	344	302	272	249	30.000	538	443	339	289	249	219
20.000	958	679	539	455	399	359	329							

de geldwinkels DEN HAAG: 070-502317, UTRECHT: 030-942326, ZEIST: 03404-21758, DEN BOSCH: 073-136437, EINDHOVEN: 040-420816, WEEERT: 04950-21331, SITTARD: 04430-6571, HEERLEN: 045-710080.

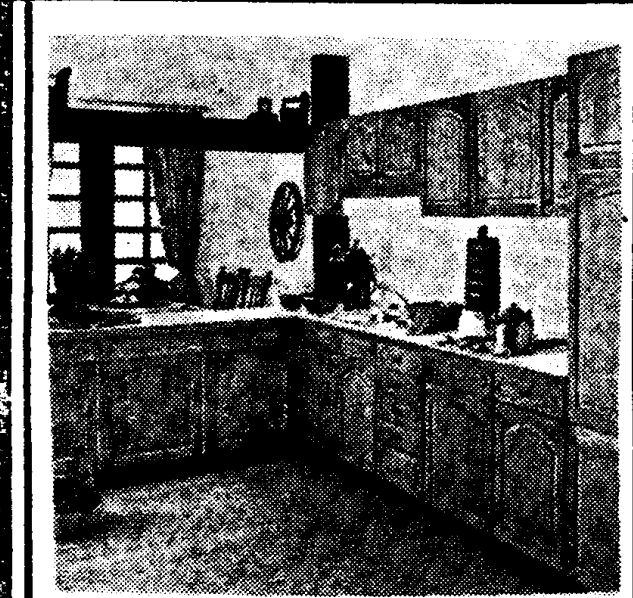
In ons bedrijf is plaats voor:
- SLAGER-
- WORSTMAKER
- SLAGERSGEZEL
- SLAGERSLEERLING
SLAGERIJ JEAN BAG-
GEN
Burg, Lemmensstraat 8,
Geleen, tel.: 43702

ECHT-HOUTBEKLEDING
voor wand en plafond
Ma.-vr. 7.45-16.30 u. Za. 9-12 u.

HOLZMÜLLERBAULEMENTE
AACHEN-LAURENSBERG TEL. 1 20 31

met
ECLAIR
kunt U de cementresten van Uw tegels verwijderen.

EUROTEGEL
Laanderstraat 47,
HEERLEN
Tel. 715544

FALKE-RUSTICAL:
massief houten keuken
zeer mooi!!

WIJ GARANDEREN U „VAKWERK“
MET EIGEN MENSEN.

PIJLS-HULS

**KEUKENCENTRUM
GELEEN**
Rijksweg Zuid 124. Tel. 04494-45188
MAASTRICHT-HEER
St. Josephstraat 71, tel. 043-26118.
Af Kennedybrug 1e straat rechts (Demertstr.) en 3e
straat links.
Ook op zaterdag geopend.

Gebit gebroken

Klaar terwijl U wacht.
Geopend van 9-17 uur,
zaterdag van 9-12 uur.

Borsboom

Frans Erenslaan 53
SCHAESBERG
tel. 045-315921

Wij lenen u graag geld. En spelen daarbij open kaart.

Dit zijn onze tarieven:

U krijgt in handen	U betaalt terug	24 mnd.	36 mnd.	60 mnd.	120 mnd.
3.000,-	147,91	105,94	—	—	—
4.000,-	195,31	139,37	—	—	—
5.000,-	242,18	172,29	116,37	—	—
6.000,-	289,06	205,20	138,12	—	—
8.000,-	382,81	271,04	181,62	—	—
10.000,-	476,56	336,87	225,12	149,30	—
12.000,-	—	402,70	268,62	179,16	—
15.000,-	—	501,45	333,87	223,95	—
20.000,-	—	678,80	455,-	298,60	—

Kwijtschelding bij overlijden inbegrepen tot f 15.000,-
voor leningen met een maximum looptijd van 60 maanden.
Andere bedragen en looptijden eveneens mogelijk.

Crediet Maatschappij Venlo

Kantoor Brunsum, Kerkstraat 294, telefoon (045) 251043 - 251017.
Kantoor Heerlen/Molenberg, Kerkdreef 40, telefoon (045) 413700.

SAUNA

Martin Poglajen
Einderstraat 1,
HEERLEN
tel. 045-214550

INCLUSIEF:
(zwemmen - Ofuro
begeleide conditietraining)

Solarium - Massage - Algenbad

ZWEMLESSEN

voor kinderen en volwassenen.
Individuele sfeer.
Groepjes tot 6 leerlingen.

Wij zoeken
op korte termijn

BELEGGINGS- PANDEN

Onze gedachten gaan uit
naar bedrijfsobjecten tot ca.
1.500.000.

PENNERS & SCHOENMAKERS - MAKELAARDIJ
HEERLEN B.V. - LAANDERSTRAAT 27 - TEL. 045-718330

TE KOOP

ROERMOND (Villapark Roer-Zuid)
Vrijstaande semi-bungalow met royale tuin op het Zuiden (810 m² perceelsoppervlakte). Indeling o.a. begane grond: eetkamer met open keuken, hal, toilet, garage, berging, studeerkamer, 1 verdieping: zitkamer, 3 slaapkamers met ingebouwde kasten, luxe badkamer, c.v. aardgasinstallatie. Aanvaarding: 1 december 1976. Vraagprijs f 225.000,- k.k.

ROERMOND (Villapark Roer-Zuid)
Vrijstaand, royaal landhuis met grote tuin (820 m² perceelsoppervlakte). Indeling o.a. hal, toilet, L-vormige living (48 m²) met open haard, royale keuken, bijkeuken, garage, c.v.-kelder, twee hobbykelders, 3 royale slaapkamers, berging, badkamer met ligbad, c.v.-aardgasinstallatie. Geringe overdrachtskosten verschuldigd. Aanvaarding per 1 januari 1977. Vraagprijs f 245.000,- k.k.

POSTERHOLT
Royaal, goed onderhouden patriciërshuis met grote tuin op het Zuiden. (perceelsoppervlakte 1.320 m²). Indeling o.a.: woonkamer met open haard, hobbykamer, keuken, bijkeuken, zitkamer, 3 kelders, grote vrijstaande garage, 6 slaapkamers waarvan 3 met een vaste wastafel, badkamer, c.v.-aardgasinstallatie. Eventueel geschikt voor bewoning door twee gezinnen, of als woonhuis annex praktijkruimte. Aanvaarding 1 januari 1977. Vraagprijs f 165.000,- k.k.

ROERMOND (centrum)
Zeer royaal, geheel gemoderniseerd patriciërshuis met 2 showrooms, gelegen aan de Willem II singel. Indeling o.a. grote living, 7 slaapkamers, 2 luxe badkamers, 2 keukens, c.v.-aardgas, aan de achterzijde laad- en losruimte, geschikt voor elke ruimte-behoefte groothandel. Aanvaarding binnenkort. Vraagprijs f 350.000,- k.k.

ROERMOND
Vrijstaand herenhuis met bedrijfsruimte van ca. 100 m² en grote tuin (perceelsoppervlakte 2.000 m²). Indeling o.a. grote living (90 m²) met parketvloer, keuken, kelder, luxe badkamer, 4 slaapkamers, garage voor 2 auto's, c.v.-aardgasinstallatie, grote eigen parkeerterrein. Geschikt als woonhuis met bedrijfsruimte of met kantoor of praktijk. Aanvaarding 1 juni 1977. Vraagprijs f 295.000,- k.k.

ROERMOND
Vrijstaand gunstig gelegen woonhuis met kantoor en prachtige showroom (250 m² oppervlakte). Het geheel is voorzien van c.v.-aardgasinstallatie. Aanvaarding direct. Vraagprijs f 230.000,- k.k.

MELICK
Mooi, gunstig gelegen, royaal halfvrijstaand woonhuis met garage, L-vormige woonkamer (42 m²), grote keuken, c.v.-aardgasinstallatie, 5 ruime slaapkamers, waarvan één met balkon, luxe badkamer met ligbad, tuin op het zuiden, aanvaarding in overleg. Vraagprijs f 155.000,- k.k.

**bv makelaars- en
assurantiekantoor straus**
Minderbroederstraat 17, Roermond, 04750 15351

LOSSE LEDERCLUBS

vele modellen
**EXPO MEUBEL
SMEERMAAS (B)**

STALMEIER MUSIC

SPECIALAANPAK OP MUZIEKGEBOED
HOENSBOEK
HOOFDSTRAAT 20 BIJ DE MARKT - TEL. 043-21453 (21451)

DE NIEUWE COSMOVOX IS UIT!

Tijdelijk **f 1995,-**

Een pracht orgel voor het
hele gezin met uitgebreid
auth. ritme en begeleiding.

Niet voor niets het
orgel van het Jaar.

Overtuig uzelf en stap
eens binnen voor een
vrijblijvende demonstratie.

Iedereen kan dit orgel
bespelen. Ook u!!!

**STALMEIER
MUSIC**
SPECIALAANPAK OP MUZIEKGEBOED
HOENSBOEK
HOOFDSTRAAT 20 BIJ DE MARKT - TEL. 043-21453 (21451)

Reisburo van Hulst is een onafhankelijk
werkende reisorganisatie met vestigingen in
Maastricht en Heerlen. Zeer binnenkort wordt in
het centrum van Sittard het derde buro geopend.
Voor deze vestiging zoeken wij op korte termijn
een:

Chef reisburo

die geheel zelfstandig het nieuwe filiaal gaat
beheren. Vakkennis over het reiswezen is voor
deze functie natuurlijk een pré. Belangrijker
vinden wij echter dat de nieuwe medewerker
beschikt over een behoorlijk dosis
commercieel inzicht, organisatorische
kwaliteiten en improvisatievermogen

Voor het verlenen van assistentie bij de
dagelijkse werkzaamheden van genoemde
filiaalleider zoeken wij een:

Assistent(e)

Als alternatieve mogelijkheid denken wij ook aan
een jong echtpaar dat over voldoende ervaring
en capaciteiten beschikt om gezamenlijk het
nieuwe filiaal te gaan beheren.

Salaris is afhankelijk van leeftijd en ervaring en
wordt in overleg vastgesteld.

Schriftelijke sollicitaties voorzien van een
recente pasfoto kunt u sturen naar:
**Reisburo van Hulst - Grote Straat 21,
Maastricht T.a.v. de directie.**

van hulst

Maastricht
Grote Staat 21
telefoon 043-16996

Heerlen
Oranje Nassaustraat 15
telefoon 045-715555

Vinke

Japonnen speels en jong met 'n extra korting als surprise

nu 79.-

IN 'N OVERGOOIER MET
SCHORTJE
MATEN 36-42, 109.—

IN 'N SOEPELE FLANNEL
JAPON
MATEN 36-44, 135. —

IN 'N VLOTTE JAPON
MATEN 36-44, 95. —

LEUK GECOMBINEERD MET
'N UNI SCHORTJE
MATEN 36-42, 135. —

MET BROEK ROK
MATEN 36-44, 139.—

adres: Saroleastraat 30 Heerlen tel. 045-713212

OPTEL COMING 21.000
omst nwe gasinstell. in
st. Nwprins f 27624, nu
n. Tel. 04404-888, Na 19
X

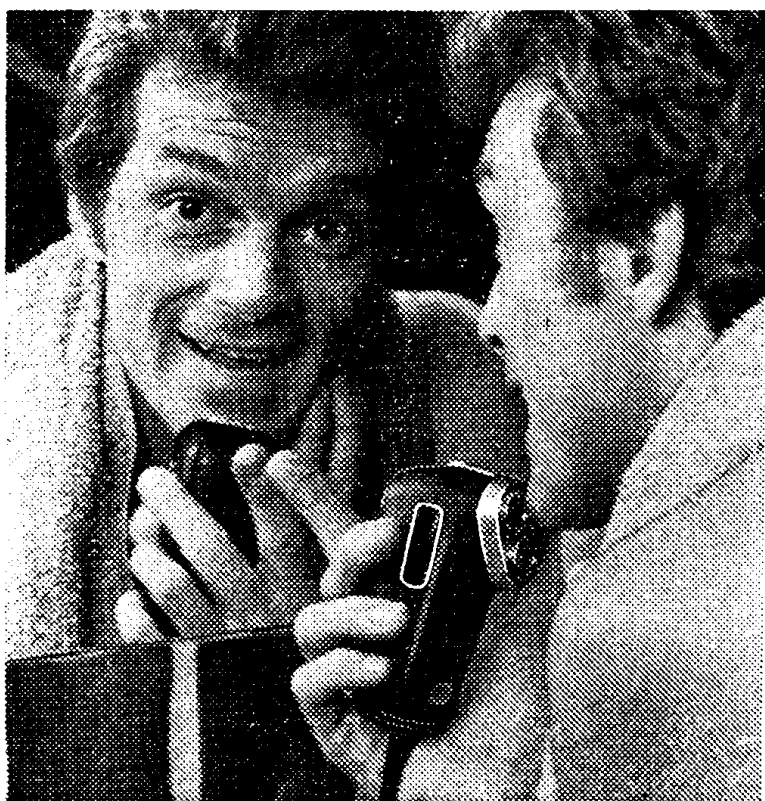
weg. omst. ALFA RO-
Berlina 2000 bjt. 74.
ing toegeest. Tel. 045 nr.
D. V.d. Scheurstr. 45 te
en.
2

MERCEDES D 1200
en goed. Simco 199
74 18.000 km. geloper
f 3750-. Hoofdstn. 4
sbroek.

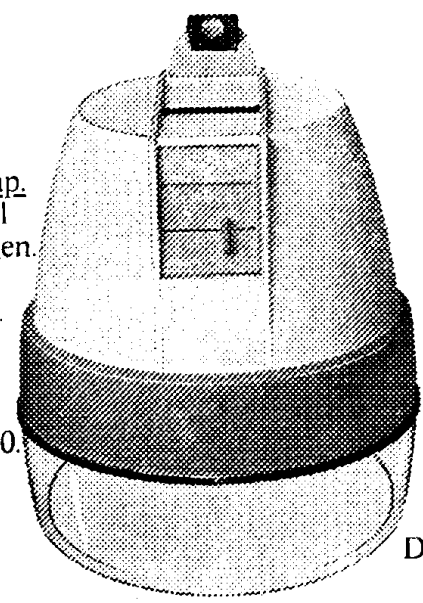

Maa**k** blij met iets blijvends. Geef iets van Philips.

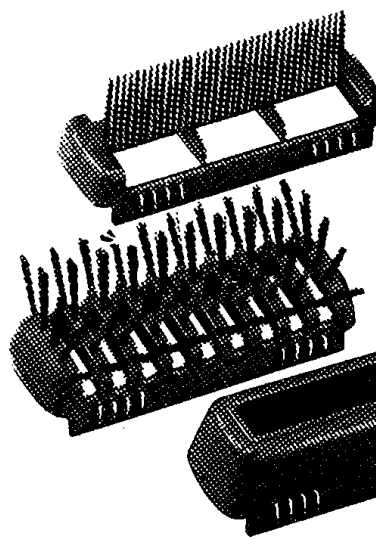
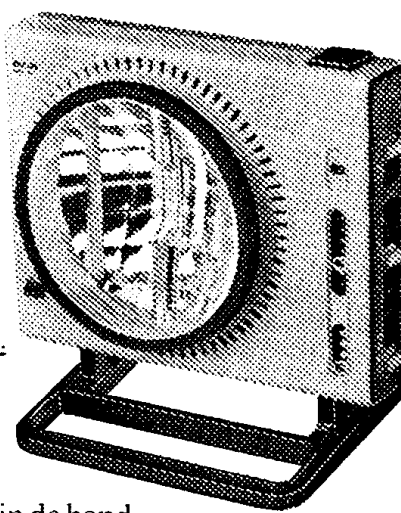
PHILIPS

Een stille haardroogkap. Om elk kapsel snel en gelijkmatig te drogen. De warmte is in 7 standen te regelen. En door z'n inschuifbare rand bergt u 'm makkelijk weg. HP 4618 f 70,50.

Het beste van de zon instelbaar op elk huidtype. Helemaal regelbaar naar wens en behoefte. Dat kan probleemloos met Philips nieuwe automatische hoogtezon. HP 3115 f 197,-.

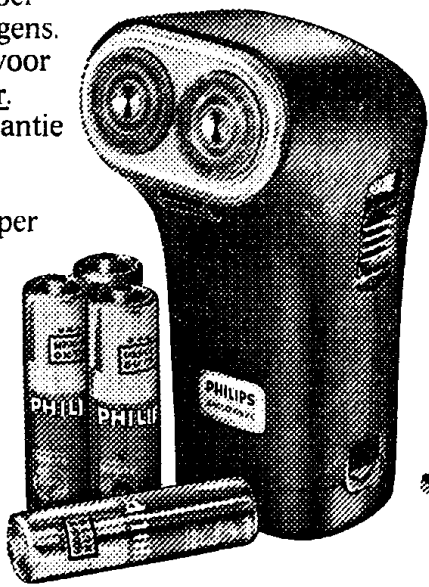
Dit is nu een complete hairstyling-set. Voor snel drogen met 800 W vermogen. Voor stylen en modelleren. Met 4 warmtestanden. En maar liefst 7 hulpstukken. Zoals bijvoorbeeld de spray-unit voor lastige lokjes. HP 4122 f 96,-.

Elke nieuwe Philishave staat voor snel, glad en diep uitscheren.

Philips heeft het ronde koppen scheer-systeem uitgevonden. Philips blijft het perfect-ioneren. De nieuwe Philishave 90 Super 12 bewijst het. Met zijn 3 x 12 mesjes, zijn nieuwe slanke vorm en schuine scheervlak.

Met z'n instelbare scheerdiepte. Een door-dacht scheerapparaat, die nieuwe Philishave. Een veel gevraagd, goed geslaagd cadeau in deze dagen.

Zonder snoer kom je nog eens ergens. Dat geldt zeker voor deze batterijshaver. Ideaal voor op vakantie of in de auto. Natuurlijk met Philishave's 90-Super scheerhoofden. In fijn reisetui. HP 1207 f 69,50.

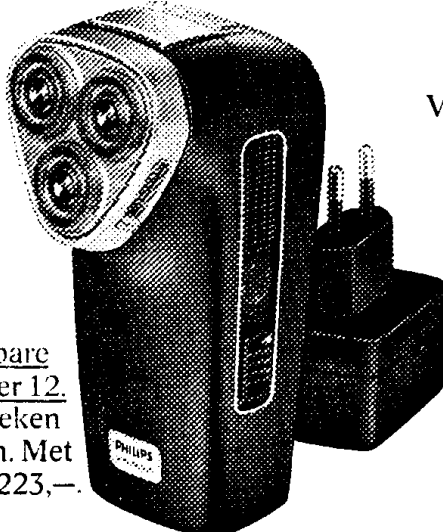

Zet 'm op tafel of hou 'm in de hand. Deze nieuwe lichtgewicht handdroger met 1200 W vermogen. Daarmee krijgt-ie zelfs kletsnat haar supersnel droog. Kies uit 4 warmtestanden gekoppeld aan 2 luchtsnelheden. Compleet met voorzetskuk, modelleerborstel en tafelstandaard. HP 4125 f 85,-.

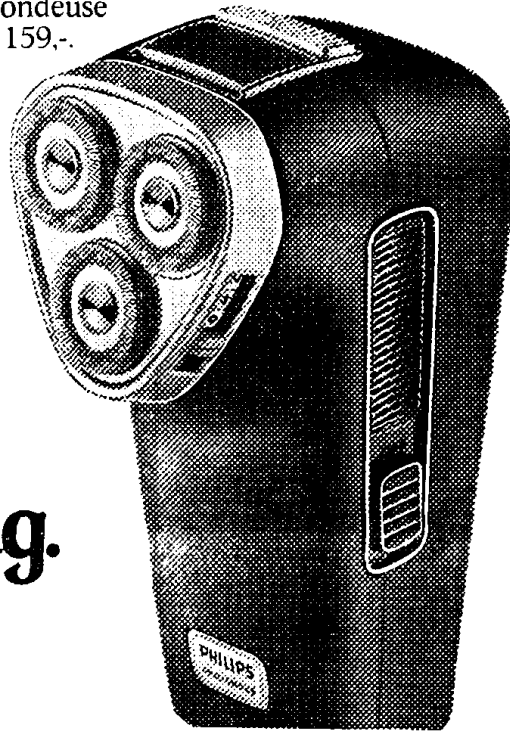
In deze nieuwe beautyset liggen 11 hulpstukjes rond een Ladyshave. Nu kunt u zelf manicuren, pedicuren, crème en lotion op brengen en inmasseren. In de cassette zit ook nog een spiegel. HP 2122 f 151,-.

Nog zo'n snel, glad en diep scherende Philishave 90-Super 12. Met het 3 x 12 mesjes-systeem en 90 scheer-sleuven. Ook bij dit model is de tondeuse uit-en inklapbaar. HP 1126 f 140,-.

Voor snel, glad en diep uitscheren moet je bij Philishave zijn. Met 3 verende scheerkoppen. Elk met 90 scheersleuven en 12 supersnelle mesjes. Vandaar zijn naam: Philishave 90-Super 12. De scheerdiepte is instelbaar. Geschikt dus voor ieder type baard. Met tondeuse HP 1121 f 159,-.

Philips nieuwste Ladyshave maakt met z'n twee dubbele tondeuses de makkelijkste manier van ontharen nog prettiger. Neemt lange en korte haartjes in één beweging mee. Snel en zonder irritatie. In elegante cassette. HP 2111 f 62,95.

Rechts de eenvoudigste Ladyshave. Natuurlijk met dubbele tondeuse. HP 2109 f 49,95. Links een Ladyshave op batterijen. Ook met dubbele tondeuse. HP 2204 f 45,-.

Philips zorgt graag voor haar.

Wat zal het zijn dit jaar? Iets helemaal privé voor haar? Waarmee ze zichzelf goed en heel persoonlijk kan verzorgen.

Zoals met die 7-delige hairstyling-set. Of met zo'n fijne, kleine, compacte Ladyshave. Een handige haarkruller om nog gauw even het laatste krulletje te zetten. Of een complete beautyset wellicht?

Bij Philips vindt ze keus genoeg. Aan u de koop.

Met Philips kom je met iets goeds voor de

5 DEC.

Alle genoemde prijzen zijn bruto adviesprijzen.

Altijd winnaar met meubelen van Louis Motké

BEZOEK ONZE GEZELLIGE

Sint Nikolaas-show vanaf heden en op de koopavonden tot 21.00 uur

motké meubelen

ook op gemakkelijke betaling • 3000 m² toonzaal • de zaak met de meeste service •

MOTKÉ

lenculenstr. 14a
(bij het vrijth of)
maastricht
tel: 043-15288

VRIJE TOEGANG

OPEN HUIS

VRIJE TOEGANG

DE MEUBELGROOTHANDELS VEFATO EN ELITE MEUBEL NODIGEN U UIT VOOR EEN BEZOEK AAN HUN

Grote Sint Nikolaas-shows vanaf heden en van maandag 29 november tot en met vrijdag 3 dec. tot 21.00 uur.

Vefato Meubelboerderij

In de tot meubeltoonzaal verbouwde en gerestaureerde boerderij VEFATO verenigde fabriekstoonzalen, kunt U terecht voor:
EEN UITGELEZEN
KOLLEKTIE EIKEN MEUBELS
MODERNE OF KLASIEKE WANDEN,
HUISKAMERS, SLAAPKAMERS
BANKSTELLEN, KLEINMEUBELN
PERZISCHE TAPIJTEN, BOERENVERLICHTING
OPENINGSTIJDEN MAANDAG t/m - ZATERDAG 9.00 - 18.00 UUR
VEFATO IS GELEGEN IN KLEINGENHOUT GEMEENTE BEEK, TE
BEREIKEN VANUIT CENTRUM BEEK VIA AFSTEEG SCHIMMERT
VEFATO MEUBELGROOTHANDEL
PRINTHAGENSTR 3 KLEINGENHOUT-BEEK
telefoon 4402-3044

Elite-Meubel Kasteel Doenrade

In het romantisch en sprookjesachtig ingericht KASTEEL DOENRADE vindt U thans een uitgelezen kollektie meubelen die U ook in vorstenhuizen zult zien staan. Een kollektie welke nimmer in Nederland vertoond is, zoals:
RENAISSANCE-TOSCAANS-ANTIEK
NOTEN - LODEWIJK XV - LODEWIJK XVI
ROCOCO - KING GEORGE -
CHESTERFIELD - LOUIS PHILIP
OPENINGSTIJDEN MAANDAG t/m ZATERDAG 9.00 - 18.00 UUR
GELEGEN LANGS DE RIJKSWEG SITTARD-HEERLEN
(RUIME PARKEERGELEGENHEID)
ELITE-MEUBEL, KASTEEL DOENRADE
LIMPENSEWEG 20 DOENRADE
telefoon 04492-2037

GAZAN VOOR 'N KOOPJE

overhemd
in vele kleuren
Gazan Prijs!
12,-
pantalon
enorme collectie in tal
van nieuwe najaars-
tinten reeds vanaf
29.75
maten 44-58
ook buxmaten.

Kostuum
grote collectie in din-
modellen o.a. blazer-
kostuum in zwart,
bruin en marine
maten 46-58
Gazan Prijs!
149.50

Jongens
coat
in groen Loden
maten 116-170
alle maten
Gazan Prijs!
39.75
te combineren met een
sportieve broek met
horizontale strepen
19.75
(VANAF MAAT 152 22,-)

Frenchcoat
in prima kwaliteit Loden
o.a. groen, marine
maten 46-58
Gazan Prijs!
79.75

Kies 'n
Mantel
Bij deze prachtige
tweed mantel met
strikdetail
maten 38-44
Gazan Prijs!
69.75

ga
NAAR
gazan
VOOR BETAALBARE KLEDING
HEERLEN, Promenade 145

KLASSIEKE MEUBELEN, PERZISCHE TAPIJEN

Grote collectie exclusieve meubelen en perzen tegen betaalbare prijzen. Bezoek onze zaak en overtuig U.

UW OUDE MEUBELEN WEER ALS NIEUW BEKLEED

Wij zijn gespecialiseerd in het opnieuw bekleden van moderne, klassieke en antieke meubelen. Eventueel komen wij U geheel vrijblijvend thuis bezoeken.

ZIELEMANS en NAEBERS

WONINGINRICHTING EN STOFFEERDERIJ
ADENAUERLAAN 7, HEERLEN-NOORD (NIEUW-
EINDE). TEL. 045-211270.
BIJ SPORTEL VARENBEUK.

Geopend: 's maandags tot en met vrijdag van 9-18 uur.
's Zaterdags van 9-16.00 uur

FINANCIERING EN GESPREIDE BETALING MOGELIJK

HAARFIJN

vertellen wij aan alle dames, dat:

op onze

kappersdagschool

Oude Veemarktstraat 3 - Heerlen
Tel. (045) 717394

alle haarbehandelingen door de leerlingen worden
verricht:

- * dit onder de meest bekwaam leiding geschiedt;
- * we de gehele week (van 9.00 - 16.30 uur) gereed staan;
- * de tarieven aangepast zijn o.a. wassen en watergolven f 5,-
- * permanenten v.a. f 21,- (inclusief haarlak en versteviging)
- * 65-plussers speciale permanent f 14,- (inclusief haarlak en versteviging)

Bij elke permanent ontvangt men een bon
tegen afgifte waarvan men een gratis water-
golfbehandeling krijgt.

KAPERSDAGSCHOLEN B.V.

BUITENDIENST- FUNKTIONARIS

Wij zoeken een allround assurantieman als assurantieadviseur, ter uitbreiding van de buitendienst.

Hij zal in een zeer zelfstandige positie worden belast met het verder uitbouwen van onze relatiekring. Geassisteerd door binnendienstadviseurs zal hij bovendien goede contacten moeten onderhouden met bestaande relaties.

Onze man is circa 30 jaar en heeft een middelbare opleiding. Hij is duidelijk commercieel gericht, is gewend zelfstandig te opereren en heeft zijn sporen in de praktijk verdiend.

Schrijft u, indien u belangstelling hebt, aan de Directie van het C.V. Algemeen Assurantiekantoor Schreinemacher, Brusselsestraat 55, Maastricht. Tel. 043-19157.

GELDOBON

Bedrag in maandelijkse termijnen

kantant bedrag	24	36	48	60	120	180
2.500	127	92	—	—	—	—
3.500	175	128	—	—	—	—
5.000	247	177	142	121	—	—
6.500	318	227	181	154	—	—
7.500	365	260	208	176	—	—
8.500	413	294	234	199	—	—
10.000	484	344	274	232	154	—
15.000	721	511	407	344	231	156
20.000	980	704	567	487	308	261
25.000	1222	877	706	605	369	316

(Hokjes aankruisen die van toepassing zijn)
Andere hogere bedragen op aanvraag.

Naam:

Straat:

Plaats:

Telefoon:

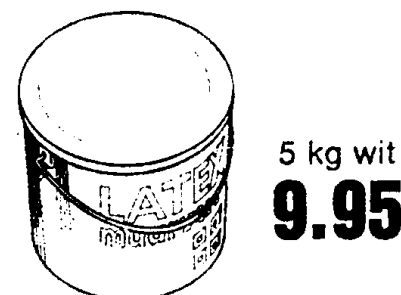
Bemiddelingskantoor

H.J. RAATS B.V.

Hoofdstraat 376, Hoesbroek
Telefoon 045-218455

Wickes „Winners” vooral uw najaarsklussen!

Dekoratie Emmer latex

Ook te verkrijgen in 5 moderne
kleuren groen, oker, lichtbruin,
donkerbruin en oranje.

5 kg wit
9.95
17.95

Sierpleisters

Schorsstructuur
7 kg **14.95**
15 kg **29.95**

Rollputz om zelf met de kwast
aan te brengen

7 kg **14.95** 15 kg **29.95**

Reliefbehang

per rol **5.95**

Raufaser

rol 33 1/3 mtr.

6.99

Vocamousse Schuimvinyl

100 cm breed
per meter **11.25**

Wandtextiel

90 cm breed
p.mtr. v.a. **6.95**

Dekoratieve kurktegels

60 x 30 cm per stuk
in diverse
soorten

per pak
à 16 tegels (3 m²)
17.95

Wixwandplaten in natuurgetrouwe hout dessins.

244 x 122 cm
Lauan p.pl. **14.95**
Teak p.pl. **15.95**
Pallisander p.pl. **15.95**

275 x 122 cm
Teak en
pallisander p.pl. **24.95**

Alle prijzen zijn incl. BTW en gelden t/m 30 november.

Schrootjes

Vuren 270 cm lang
10 x 60 mm
0.90 p.mtr.

15.-m²

Paranapine 10 x 60 mm
1.09 p.mtr.

18.20 m²

1e keus grenen
10 x 60 mm
1.05 p.mtr.

17.55 m²

10 x 83 mm
1.45 p.mtr.

17.40 m²

Merbau 10 x 60 mm
1.60 p.mtr.

26.70 m²

Rabatdelen grenen

13 cm
werkende
breedte

p.mtr. **2.90**

Speciale aanbieding! Vurehouten Vloerdelen

22 x 100 mm
van 1.90 voor

1.55 m

Geschaafd
en geploegd

1.55 m

Nylon tapijt

400 cm breed
op foamrug geschikt voor huis-
en slaapkamer in 3 moderne
kleuren

29.95 p.mtr.

SPECIALE AANBIEDING Zolang de voorraad strekt

Berber tapijt

van 100% zuiver wol
400 cm breed op foamrug.
Gemakkelijk zelf te leggen
normale prijs 129,-

nu slechts **98.-** p.mtr.

Verlichting Plafonnière

20 cm
diameter

ronde van vierkant **7.95** p.st.
25 cm diameter **9.95** p.st.

Keukenbol

met gekleurde
schroefrand

40 of 60 watt **5.95**

Kasten voor alle kamers

2 deurs
linnenkast
Macoré

132.50

Laqué

139.50

Keukenblokken

in groen, geel of cognac

150 cm **192.50**

170 cm **202.50**

180 cm **229.-**

200 cm **255.-**

220 cm **275.-**

Atag afzuigkap

no. 63

209.-

Sanitair

Klosetpot

Wit, met a.o.
of S uitlaat

p.st. **39.95**

in Bahama-beige
of Mosgroen

p.st. **79.50**

Sphinx Duobloc

in Bahama-beige
of Mosgroen

van 219.-
199.- p.st.

Toiletkast 3 delig met spiegels en verlichting

60 x 45 cm

49.50

Normal 59.50

49.50

Wastafel kombinatie

*Wastafel (bahama-beige
of mosgroen)

*Eengatsmengkraan met
draaibare uitloop

*Chroom plugbokersyphon
*stel plugbouts

kompleet **97.50**

Heerlen, Heerlerbaan 241, tel. (045) 412222
Geopend: ma. t/m vrij. 8.30-18.00 uur, za. 8.30-17.00 uur.

Wickes

De grootste bouwmarkt
voor vakman en doe-het-zelver.

ALS JE DEZE EXTRA LAGE PRIJZEN ZIET, ZOU JE ZEGGEN:

GEMENGDE
BORREL-
ZOUTJES

Per doos

Van 135 voor

BANKET-
SPEKULAAS

Hele doos
Inh. 750 gram

Van 295 voor

TRUMPF REGENT
BONBONS
Grote doos inh. 453 gram
Van 725 voor

JACQUES CHOCOLADE
Melk-puur of hazelnoot
Groot 200 gramstabeliet
Van 275 voor

MAGERE

Speklappen of Spekstukjes **279**

KLEIBINTJES

PRIMA AARDAPPELEN

ZWARE BRAADHAAN

Panklaar
gew. 900 gram
Per stuk van 445 voor

FRUITCOCKTAIL

LITERBLIK

Van 245 voor

SHERRY

'EL CORDOBES' MEDIUM DRY

0.7 fles 4.45 - 3 flessen voor

KORRELOPLOSKOFFIE

ZWARTE KAT
Grote 200 gramspot
Van 995 voor

SPEKSNIJBONEN

of WORTELTJES 'Fijn'
of DOPERWTJES m/fijn
Per 1/2 blik 89 - 2 blikken naar keuze

SPLITERWTEN

Per 500 gram

Geen 124 of 98
Schunckprijs

78

**DE SLAGERIJ
VOOR**

FIJNPROEVERS!

VARKENSFRIKANDO

(ZEER MAGERE) 500 gram

589

VARKENSSCHNITZEL

100 gram

139

BAMI- en NASIVLEES

500 gram

398

PAPRIKASCHIJVEN

2 stuks

110

KOTELETTO'S

2 stuks

154

KUIKENSOEPPAKKET

500 gram

145

SCHOUDERHAM

(GEROOKTE) z/vet, z/zwoerd 150 gram

159

KALFSPASTEI

(GEBRADEN) 200 gram

128

LEVERWORST

(BERLINER) 150 gram

117

LEVERWORST

(SAKSISCHE) Per stuk plm. 130 gram

79

DE 11 MILJOENSTE KOOPSTER
IS MEVROUW HORMANS.
REMIGIUSSTRAAT No. 41
IN KLIMMEN. PROFICIAT!!!

SUN HALVARINE

250 gramskuipje
Van 64 voor

TAM KONIJN

Mooie stukken op schaal
Hele kilo
Van 755 voor

RESI FRITUURVET

Hele kilo
Van 380 voor

ROZIJNENBROOD

Schunck kwaliteit!
Van 220 voor

OBERLÄNDER

Gesneden
800 gram
Van 159 voor

**TOMATEN-
GROENTESOEP**

Per pak
Van 79 voor

APPELMOES 'VELUCO'

Per jampot 55
3 potten van 165 voor

SPAGHETTI 'SOUBRY'

500 gram
Van 157 voor

ECHT & MAGER

Instant melkpoeder
Van de Friesche Vlag!
Grote pot van 365 voor

IRISH COFFEE TAART

Met slagroom
Van 800 voor

verkrijgbaar patisserie parterre

HEERLIJK
ZOETE
**SINAAS
JAM**

Per pot
Van 148 voor

**UNOX
SMAC**

Het grote
340 gramstabeliet
Van 325 voor

**AMSTEL
BIER**

De grote
Eurofles
Knalprijs

HEERLIJK
**BRUINE
BONEN
SCHOTEL**

Met mager spek
Per blik
Van 159 voor

**VAN NELLE
KOFFIE**

Prisma
Snelfilter
250 gramspak
Van 414 voor

**MAKREEL
FILETS**

In olie
Per blik 125
2 blikken
Van 250 voor

**LOYAL
VLEES-
BROKKEN**

Hondevoedsel
Groot 1/2 literblik
Van 115 voor

**CELTONA
KEUKEN-
ROLLEN**

2 stuks
Van 155 voor

345

195

75

119

EDELWEIS
MENAGERIE
250 gram
KIKKERS & MUIZEN
Acht stuks
CHOCOLADE
SINTERKLAZEN
10 stuks
MARSEPEINWORST
200 gram

**175
125
149
230**

**ONGELOOFLIJKE AANBIEDING
CHOCOLADE LETTERS**

SCHOENLETTERS
3 stuks van 180 voor
Middelgrote letters
Van 155 voor
Extra grote letters
Van 310 voor

**149
99
199**

VERKRIJGBAAR CHOCOLATERIE PARTERRE

NIEUW

Schunck

SINAASAPPELEN
Dikke NAVELINA 6 of 9 st
CLEMENTINA'S
HONINGZOETE 20 of 25 st
BLEEKSELDERIJ
Per kg
KNOLSELDERIJ
Per stuk

**249
249
98
49**

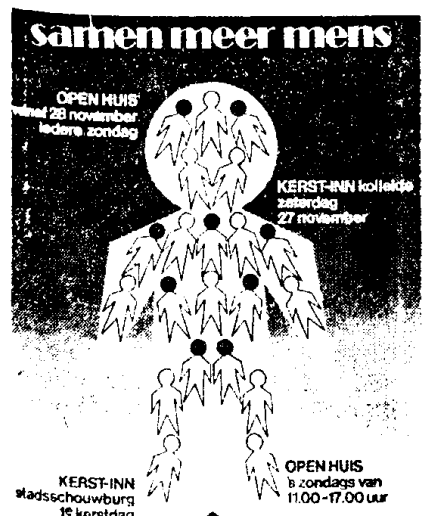
GOLDEN DELICIOUS
2 kilo
WINTERPEEN
Per kg
PREI
GESNEDEN 500 gram
WITTE KOOL
GESNEDEN 500 gram

**149
79
59
49**

Kerst-Inn

open huis gasthuisstr. 19 heerlen

Kerstis nadert. En dat betekent dat in de stadsschouwburg ook weer de traditionele Kerst-Inn wordt gehouden voor degenen, die anders met kerstmis alleen zouden zijn. Dat gebeurt op eerste kerstdag. Om de daarnaast verboden kosten te dekken wordt zaterdag 27 november in Heerlen een straatcollecte gehouden. Men komt er nog enkele collectanten voor te kort. Wie er aan wil meewerken kan zich opgeven tussen 19 en 20 uur in het Open Huis aan de Gasthuisstraat 19 te Heerlen.

Briljant

Het kerkelijk zangkoor Heksenberg had dit jaar de feestavond opgesteld met een heus cabaret en met halve haantjes. Het cabaret was een openbaring, waarin ook Helma Manders (als Parisienne) schitterde. Deze schittering verdween echter met de halve haantjes, die in bakjes werden opgediend. Op een gegeven ogenblik miste Helma haar dierbare ring met briljant. Haar feest zou bedorven zijn geweest als niet een aantal zangers besloot een nauwkeurige inspectie in te stellen. Zij haalden alle bakjes met afgekloven botjes vakkundig onderzocht. En zie: de ring van Helma kwam in al zijn schittering uit een van de bakjes met botjes tevoorschijn.

Andriesma

Wie uitgerekend vandaag het voornemen heeft opgevat om wethouder J. Andriesma tijdens diens spreekuur met een bezoek te vereren, kan beter thuis blijven. De wethouder zal er tot zijn spijt niet kunnen zijn. Ambtsbezigheid roepen hem elders. Waarmee wij kort en goed willen zeggen, dat de wethouder vandaag geen spreekuur kan houden. Maar de volgende week kan iedereen weer zijn noden en problemen bij de wethouder van Sociale Zaken terecht.

Alternatief

Dit is ook nog een bijzonder geslaagd voorbeeld van een alternatieve wandversiering:

U komt niet in aanmerking voor een dienstauto.

Pancratius

Bij een koor dat op twee jaar na een eeuw bestaat kan het moeilijk anders of er vallen jaarlijks wel jubilarissen te vieren. Zo ook tijdens het Caeciliafeest in De Schuur van Erenstein te Kerkrade. President Akkerman rijkte er medailles uit aan Woud Van Dijk, 40 jaar lid, en Wim Vels, 25 jaar lid. Waarbij Wim Vels de klemmende vraag te beantwoorden kreeg waar hij voor de 25 jaar had uitgelezen, een vraag, die relief krijgt als men weet, dat Wim al 73 jaar is. Al kan niemand dat aan hem zien. Van Woud valt te vermoeden, dat hij een voortreffelijk klokkenmaker is en dat hij alle klokken en klokjes van de Pancratianen in de loop der jaren wel onderhanden heeft gehad. Voor de vriendenprijs van vijf gulden, ongeacht de aard van het mankement. Ook dat leverde hem een lovende opmerking van drs. Akkerman op. De derde jubilaris, Cor Rentenaar, die al lid van verdienste is, was verhandeld de avond bij te wonen. Hij krijgt het zijne nog wel te horen tijdens een repetitie. Want als de president vindt, dat iemand moet worden toegesproken dan wordt deze ook toegesproken. En onderscheiden. Jammer voor Cor van het kostelijk koud buifet, dat eerst de ogen en vervolgens de tongen streelde.

Aanbod vanmiddag in d.b. recreatieschap Staatsbosbeheer wil Schinveldse bossen en heidecomplexen redden

door Ad Jansen

BRUNSSUM - De directie van Staatsbosbeheer is bereid tot overleg tot overname van bossen en natuurterreinen die eigendom zijn van het recreatieschap c.q. de bij dat schap aangesloten gemeenten. Dat verklaarde burgemeester H. Th. Vrouwenraets desgevraagd als zijnde waarnemend voorzitter van het recreatieschapsbestuur.

Die mededeling ontleende hij aan een brief die hij oplangs ontving van ir. J. Verkoren, directeur van het Staatsbosbeheer. Burgemeester Vrouwenraets zegde toe, vandaag nadere mededelingen over die brief te willen doen omdat hij eerst vandaag weer kennis van dat schrijven kan nemen; een schrijven dat naar zijn zeggen berust ten burelen van het recreatieschap alwaar vanmiddag het dagelijks bestuur van het schap in vergadering bijeen komt.

Mr. Vrouwenraets houdt evenwel over-eind dat de bezinning over de toe-

komst van het schap niet door die brief van Bosbeheer bepaald is. Hoopgevend blijft hij de bosbijdrage-regeling van het ministerie van CRM noemen. Een regeling onder voorwaarden die een bijdrage van 70 gulden per hectare bos per jaar kan bieden. Het Staatsbosbeheer gaat er evenwel vanuit dat bij overname van de zorg het beheer overdracht van het volledige eigendom plaatsvindt. De terreinen in eigendom van het schap zijn destijds door rijk en provincie gefinancierd. Daar moet volgens SBB bij een eventuele overdracht rekening mee worden gehouden. „In de overlegfase ware ook het ministerie van CRM te betrekken aldus ir. Verkoren, omdat dat ministerie de eigendommen van het schap gefinancierd heeft”. Reden waarom hij een afschrift van zijn schriftelijk aanbod aan het schap ter kennis van genoemd ministerie heeft gebracht.

Voor wat betreft de eigendommen van de gemeenten suggereert het SBB een overname op basis van een betrekke-

lijk lage grondprijs omdat het Staatsbosbeheer de beheerslasten voor zijn rekening neemt. De overname van de terreinen tast de publiekrechtelijke bevoegdheden van de gemeenten nog van het schap aan. Het Staatsbosbeheer weet zich evenwel verantwoordelijk voor een juist beheer van de terreinen in het kader van natuurbeheer, bosbouw, recreatie en landschap. Het Staatsbosbeheer, als rijksdienst deskundig op het gebied van het beheer van bossen en natuurterreinen en die als zodanig optreedt zowel voor het ministerie van Landbouw en Visserij als voor het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk is voornemens voor de over te nemen domeinen een beheersplan op te stellen in overleg met de plaatselijke overheden.

Overigens gaat de belangstelling van het Staatsbosbeheer in eerste instantie uit naar het complex Schinveldse bossen en de complexen Brunssum-moerheide en Schrieversheide. Het recreatieschap dat binnenkort zijn begroting voor het volgende jaar lanceert is zich bewust van de don-

kere wolken die zich boven het schap aftekenen. Die begroting is in diverse gemeenteraden bepalend voor een continuering van de gemeenschappelijke regeling die vermits niet voor 1 januari a.s. opgezegd de aangesloten 10 gemeenten wederom voor vijf jaar verplicht tot deelname.

Grimmig debat over Groene-Kruisgebouw

Burgemeester A. Gubbels: 'U terroriseert de boel'

OIRSBEK - Wat praten we toch over een 'modern gebouw'? Er is nog helemaal geen plan voor de nieuwbouw van het Groene Kruis, mijnheer Thijssen. U zit de boel te terroriseren, aldus een ernstig geïrriteerde raadsvoorzitter in de raadsvergadering in Oirsbeek maandagavond tegen het raadslid Thijssen. Deze had juist uit de doeken gedaan dat de door zijn groepering gehouden enquête onder 1000 inwoners van Oirsbeek had uitgewezen dat de bouw van een 'modern Groene-Kruisgebouw' naast een monumentale Schepenbank werd verworpen.

Hij bracht de raadsvoorzitter op een kookpunt met de opmerking: „Er waren mensen in Oirsbeek die bang waren om onze enquêteformulieren in te vullen. Ze vroegen of hun naam ook bij de gemeente bekend zouden worden en enkele waren ook bang voor hun sociale uitkeringen als ze tegen het op 31 mei genomen raadsbesluit zouden ingaan”. Zoals bekend besloot de Oirsbeekse raad toen met acht tegen drie stemmen het gebouw toch naast de Schepenbank te projecteren. Ook wethouder J. Meertens ergerde zich aan de enquête van de Vernieuwingsgroep. „Ieder weldenkend mens

is voor de bouw achter de Schepenbank. We zouden een enquête moeten houden om de enquête van raadslid Thijssen te logestrafen. Wat nu gebeurd is, raakt kant nog wal”. Ten aanzien van de beschuldiging dat in de enquête valse voorlichting gegeven zou zijn, stelde raadslid Simons: „Een neutrale enquête zou veel geld kosten. De mensen hebben uit vrije wil voor een of het ander gekozen. Die 644 mensen die mee hebben gedaan zijn toch niet allemaal de boel”. Toch bleef de raad met dezelfde stemmenverhouding voor de bouw van het Groene Kruis naast de Schepenbank.

Een voorstel van raadslid Thijssen om het eerder genomen raadsbesluit in te trekken en de zaak opnieuw te bezien, haalde het niet. Een laatste poging om de zaak te redden door voor te stellen een hearing te houden mislukte ook.

De raadsvoorzitter merkte nog op dat ook de stedeboewkundige Peutz had laten blijken dat de nieuwbouw naast de Schepenbank een haalbare kaart is.

Schaesberg laat Merakal in zijn vet gaarsmores

SCHAESBERG - De vetverwerkende industrie Merakal, gevestigd aan de Pasweg te Schaesberg is voorshands gedoemd zijn bedrijfsactiviteiten temidden van de bebouwing te blijven volvoeren. Informeel overleg met het gemeentebestuur om de milieu-onvriendelijke industrie naar elders te verplaatsen is vastgelopen.

Het gemeentebestuur van Schaesberg heeft alle hoop gevestigd op „de Kroon” die om een uitspraak gevraagd is terzake het voorhanden hebben van Merakal van een opslagtank (17.000 liter) voor diervlees vetten. Aan de hand van de hindervet is daar bezwaar tegen aangetekend; tegelijkertijd zijn de bezwaren in de meest brede zin tegen Merakal voorgelegd aan de Kroon die daar binnenkort een uitspraak over zal doen. Directeur Van de Meerakker van Merakal zegt begrip te hebben voor bezwaren tegen de vetsmelterij. Naar zijn zeggen zijn tal van maatregelen genomen om aan die bezwaren tegemoet te komen. „Het ware wellicht beter wanneer wij onze bedrijfsactiviteiten elders konden ontplooiën. Wij denken aan een vestiging op het industrieterrein Er is informeel overleg geweest met het gemeentebestuur. Op onze beurt hebben wij een taxateur in de arm genomen om een mogelijke „deal” met de gemeente te kunnen

bewerkstelligen. Qua ligging zouden onze bedrijfsgebouwen de gemeentelijke dienst Publieke Werken meer amslag kunnen bieden”. Zijn zoon, Wim van de Meerakker: „Wij zijn bereid de gebouwen over te dragen op

basis van een waardebepaling door een onafhankelijk taxateur”. Het gemeentebestuur van Schaesberg trekt niet hard aan dat aanbod. Zij zijn tot zaken bereid wanneer de hogere overheid bereid is de zaak financieel te spijkeren. Ingevolge een circulaire van het ministerie van Volksgezondheid tot wering van milieu-onvriendelijke bedrijven uit woonkernen is het geval Merakal volgens burgemeester Vrouwenraets een half jaar geleden al voorgedragen aan genoemd ministerie.

Huurders Brunssum-Nrd. schrijven Van Dam

'Bij bevrozing lonen ook de huren betrekken'

BRUNSSUM - „Naar onze mening zou het recht en billijk zijn bij de loonbevrozing ook de huren te bevrozen en in elk geval af te zien van de huurverhoging op 1 april”, aldus het bewonerscomité Brunssum-Noord A in een open brief aan de staatssecretaris Marcel Van Dam van Volkshuisvesting. In de brief waarop de schrijvende huurders spoedig antwoord verwachten wordt de afkeuring uitgesproken over het huurbediel van de staatssecretaris. Waarom verklaart U zich niet bereid een flink deel van elke huurverhoging rechtstreeks te bestemmen voor verbetering van het onderhoud van woningen?”, vragen de huurders in Brunssum de bewindsman. Men is bang dat de 7% huurverhoging op 1 april zou kunnen oplopen tot 11%.

Ook vinden de huurders dat de mening alomtegenwoordig is dat de bewindsman over inspraak voor huurders niet overeenkomt met de werkelijkheid. „U zegt voorstander te zijn van inspraak door de huurders. Waarom heeft U dan de mogelijke adviezen van de gemeentelijke adviescommissies om invloed op de huren uit te oefenen nog verder beperkt dan vorig jaar? Tegen uw opvatting over de taak van de gemeentelijke adviescommissies van huurders en verhuurders willen wij hier met kracht stelling nemen”.

„Over de positie van de woningverenigingen zegt het huurderscomité: „Uw beleid heeft echter tot uitkomst

Fietsendieven aangehouden

HEERLEN - Door de politie van Heerlen werd verdacht van diefstal van een tweetal fietsen aangehouden een 18- en een 20-jarige inwoner van Heerlen. Een fiets ter waarde van 750 gulden was gestolen aan het jongerencomplex aan de Beersdalweg en een fiets ter waarde van 325 gulden in de Geitstraat te Heerleide. De fietsen werden teruggevonden in een schuurtje aan de Schroetenstraat. De twee jonge mannen hadden deze fietsen willen verkopen voor de aanschaf van drugs.

Hoorzitting een flop

HEERLEN - Met enige moeite kon de eerste hoorzitting voor het Streekplan Zuid-Limburg tot een kwartier gericht worden. Er was slechts een spreker die de provinciale commissie onder voorzitterschap van het Statenlid Huub Parren enige zaken onder de aandacht wenste te brengen.

Het was de heer Mensink van de Hengelsportcombinatie Oostelijke Mijnstreek. Hij pleitte voor meer visuur in deze streek voor de 30.000 leden van de verschillende visclubs, die op dit moment allemaal een ledenstop kennen. De heer Mensink wees op de mogelijkheid om kleiputten en zilverzandgroeven te gebruiken als viswater. „Wij vissers worden nooit ergens in gekend, maar moeten wel overal betalen. Ik hoop dat we in de Oostelijke Mijnstreek ooit nog eens een visvijver ter grootte van twintig of dertig hectare krijgen”. Zijn opmerkingen zijn genoteerd. Vanavond wordt er een tweede zitting gehouden in de schouwburg van Valkenburg. Daar hadden zich al vier sprekers aangemeld, zo deelde de heer Parren mee. Gisteravond, in het gemeentehuis van Heerlen, waren in totaal 27 personen aanwezig: 15 van de 29 leden van de statencommissie en nog 12 andere mensen, onder wie ambtenaren van de gemeente en vertegenwoordigers van de pers.

Joh. Janssen wil stoelen burgemeesterskamer kopen

EIJGELSHOVEN - Oud-burgemeester mr. Joh. Janssen van Eijgelshoven stelt pogingen in het werk om een deel van het meubilair van zijn voormalige burgemeesterskamer in eigendom te verwerven. Het betreft een vierstal oudere eiken stoelen, gestoffeerd met velours; stoelen die momenteel een sleets aanzien tonen. Mr. Janssen is gebrand op die stoelen omdat volgens ingewijden eerstukken uit zijn ouderlijk huis zijn.

Mr. Janssen ontdekte de zetels eertijds bij een Haagse koopman die zich over de huisraad van de Janssens had ontfemd. De toenmalige eerste burger van Eijgelshoven wist beslag te leggen op de stoelen à raison van de somma van veertig gulden per stoel. Uit de gemeentekas werd het verschuldigd bedrag voldaan aan de koopman. Mr. Janssen vestigde na zijn heengaan als burgemeester te Eijgelshoven een praktijk als advocaat en procureur. Nu de gemeentelijke verwerkingen in rustig vaarwater verzeild lijken geraakt, richt mr. Janssen het verzoek aan de gemeenteraad tot „doorverkoop” van de stoelen in de burgemeesterskamer voor de somma van 40 gulden per zetel. B. en W. van Eijgelshoven stellen dat verzoek woensdagavond tijdens de raadsvergadering in De Laethof aan de orde. Dan ook zal de raad gevraagd worden om mr. Joh. Janssen op eigen verzoek te ontslaan als onbezoldigd ambtenaar van de burgerlijke stand; een functie die hij eertijds als eerste burger bekleedde.

(ADVERTENTIE)

MOEILIJKE VOETEN
VOETSPECIALIST
MULDERS - SITTARD

**ROND
VERS
GEZOND
LEKKER
MET VARIATIE
EERLIJK
PITTIG
GEWOON DE
ALLER-
LEKKERSTE**

broodje
"CONTACT"

Wel snel niet duur!!

Wilhelminaplein 5
HEERLEN

duizenden jongeren
zoeken weer kamers

heeft u een kamer vrij
BEL: 045-712583

ELMAR
TEMPSPLEIN 19
HEERLEN

Met dit affiche doet Elmar een beroep op de Heerlense bevolking om alleenstaande jongeren aan een onderdak te helpen.

Doe wat aan de kamernood

HEERLEN - Registratie van kamervragen in de afgelopen drie maanden heeft duidelijk gemaakt, dat nog steeds veel jongeren op zoek zijn naar (betaalbare) kamers. Bij Elmar, dat bij alle werk voor jeugd en jongeren ook de kamerzoekers een handje probeert te helpen omdat men juist daar weet hoe groot de nood is, ligt op het ogenblik een wachtlijst met 120 namen en adressen erop. Bij deze 120 aanmeldingen zijn een aantal verzoeken om betere woonruimte. Nog steeds wonen veel jongeren op erg slechte en dure kamers. De gemeente ontwikkelt nieuwe activiteiten voor wat betreft de huisvesting van een- en tweepersoonshuishoudens in het kader van de nota Van Dam, die hierdoor financiële middelen in het vooruitzicht stelt. Dat is toekomstmuziek. De momentele nood echter is zeer reëel.

Daarom doet het jongerencomplex Elmar opnieuw een beroep op de bevolking van Heerlen en omstreken. Alle mensen, die op dit moment woonruimte vrij hebben en die bereid zijn hierin een alleenstaande jongere, studerend, werkend of wat dan ook, huisvesting te bieden worden gevraagd hierover eens contact met Elmar op te nemen. Elmar is gevestigd op het adres Tempsplein 19 Heerlen het heeft telefoonnummer 712583. Tineke Reekers en Douw Dijkstra staan bezoekers en opbellers tussen 10 en 12.30 en 14 en 18 uur graag te woord.

Beiden vragen ook kamerbewoners, die ontvreden zijn over hun huisvestingssituatie zich met hen in verbinding te stellen. De bedoeling ervan is een inventarisatie te maken van de woonstuatie om met harde gegevens de Stuurgroep Huisvesting Alleenstaanden duidelijk te kunnen maken, dat er aan de woonstuatie iets verandert dient te worden. Het zou natuurlijk, vooral met het oog op kerstmis, een mooie gedachte zijn om als alleenstaande jongere aan een onderdak te helpen. Men lenigt hiermee een stuk eigentijdse nood.

(ADVERTENTIE)

**DANSSCHOOL
DEGENKAMP**
PANCRAATSHUIS

Nobelstraat 33, Heerlen,
tel.: 045-714665

LAATSTE WEEK van inschrijvingen voor de danscursussen voor beginners en gevorderden.

Ook speciale clubs voor gehuwde paren en oudere personen.

+++ KUNST
TE KEURLevensdrang
van Helena

Met de opvoering van „Helena of de levensvreugde“ door de toneelgroep „De Schakel“ uit het Belgische Aalst, kwam er zoveel geestige tekst en spelplezier over het voetlicht in het Maaslandcentrum te Elsloo, dat de bezoekers aan het toernooi na de derde voorstelling met een plezierige herinnering huiswaarts konden. Het moet wel gezegd, dat zij die thuis waren in de hieldenwereld waarop de grote treurspeldichters Euripides, Sophocles en Thucydides hun drama's hebben opgebouwd, bij de appreciatie van het stuk een heel eind voor lagen op het publiek, dat wat de klassieken betreft onderontwikkeld is gebleven. De auteurs André Roussin en Madeleine Gray hebben zich bij de bewerking van het gegeven kennelijk zelf eerst vernamakt. De gebeurtenissen als de strijd rond Troje, de wraak van Orestes op zijn schoonvader Aegisthos, de woede van Orestes en zijn zuster Electra op hun moeder Clytemnestra die met de dood werd gestraft, werden door de romancier John Erskine eerder al in ander daglicht gesteld. De Franse blijspeldichters deden daar nog een schepje op, door de feiten in geestige combinaties te arrangeren. Zet men de zwaar dramatische gebeurtenissen nuchter op een rij, dan worden het al min of meer lachwekkende familie-ruzie. Worden de rollen dan ook nog in moderne zin omgedraaid, zodat de mooie Helena in plaats van een ontrouw echtgenote verschijnt als de jonge, in de steek gelaten schoonheid die het ook niet kan helpen dat ze vol levensdrang zit en daaruit wel wat aan levensvreugde wil overhouden, dan is de situatie rijp voor allerlei kostelijke verwikkelingen, geestige verhoudingen en uitspraken. En als de huisgenoten toch in heldendom, fatsoen, heilige gastvrijheid willen blijven geloven, kan de poortwachter of portier getuige zijn van leuke paleis-ontwikkelingen, die hij op een smakelijke wijze kan doorgeven. Anachronismen kwamen aan als vondsten.

De poortwachter Eteoneus gaf de Schakel meteen vleugels, want Tuur van den Brulle vertelde plaatselijk met verve en goed getimed wat er allemaal aan het verhaal vooraf was gegaan. Zoals het schaken van Helena door Paris. Op de schouder van Paris werd de blonde schoonheid het paleis uitgedragen. Een korte werveling van gebeurtenissen, door muziek geaccompagneerd. De regie van Roger de Wilde deed het knap. Daarna het verhaal van de thuisgekeerde Helena. Menelaos, en dochter Hermione die inmiddels 16 was geworden. Er waren hier en daar wat hapertingen. Luc de Bleek, niet geheel rolvast, de muziek die aan het einde de epiloog van Eteoneus overstemde, vertragingen bij een langere dialoog, maar er waren ook veel goed uitgespeelde tafereeltjes. Francine de Bolle was daarbij als Helena bijzonder animerend. Ze speelde virtuos, met een goede nuancering, bracht de niet gemakkelijke rol met een gemak dat ze er eenvoudig uitzag, speelde kortom aantrekkelijk en natuurlijk.

Paul Haimon

EXPOSITIE

HULSBERG

Galerie Wanda Reiff
Aalbekeweg 85
Tekeningen en aquarellen van Peter Nijhuis uit Maastricht. Openingsdagen maandag t.m. woensdag en vrijdag van 14 tot 21 uur, zaterdag van 14 tot 17 uur. Van 15 nov. tot 15 jan. 1977.

KERKRADE

In de Pool
Schilderijen, pentekeningen van Jan This. Tot 9 december. Open: buiten openingsuren van het zwembad.

VOERENDAAL

Kasteel Cortenbach
Russische iconen van 15de tot 19de eeuw. Tot 5 december. Open: dagelijks van 11 tot 21 uur. Maandag gesloten.

BIOSCOOP

HEERLEN

Royal: Het mysterie van de 7 gouden vampiers, dag. 14.15, 16.45 en 20.45 uur, 18 jr.

Rivoli: Iedere stad is een volgende rivoli, dag. 14.00, 16.30 en 20.00 uur, 18 jr.

Passage: Blond en bloot in Beieren, dag. 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 en 22.00 uur, 18 jr.

H5: De zotte wereld van Laurel en Hardy, jeugdvoorstelling wo. 13.30 uur, a.l.

Kans op overleven, 2e week, dag. 14.30 en 20.30 uur, 18 jr.

Once upon a time in the west, 5e week, dag. 14.15 en 21.15 uur, 14 jr.

The wild bunch, dag. 14.00 en 20.00 uur, 18 jr.

20.000 mijlen onder zee, 3e week, dag. 14.15, 19.15 en 21.15 uur, 14 jr.

The happy hooker, dag. 13.45, 19.30 en 21.30 uur, 18 jr.

BRUNSSUM

Astoriatheater: A clockwork orange, di. 20.30 uur.

Dansschool
Degenkamp
60 jaar jong

HEERLEN - De dansschool Degenkamp, waarin generaties Heerlenaren hun eerste danslessen hebben gevolgd, bestaat 60 jaar. Tegelijkertijd bestaat de dansschool Degenkamp in het Belgische Eynatten 25 jaar. Een dubbel jubileum dus, dat in Heerlen wordt gevierd met drie dagen „open huis“. Dat vindt plaats op 28 november, 5 en 12 december. Het „open huis“ is bedoeld voor alle leerlingen, oud-leerlingen en wie er verder op die dagen 's middags en 's avonds in het Pancratiushuis wil komen dansen.

De oprichter van de school, de heer G. Degenkamp, is twee jaar geleden overleden. Hij bereikte de begerenswaardige leeftijd van 81 jaar en, ofschoon hij zelf geen les meer gaf, is hij tot zijn laatste levensdag belangstelling voor de school blijven koesteren. Directrice is thans zijn dochter, mevrouw Degenkamp, die haar opleiding kreeg in Amsterdam en die zes jaar heeft gewerkt bij Arthur Murray, die in Amerika de grootste dansschool van de wereld leidt. Zij wordt terzijde gestaan door haar dochter en twee kleinkinderen, zodat ook in de leiding van de school de vierde generatie al present is. Mevrouw Degenkamp heeft haar dansschool als een soort roeping. „Quick, quick, slow is niet

het belangrijkste“, zegt zij. „Je moet bij de leerlingen hun persoonlijkheid naar voren halen. Ik zie dat serieus“.

Indrukwekkend
concert op de
Molenberg

HEERLEN - In de kerk van O.L. Vrouw Verschijning op de Molenberg te Heerlen werd zondagavond een bijzonder indrukwekkend concert gegeven. Indrukwekkend door het hoge gave niveau, waarop door het zangkoor Molenberg, het Mannenkoor Lauwerkrans uit Mechelen en de solisten Maja Schermerhorn, Cécile Schouten, John Bröcher en de pianist Willy Prick gecombineerd werden. Het publiek genoot, mede door een uitstekende opbouw van het zeer gevarieerde programma.

Er werden werken ten gehore gebracht van A. Scarlatti, Bach, Mozart, Mendelssohn, Schumann, Brahms, Van Hemel, Heinrichs en J. Strauss jr. Tijdens dit concert, dat er naar stijl en inhoud wezen mocht, bevestigden de sopraan Maja Schermerhorn en de bariton John Bröcher voor de zoveelste maal hun kunstenaarsreputatie. De alt Cécile Schouten, de jongste loot aan de boom van Limburgse solisten, heeft bijzonder verrast met haar vertolking van de altrapodie van Johannes Brahms. Veel lof kon ook de pianist Willy Prick oogsten. Beide koren maakten een goede indruk, waarbij opgemerkt kan worden dat het zangkoor Molenberg een zeer positieve ontwikkeling doormaakt.

Gouden medaille voor
kerkzanger P. Rijvers

NIEUW-EINDE - Pierre Rijvers is zondagmorgen tijdens een eucharistieviering in de parochiekerk van Nieuw-Einde in het kader van het Christus Koning- en het Ceciliafeest onderscheiden met de gouden medaille van de Nederlandse St. Gregoriusvereniging. De heer Rijvers kreeg deze onderscheiding voor zijn verdiensten als goed en voorbeeldig kerkzanger en omdat hij 40 jaar lid is van het kerkelijk zangkoor van Nieuw-Einde. De onderscheiding werd hem door voorzitter Strijdonk opgespeld.

Tal van kerkgangers waren er getuigen van toen pastoor Loeffen in zijn predicatie de verkiezing van Pierre onder de loep nam, waarin hij hem af-

Pater Cramers
weer terug
naar Ghana

SPEKHOLZERHEIDE - Na een vakantie van vier maanden vertrekt vrijdag (26 november) pater Sef Cramers, van de paters voor Afrikaanse Missien weer naar zijn missie in Ghana. Het verlof in Nederland bracht hij door bij zijn zus, in de ouderlijke woning, Drievogelstraat 121 te Spekholzerheide. Veel rust heeft hij gedurende zijn vakantie echter niet gehad.

In een van de drie parochies waar hij pastoor is, de plaats Kita, wordt namelijk de kerk verbouwd. Ofschoon de parochianen „eigenhandig“ en financieel hun steentje wel bijdragen, zijn ze voor deze verbouwing in belangrijke mate aangewezen op de initiatieven van hun pastoor. Van zijn verlof heeft pater Cramers dan ook vooral gebruik gemaakt om dingen in te kopen, die in Ghana moeilijk of slechts voor veel geld verkrijgbaar zijn. Zo werd in een bedrijf in Bochooltz de staalconstructie gemaakt voor de 900 ruiten van plastic. Verder heeft hij hier vitragestof gekocht. Een zending van 1250 meter is reeds naar Ghana onderweg. Over een tweede partij van 200 kg is hij nog aan het onderhandelen. De gordijnenstof wordt gebruikt als muskietennet. De grootste oorzaak van de kindersterfte in Ghana is volgens pater Cramers de malaria. Zoals bekend wordt deze ziekte door de muskieten verspreid. Naast het pastorale werk doet pater Cramers ook veel sociaal en cultureel werk in zijn drie parochies van 12,5 duizend zielen. Verder is hij directeur van veertien scholen en heeft hij de leiding over een bedrijfje waar 40 jongens rozenkransen maken die over geheel Ghana worden verkocht. Pater Cramers vertrekt vrijdag vanaf het vliegveld Beek om via Schiphol naar zijn missiegebied terug te keren.

OG-belasting
Hulsberg
met één gulden omlaag

HULSBERG - De Onroerend Goedbelasting (OG) in de gemeente Hulsberg gaat een bescheidener plaats innemen op de financiële huishoudboekjes van de inwoners dan werd verwacht. Door een meevaller in de schattingen van de totale waarde van het onroerend goed in Hulsberg gaat de nieuwe belasting die op 1 januari 1977 wordt ingevoerd met een gulden omlaag. De eigenaren van onroerende goederen gaan in plaats van 5,45 gulden nu 4,95 gulden betalen en de gebruikers gaan van 4,50 gulden naar 4,00 gulden. Had het gemeentebestuur aanvankelijk gedacht dat voor zo'n slordige 105 mille aan de belasting onderhevig zou zijn, bij het gereedkomen van de exacte cijfers bleek Hulsberg zelfs 125 mille „rijk“ aan onroerend goed. Mede daardoor kon het tarief voor gebruikers en eigenaren samen van 9,95 gulden teruggebracht worden naar 8,95 gulden. In de raadsvergadering in december komen B en W met een gelijkluidend voorstel aan de gemeenteraad.

Veertig jaar
trouwe dienst

• Wachtmeester W. Montanari.

HEERLEN - Vandaag, woensdag, zal de heer W. Montanari 40 jaar trouwe dienst vervuld hebben bij het korps Rijkspolitie. Op 1 december aanstaande zal hij dit korps verlaten.

Wachtmeester 1 Montanari van de Verkeersgroep Maastricht trad in 1936 in dienst van de Koninklijke Marine. In de oorlog werd hij, na het opblazen van het viaduct over de Maas, krijgsgevangen en overgebracht naar het kamp te Neu Brandenburg. In het verzet was hij geen onbekende. Na zijn krijgsgevangenschap kreeg hij standplaats Hoensbroek. Vervolgens postcommandant te Doenrade, Oirschik en Wijnandsrade. Na wat omzwervingen kwam hij bij de verkeersgroep te Maastricht, waar hij 27 jaar diende. Meer dan vijftien keer begeleidde hij de ronde van Limburg. Vandaag wordt hij 60 jaar. Hij is een fervent „doet-het-zelf“ en een aanhankelijke lid van de hengelsportvereniging Heksberg. Men kan hem vandaag thuis in de Kievitstraat 23 van 14-18 uur feliciteren.

POLITIEK
CAFE
PvdA in een
downperiode

Ook een politieke partij kan zo af en toe een downperiode meemaken. Dat bewijst de afdeling Heerlen van de Partij van de Arbeid die een jaarverslag in mineurstemming heeft uitgebracht. Het ledentaktoe van 285 naar 265 en verschillende actieve bestuursleden moesten om hen moverende redenen hun functie neerleggen. Wat ook weer niet wil zeggen, dat men nu maar gemakshalve bij de pakken gaat neerzitten. Voorzitter Jos Zuidgeest schrijft in een voorwoord: „Als bestuur hebben we geprobeerd deze situatie te analyseren en er onze conclusies uit te trekken. In mei-juni is dan ook besloten de tougels wat te vieren, het noodzakelijk werk af te handelen en onze energie te sparen voor het nieuwe afdelingsjaar 1976-1977, het jaar van de verkiezingen. Oktober 1976 bracht ook niet de verwachte stimulans. Na negen maanden kon het kabinet niets beters bedenken voor Heerlen dan een CDA-burgemeester. Dit betekende dat de PvdA in Limburg zwaar ondervergevoerd blijft bij bestuursposten, en nog voor vele jaren. Dit betekent ook dat men de kans om binnen het geheel van de herstructurering en progressieve voorman te benoemen voorbij heeft laten gaan. We hebben onze partijgenoten in het kabinet en het partijbestuur onze mening hierover laten horen“. En verder: „De Partij van de Arbeid staat voor een nieuwe maatschappelijke ordening en tegenslagen kunnen ons daar niet vanaf brengen“. Iets van de malaise wordt wel aan de regering geweten als secretaris Henrie Jeltjes bij het ledenoverzicht schrijft: „We kunnen stellen, dat de regering den Uyl e.a. in 1976 ons per maand twee leden heeft gekost“.

BRUNSSUM - Onder auspiciën van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht wordt tot vrijdag 10 december in de Brikke-oave aan het Lindeplein te Brunssum een tentoonstelling gehouden over de dierenwereld. Hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was om van „veiligheid en garanties in de natuur“ een onderwijsinstelling te maken, kunnen ook ouders veel genieten aan deze tentoonstelling. Men heeft er dagelijks toegang van 14 tot 20 uur.

REGIO
vandaag„Demhofke“
van start

HOENSBROEK - Met ingang van 1 december start in het buurthuis „t Demhofke“ in Hoensbroek weer het jeugd- en jongerenwerk. Die dag is er van 14.00 tot 16.00 uur een „open middag“ voor ouders van kinderen van 4 en 5 jaar en voor de kleintjes zelf natuurlijk. Dinsdag daarna start om 19.00 uur (tot 20.30 uur) de wekelijkse avond voor jongeren van 9 tot en met 12 jaar. Elke woensdag is er ook nog van 16.00 tot 17.30 uur jeugdwerk voor jeugd van 6, 7 en 8 jaar. In een later stadium zal de wijk De Dem ook weer jongerenwerk krijgen voor de oudere jeugd. Aanmeldingen als vrijwillig medewerker of deelnemer aan de activiteiten kan geschieden via telefoon 045-213587.

Winterconcert
in Brikke-oave

BRUNSSUM - Het Harmonie Orkest Brunssum verzorgd zondag 28 november om elf uur in het gloednieuwe ontmoetingscentrum „t Brikke-oave“ het jaarlijks winterconcert. Het is steeds een winterconcert met een „gouden randje“. Op de eerste plaats door de kwaliteit van het musiceerende korps en op de tweede plaats door de aanwezigheid van alle Brunssumse diamanten en gouden bruidsparen, die in dit jaar dit heuglijke feit teracht hebben. De bruidsparen worden voor het concert met een taxi opgehaald en na afloop weer keurig thuis gebracht. Tijdens het concert valt hen nog eens een hulde ten deel, waarbij zij in de bloemetjes zullen worden gezet. Het Harmonie Orkest Brunssum staat onder leiding van F. Housen en de drumband onder leiding van F. Kersten. Uitgevoerd worden: Grenadiersmars, My Fair Lady, Down the street, de HOB-mars, Pajitas met klarnetsolo van Marcel Poulsen, Mars Imperial Echoes, Quick mars El Al-banico, Fascinating drums-Pavane in Blue met als drumsolist Jos Lustberg, Con Expressione, Brazilian Polka en de Ria-defileermars.

Kerkzanger
onderscheiden

SCHAESBERG - Zondagavond werd de robinenkerkzanger Sjeng Vroomen van de H. Familieparochie onderscheiden met de gouden medaille, de gouden draagspeld en de oorkonde van de St. Gregoriusvereniging. Dit gebeurde tijdens de feestavond van het kerkelijk zangkoor van de H. Familieparochie in het hobbyclubgebouw. Pastoor Partourens roemde de sympathieke zangerjubilair in alle toonaarden en speelde hem de gouden medaille op. Voorzitter Jo Borghans had veel lof voor Sjeng Vroomen en bood hem namens het koor een enveloppe met inhoud aan, terwijl directeur Jos Franck zich hierbij aansloot met een persoonlijk geschenk. In juli 1936 begon Sjeng Vroomen zijn kerkelijk zangerschap bij het kerkelijk zangkoor van de Petrus en Paulusparochie. Tijdens de oprichtingsvergadering van het kerkelijk zangkoor van de H. Familieparochie op 9 april 1957 werd Sjeng Vroomen meteen tot bestuurslid benoemd, terwijl hij bovendien nog een aantal jaren met het koor van de dekenale parochie meezong.

Bonds jubileum
in Schaesberg

SCHAESBERG - De Nederlandse Bond voor de Bouw- en Houtnijverheid afdeling Schaesberg viert op zaterdag 27 november het 40-jarig bestaan. Uiteraard wordt dit robinenbonds jubileum met feestbetoon gevierd. De afdeling Schaesberg is thans een bloeiende afdeling. Zaterdagmiddag worden om 15.00 uur met een kranselegie de overleden leden op het kerkhof herdacht. Om 19.00 uur is in de kerk van de H. Familieparochie een dankdienst. Het feest wordt daarna verder gevierd in zaal „de Ark“ op de Heugde. Om 20 uur begint een feestvergadering met hulding van drie zilveren bondsjubilairissen te weten de heren Fr. Krispijn, Vroomen en Fr. Peeters. Bovendien neemt men afscheid van de heer J. Geldof van Doorn, die langer dan 25 jaren als voorzitter van de afdeling Schaesberg heeft gefungeerd en dertig jaren lid van de jubilerende afdeling was. Van 20.30 tot 21.30 uur zal de afdeling Schaesberg recipiëren en de feestdag wordt besloten met een feestavond die opgeleust wordt door het orkest de Echo's. Grote groei maakte de afdeling Schaesberg door direct na de oorlogsjaren. Vooral de heren Brunenberg, Dieks en Kraft hebben met grote voortvarendheid en doorzettingsvermogen gewerkt. In april van dit jaar was voorzitter J. Geldof van Doorn genooddaakt zijn functie wegens gezondheidsredenen neer te leggen. Frans Seerden fungeert sindsdien als voorzitter-secretaris. Voorzitter Seerden wordt bijgestaan door de penningmeester L. Tummers, 2e penningmeester A. v.d. Burt en door het aanvullende bestuurslid Holius.

Dienstjubiläum
bij DSM Geleen

GELEEN - Vrijdag zal de heer J. L. Willen (57) uit de Dross, Cortenstraat 18 te Geleen zijn 40-jarig dienstjubiläum vieren bij de DSM. Dat staat te gebeuren in lokaal Latten aan de Geleenstraat 16 te Munstergeleen tijdens een receptie van 17 tot 18.30 uur.

KLEIN JOURNAAL

redactie
wiel lankes
tel. 045-718100

ALGEMEEN

BORSTONDERZOEK

UBACH OVER WORMS - Vanaf donderdag 25 november tot en met woensdag 1 december wordt in de gemeente Ubach over Worms een röntgenologisch borstsonderzoek gehouden voor personen boven de 25 jaar. Voor de inwoners van Lauradorp is dit op 25 en 26 november. Voor de Groenstraat op 26 en 29 november, voor Waubach op 30 november. Abdisbosch op 29 november en voor de inwoners van Rimborg op 1 december.

MUZIEKAVOND

HEERLEN - De stichting dienstencentra voor ouderen houdt op donderdag 25 november in nauwe samenwerking met de stichting Heerlense muziek school een muzikale avond. Deze avond die gratis toegankelijk is voor alle bejaarden en belangstellenden van Heerlen wordt gehouden in het Pancratius huus te Heerlen en begint om 19.30 uur. Door vier dienstencentra-koren worden liederen ten gehore gebracht, terwijl in de pauze een damesensemble van de Heerlense muziek school eveneens enkele liederen zal zingen. Bovendien zullen Jos Keulartz, Hein Post en José Odekerken een optretprogramma ten gehore brengen.

VOORLICHTING

HULSBERG - Donderdag 25 november wordt in het gemeenschaps huus om 20 uur een voorlichtingsavond gehouden over de brandbeveiliging in horeca- en middenstandsector. Als spreker is aangekomen de heer G. Starren, hoofdinspecteur van de stichting brandweer Heerlen. Na afloop zal de film „De ongenode gast“ vertoond worden. De entree is voor alle belangstellenden gratis.

SPREEKUIJER

UBACH OVER WORMS - Vandaag (woensdag) houdt een functionaris

van het AZL in het dienstencentrum De Troef van 14 tot 16 uur spreekuur.

NIEUW BESTUUR

SIMPELVELD - Tijdens de jaarvergadering van de V.V.V., werd de heer M. Scheeren met algemene stemmen gekozen tot voorzitter. Secretaresse werd mevrouw J. van Paridon, Remigiusstraat 35 en penningmeester de heer J. Bauer. Tot informatie werd benoemd mevrouw Vliegen-Swinkels en tot commissarissen de heren H. Andriolo en G. Didden. Verder werd besloten de contributie, die vanaf 1981 niet meer verhoogd was, met gemiddeld 20 procent te verhogen.

KOOPAVONDEN

SCHAESBERG - De koopavonden voor Sinterklaas en Kerstmis te Schaesberg zijn: dinsdag 30 november en woensdag 1. december, 2 en vrijdag 3. december, maandag 20, dinsdag 21, woensdag 22 en donderdag 23 december. Vrijdag 24 december zijn de winkels tot 17 uur open.

VERGADERING

TREEBEEK - Donderdag 25 november houden het bestuur van de vrouwenbeweging N.K.V. afdeling Treebeek en de buurtleiders in het K.A.J.-gebouw aan de Sterrenstraat een bijeenkomst. Deze begint om 14 uur.

DIEREN

UITSLAG

HOENSBROEK - Tijdens de vierdaagse vogelintentoening, gehouden door de vereniging De Vogelvrienden, werden de volgende prijzen uitgegeven. G. Odekerken, verstof; J. Pijpers, pigment; C. Raaymakers, grote tropen; J. Leblanc, kleine tropen; J. Bruls, postuur; J. Bisschops, bastaarden en Tj. de Hey, open klasse. Het bondsruis voor de mooiste vogel ging naar G. Odekerken

en de zilveren wisselbeker naar J. Pijpers.

TENTONSTELLING

TREEBEEK - De kanarievereniging Kleur en Zang uit de Passert houdt op 26, 27 en 28 november in het volkshuis De Keet aan de Dennenstraat een omderlinge tentoonstelling. De opening van deze show zal plaatsvinden op vrijdag om 20 uur. Deze tentoonstelling is nadien te bezichtigen op zaterdag van 11 tot 21 uur en op zondag van 11 tot 18 uur.

UITSLAG

SIMPELVELD - Tijdens de vogelintentoening gehouden door De Vogelvrienden bleek de heer G. Bartholomé de beste te zijn. In de A-klasse van de vijf beste vogels behaalde hij 450 punten. Bovendien kreeg hij met 90 punten de prijs van de beste vogel van de hele tentoonstelling. De prijs voor de beste derbyvogel ging naar de heer P. Bessems. Hij behaalde 89 punten. De verdere prijzen waren als volgt: A-klasse 2e C. Reiniers en 3e L. Plummens. Klasse B: 1e M. Sijben, 2e L. Plummens en 3e J. Vluggens. Klasse C: 1e P. Bessems, 2e L. Plummens en 3e G. Bartholomé. Klasse posturen: 1e P. Bessems, 2e L. Theuissen en 3e W. Schrijen. Open Klasse: 1e H. Lumey en 2e W. Bertram. De 1e prijs bij de bastaarden ging naar P. Bessems.

ONTSPANNING

VOLKSDANSEN

BRUNSSUM - De volksdansgroep Syrena kan nieuwe leden gebruiken. Degenen die interesse hebben om aan volksdansen te gaan doen, kunnen zich aanmelden tijdens de repetitie op vrijdag van 20 tot 22 uur en op zondag van 10 tot 13 uur. Dit kan gebeuren in het Poolse huus aan de Schinvelderstraat 19a te Brunssum.

GYMNASTIEK

UBACH OVER WORMS - Meisjes van

17 tot en met 60 jaar kunnen zich nog opgeven voor de damestricclub Ontspanning, en wel elke woensdagavond van 20.35 tot 21.45 uur tijdens de oefening in de gymnastiekzaal van de O.L. Vrouwen school aan de Lindestraat.

KEGELEN

SCHAESBERG - Elly Snackers werd tijdens het kegelconcours van de vereniging Jong en Oud, voor de derde maal koningin en behaalde hiermee de titel van keizerin. Tweede werd met 627 hout Rosemarie Bouwman, derde met 622 hout Lies van Opjnen. De wedstrijd vond plaats op de baan Bouwman.

EXCURSIE

SCHAESBERG - Donderdag 25 november houdt het vrouwengilde afdeling Schaesberg een excursie naar Limburg te Heerlen. Het hoofd van de huishoudelijke voorlichting mevrouw G. Geurts zal dan aan de dames iets vertellen over de prijzen, de prijsontwikkeling en het verstandig omgaan met energie. Ook zal er een demonstratie worden gegeven.

GEMEENTE

DAKBEDEKKING

BOCHOLTZ - Het dak van het gemeentehuis in Bocholtz dat na tien jaar versleten blijkt te zijn, zal eerst provisorisch gerepareerd worden. Men zal eerst onderzoeken of er iets gedaan kan worden aan de isolatie in het gebouw, alvorens over te gaan tot een aangepaste dakbedekking.

LOTERIJ

TREKKING

HOENSBROEK - De prijzen van de loterij gehouden door de vogelvereniging De Vogelvrienden zijn gevallen op de lotnummers: 53, 309, 438, 578, 631, 996, 987, 1013, 1142, 1217, 1285, 1327, 1620, 1735, 1943, 2755, 2816, 2826,

Met vreugde geven wij kennis van de geboorte van ons zoon.

Frank
Marianne en Leon
Sijlen-Hermans

Heerlen, 19 nov. 1976.
Beldorweg 109.

Met vreugde en dankbaarheid aan God geven wij U kennis van de geboorte van onze zoon

Patrick

Bij het H. Doopsel ontvangt hij de namen
PATRICK YVONNE MAURICE MARIA
Arthur van de Walle
Annelies van de Walle-Hulsman

Nijmegen, 22 november 1976.
Guyotstraat 9

Tijdelijk: St. Radboudziekenhuis,
Kraamafdeling, Kamer 433.

Dankbetuiging

In plaats van kaarten.

25-jarig huwelijksfeest

betuigen wij onze hartelijke dank.

J. H. F. Ladeur
C. H. Ladeur-Timmers

Kerkrade-West, november 1976.
Heerlensteenvweg 23.

Dankbetuiging

Voor de vele bliken van belangstelling die wij mochten ondervinden in de vorm van persoonlijke gelukwensen, bloemen en cadeaus bij gelegenheid van ons

50-jarig huwelijksfeest

betuigen wij aan allen onze hartelijke dank.

M. Schlöser
K. Schlöser-Steinbusch

Kerkrade-West, november 1976.
Elzeviersdreef 432.

Fr. Swinckels

en
S. Swinckels-Peters

huan

gouden huwelijksfeest

te viennen. De plechtige H. Mis uit dankbaarheid zal worden opgedragen om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Lambertus te Oirsbeek. Receptie van 18.00 tot 19.30 uur in het gemeenschapshuis te Oirsbeek.

Ron dankbare kinderen en kleinkinderen

Oirsbeek, Altaarstraat 14.

† Diep bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons geweest is, geven wij u kennis, dat wij voorzien van de H. Sacramenten der zieken, in het Weverveldenhuis te Heerlen, in de leeftijd van 77 jaar te overleden, onze lieve en zorgzame vader, bedraver, grootvader, broer, bedraver, oom en neef

Joseph Hubertus Frijs
echtgenoot van wijlen
JOHANNA MARIA VAN WEERT

De bedroefde familie:
Wijwoudrade: C. Frijs
J. Frijs-van Oppen
Jos en Manfred
Nuth: Chr. Walmans-Frijs
A. Walmans
Anja en Silvia
Schin op Geul: E. Frijs
M. Frijs - van de Oever
Petrus, Alexandra, Renais
Simpelveld: L. Frijs
G. Frijs-Kleijne
Mare en Reany
Familie Frijs
Familie van Weert

Schin op Geul, 21 november 1976
Grachtstraat 48

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op donderdag 25 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Schin op Geul. Bijeenkomst in voormiddag om 10.40 uur, alvorens gelegenheid tot condoleeren.

Voor de uitvaart van de overledene zal heden, woensdagavond, om 19 uur een avondmis gehouden worden in voormiddag kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het Uitvaartcentrum Hoensbroek, Hoofdstraat 100. Gelegenheid tot bezoek woensdag van 14-15 uur en van 19-20 uur. Donderdag van 10-12 uur.

Voor verzoeken naar het crematorium is gezorgd. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annote als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving
† Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij u dat God plotseling van ons heeft weggenomen, in de ochtend van 73 jaar onze liebare vader, schoonzoon, grootvader, overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Gerhardus Hendrikus Peters
echtgenoot van wijlen
MARIA JOSEPHINA WAUBEN

Wij bevelen de overledene in uw gebed aan.
Ubach o. Worms: E. J. Peters-Hermans en kinderen
Nieuwenhagen: H. Peters-Starmans en kinderen
Elislo: H. Janssen-Peters
kinderen en kleinkinderen
Ubach o. Worms: E. J. Peters

Familie Peters
Familie Wauben

Nieuwenhagen, 22 november 1976
Julianenstraat 11
Correspondentie:

H. Peters, Brunsummerweg 14, Nieuwenhagen.
De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op vrijdag 26 november 1976 om 10.40 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jesus te Nieuwenhagen.

Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.
De overledene wordt herdacht in de avondwake van donderdag 25 november a.s. om 19.30 uur.
De overledene ligt opgebaard in de Aula, Raadhuisstraat 32, Nieuwenhagen. Bezoekuren van 18.15 tot 8.30 uur.

† Met droefheid delen wij u mede, dat heden nog vrij onverwacht van ons is heengegaan, in het Weverveldenhuis te Heerlen, voorzien van het H. Sacrament, op de leeftijd van 66 jaar, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, schoonzuster, tante en nicht

Anna Luja
weduwe van
SJEF BROUWERS

Elly en Piet
Pascal
Jo en José
Jan en Sophie
Manon
Niek en Lia
Lenny en Peter
Carly

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

Uw bliken van medeleven en deelneming aan betoond bij het overlijden en de begrafenis van mijn geliefde man, onze lieve vader en opa waren in deze droeve dagen een grote steun en troost. Wij zeggen u allen daarvoor onze hartelijke dank.

Pierre Marie Huygens
troost. Wij zeggen u allen daarvoor onze hartelijke dank.

Mevr. C. Huygens-Götke
kinderen en kleinkinderen

Geleen, november 1976
De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 27 november a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van O. L. Vrouw van Altijdurende Bijstand te Geleen-Lindenheuvel. Mogen wij u uitnodigen deze dienst bij te wonen.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Voor uw medeleven en bliken van deelneming ondervonden tijdens het overlijden en de begrafenis van mijn overgetijde echtgenoot, onze zorgzame vader, zoon, broer, zwager, oom en neef

Sjef Vrouwenraets
betuigen wij u allen onze hartelijke dank. De vele H. H. Missen en bloemen, alsmede uw aanwezigheid bij de begrafenis naar zijn laatste rustplaats was voor ons een grote steun en troost.

Mevr. L. Vrouwenraets-Laurs
Ans en Han

Heerlen, november 1976.
Geerstraat 32.
De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 27 november a.s. in de kerk van St. Franciscus van Assisië, Leanderstraat te Heerlen, om 10.30 uur.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

H. Eucharistieviering vrijdagavond om 19 uur in voormiddag parochiekerk.

Heerlenbaan, 23 november 1976
September 1944-straat 15.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 27 november a.s. in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlenbaan, om 10.30 uur. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleeren.

MAASTRICHT - De Provinciale Planningscommissie is de mening toegedaan dat het op dit moment juist is het terrein Graetheide in het ontwerp-streekplan Zuid-Limburg voor de chemiebedrijven van DSM. Deze adviescommissie van G.S. bestaande uit vertegenwoordigers van rijk, provincie en gemeentelijke instellingen, heeft bij het bepalen dit standpunt overwogen dat reeds in 1960 Provinciale Staten de beslissing hebben genomen het terrein Graetheide te reserveren met het oog op de ontwikkelingen van DSM.

Dat gebeurde bij het vaststellen van

Graetheide blijft voor DSM-chemie

het streekplan stadsgewest Sittard-Geleen. De PPC heeft zijn visie over deze zeer omstreden kwestie zeer knoep neergelegd in een gisteren verschenen samenvatting van de beslissingen tegen het streekplan met de reacties daarop van de betreffende commissie.

De PPC herinnert er aan dat bij het besluit van Provinciale Staten de be-

hoefte werd erkend aan een groot nieuw industrieterrein met aansluitingsmogelijkheden aan vaarwater en aan spoorlijnen. Tevens wordt er op gewezen dat toen ook werd erkend dat slechts het terrein noordelijk van Urmond aan die eisen voldoet. De commissie vindt echter wel dat het in gebruik nemen van het terrein Graetheide door DSM pas mogelijk

zal dienen te zijn, wanneer daarbij door deze industrie kan worden voldaan aan de voorwaarden die zullen worden gesteld als voortvloeisel van de nadere uitwerking van het betreffende bestemmingsplan. Ook zullen de eisen die de milieuwetgeving stelt door DSM nagekomen dienen te worden. De commissie kan uit de bezwaren die

tegen de kwestie Graetheide zijn gediend niet afleiden dat de bevolking van de betreffende streek principieel en bij voorbaat afwijzend zou staan tegenover de aanwezigheid en uitbreiding van de DSM-chemie. Aangezien wordt dat in de be- zwaarschriften „antwoord wordt ge- vraagd op vele nog onbeantwoorde vragen over belangrijke aspecten”.

Daarbij wordt „in vogelvlucht” de volgende balans opgemaakt. Men mist gegevens omtrent de behoefte van DSM aan dit terrein (economisch, expansie, voortbestaanskansen), omtrent de aard van de te vestigen be- drijvigheid, omtrent de relaties van de uitbreiding tot werkgelegenheid, omtrent de definitieve omvang van het chemisch bedrijf, omtrent de aanwe-

zigheid en de bruikbaarheid van al- ternatieven (terrein de Lexhy), omtrent de mogelijkheid en doeltref- fendheid van maatregelen met be- trekking tot het milieu-aspect. De commissie vindt dat een potentiële aandoening van het terrein, zo als dat ook voor het uitstippelen van wegen gebeurt, zou kunnen voorkomen dat doorruisende ontwikkelingen tot stand komen. Volgens de PPC zouden intussen ook alternatieven kunnen worden bezien. Tenslotte merkt de PPC op dat op de detailopmerkingen die in de vele be- zwaarschriften zijn geplaatst eerst in een later stadium kan worden inge- gaan.

Frans H. in zijn laatste woord:

„Ik heb klaar willen staan voor anderen”

door Wim Jongasma

MAASTRICHT - „Ik voel mij onschuldig en daarom is het voor mij zo zwaar dat ik hier al vijftien maanden zit. Ik wordt van hot naar haar gesleept om te bewijzen dat ik schuldig ben”, hield Frans H. de Maastrichtse rechtbank gisteren voor. De Kerkraadse hoofdverpleger bekende in zijn „laatste woord” de vermogensdelicten die hem ten laste zijn gelegd.

„Het is voor mij moeilijk om het laatste woord te hebben”, sloot Frans H. het onderzoek ter terechtzitting af. „Ik bedank de rechtbank voor de correcte behandeling, die ik nu gekregen heb. Ik bedank de raadsman, die mij afge-

tekend heeft zoals ik ben. En ik dank de parketgroep voor de vriendelijke en correcte behandeling die ik heb gekregen”, was zijn vriendelijk afscheidwoord. „Ik blijf er bij, dat ik gespoten heb en

uit die dikke stapel papieren weet u onder welke omstandigheden dat is gebeurd. Ik heb de mensen alleen willen helpen in hun lijden als ze in de steek werden gelaten. Dat andere (de moorden, red.) vind ik verschrikke- lijk. Ik voel mij onschuldig. Ik wil u in uw beraad meegeven, dat ik een mens ben, die klaar heeft willen staan voor anderen”, was de laatste boodschap van de hoofdverpleger aan de recht- bank.

Juist beeld

Mr. Hermans had eerder die morgen in een half uur tijd zijn reactie op de

replik van de officier van justitie ge- geven. Mr. J. Boester, was door griep afwezig en werd vervangen door de hoofdofficier van justitie mr. E. Bou- wens. De raadsman bestreed de psy- chologische en psychiatrische visie van de heren Dorpmans, Mulder en Schmitz en vond, dat de psycholoog W. Danks de moed had betoond om als éénling een juist beeld van H. te schetsen. De goedheid en dienstba- rheid van de verdachte was naar de mening van mr. Hermans verkeerd uitgelegd.

Complex

Over de bijdrage van professor Ariëns kon de verdiger niets anders zeggen dan dat er niets nieuws in had gezeten en dat deze de zaken hoogstens wat duidelijker had gesteld. Daardoor was mr. Hermans ervan overtuigd gewor- den, dat deze materie zo complex was, dat het moeilijk te begrijpen viel. Zeker voor de verdachte, die een ge- brek aan inzicht en combinatiever- mogen had gedemonstreerd. De Nij- meegse hoogleraar was bovendien niet verder gekomen dan waarschijn- lijkheden. Nergens had hij honderd procent zekerheid kunnen geven. Bij vijf patiënten was geen bloedsuiker- waarde bepaald, dus een verband tus- sen de dood en insuline was daar moeilijk te leggen, vond mr. Hermans. „Verdachte heeft nooit de opzet tot dood van de patiënten”, besloot de raadsman. Uitspraak op dinsdag 7 december om 10 uur.

• FRANS H.

(ADVERTENTIE)

Rekeninghouders van de Postgiro: belangrijk nieuws

Na de succesvolle introductie van de Renterekening en de Plusrekening hebben de Rijkspostspaarbank en de Postgiro opnieuw goed spaarnieuws:

de sterrekening

De Sterrekening is een resultaat van nauwe samen- werking tussen RPS en PCGD waarin spaargemak wordt gecombineerd met een extra aantrekkelijke rente:

7 1/4 %

Uw spaargeld blijft altijd direct opvraagbaar. Over elk opgenomen bedrag wordt 2% in mindering gebracht op het tegoed.

U als Postgiro-rekeninghouder ontvangt persoonlijk de informatieve folder „Makkelijk sparen met de Postgiro en de RPS”. In deze folder is tevens een aanmeldingsformulier opgenomen.

De Sterrekening is een produkt van samenwerking van uw Postgiro en uw RPS.

Rijkspostspaarbank en postgiro

Proces van de eeuw werd eeuwig proces

door Wim Jongasma

de tweede ronde zal ongeveer 800 audientiebladen vergen; de uitge- geve „De Pers” zal er 1000 op slaan. Dat gaat naar Den Bosch toe.

MAASTRICHT - Het proces van de eeuw staat het gerechtshof in Den Bosch volgend jaar ter beschikking als daar een even- tueel hoger beroep van Frans H. zal dienen. Dat er een hoger be- roep zal volgen is zowel voor de verdachte als voor de officier van justitie zo goed als zeker.

Het „proces van de eeuw”, van- wege de lengte al omgedoopt in het „eeuwig proces”, heeft op allerlei gebieden de afmetingen van an- dere rechtszaken tegen één per- soon overschreden. Zowel in de eerste als in de tweede ronde werd het tijdschema veruit overschre- den. Het laatste onderzoek ter te- rechtzitting was op hoogstens an- denhalve week gepland. Het wer- den er royaal vier. Het totaal was acht weken, die elke dag, nog afge- zien van de verdachte en de ver- digers, 23 personen in het Paleis van Justitie bezighielden: rechters, griffiers, openbaar ministerie, par- ketgroep, strafgriffie, typistes, rechter-commissaris en concierge.

Een miljoen

Geldgebrek was er de oorzaak van, dat slechts één extra-kracht kon worden ingezet om deze zaak te „beweesten”. Die aanvulling werd teniet gedaan doordat de griffier, die aan de rechter-commissaris mr. Wortmann was toegewezen, tij- dens het vooronderzoek afknapte en op ziekteverlof werd gestuurd. Alles bij elkaar, een exacte telling is niet mogelijk, worden de kosten op een miljoen gulden geraamd.

420 pagina's

In de loop van het proces gronde de bery papier. Bij de aanvang van de behandeling ter terechtzitting een half jaar geleden waren de processen-verbaal over nog geen vierhonderd pagina's uitgetikt. Tijdens de behandeling kwamen daar steeds nieuwe stukken bij, die zorgvuldig genoemd en ingesche- ven werden. Het totaal kwam op 420 pagina's aangewoond met 20 pa- gina's van het vooronderzoek van de rechter-commissaris. Na de eer- ste ronde volgde een tijdrovend karwei: het uitkijken van het proces-verbaal van de zitting. Dat werden 680 zogenaamde audien- tiebladen. De uitgetikte bandop- name van de terechtzitting in het begin van dit jaar besloeg 1000 vel- len papier.

225 vellen

Het nader onderzoek van de rechter-commissaris werd tot 24 oktober van dit jaar op 225 vellen uitgetikt. Daar kwamen nog zo'n 28 pagina's met aanvullende processen-verbaal bij. Tijdens de tweede behandeling werden nog meer stukken aangereikt. De stap- pel groeide en bijna moedeloos ge- baarde de president mr. F. Eliëns, dat de getuige-deskundige dr. Ariëns zijn meegebrachte litera- tur maar bij de griffier moest de- poneren. Het proces-verbaal van

• De nieuwe vloertegel-fabriek in bedrijf.

Nieuwe vloertegel-fabriek geopend

Sphinx weer in de lift

MAASTRICHT - De commis- saris van de koning mr. dr. Ch. van Rooij heeft gistermid- dag, zoals hij het zelf noemde „menselijker wijze voor de laatste keer” een officiële in- bedrijfstelling verricht. De met oeremoneel omloopte opening gold de nieuwe vloer- tegelfabriek van de N.V. Kon-inklijke Sphinx in Maastricht als een opmerkelijk gebeuren na de zeer sombere jaren die dit bedrijf achter de rug heeft.

Deze nieuwe loot van „Royal Sphinx” heeft een jaarlijkse productie van ruim 450.000 vierkante meter geglaazuurde vloertegels en biedt werk aan vijftig man. In dit zeer moderne bedrijf aan de Borgeharenweg in Maastricht-Oost is 10 miljoen gulden gestoken. De financie- ring werd mogelijk gemaakt door het ministerie van Econo- mische Zaken in het kader van de investeringsregeling. President-directeur ir. L. van Nieuwenhuyzen verklaarde dat de Sphinx haar bedrijfsactivi- teiten meer gaat toespitsen op een grotere gebiedspreiding voor de afzet van haar produk- ten. Na de onlangs opgerichte verkoopmaatschappij Sphinx Tiles Ltd. in Engeland zullen nieuwe buitenlandse verkoop- vestigingen worden bewerkstel- ligd. Zo is binnenkort de op- richting te verwachten van een Sphinx-verkoopmaatschappij in West-Duitsland.

5de oktober voldoende om eerst Piet J. en vervolgens ook Henk H. op de vlucht te jagen. Voor de raadsleden aanleiding om zonder uitzondering te wijzen op het „ontmarchende” van de heer overval. „Dit kan men toch moeilijk koude criminele bankrovers noemen”, vonden de raadsleden, die zich met name voor wat betreft Piet J. en Jo H. afvroegen of die wel veroor- deeld konden worden op grond van de aanklacht. Mr. de Groot, - die overigens bankbeheerder Dols erop had gewezen dat hij weliswaar kortaat was opgetreden, maar tegelijk roeke- loos omdat een geladen pistool ge- makkelijk kan afgaan, ook bij „ama- teurs” die in paniek raken, - bleef erbij dat de poging van het drieliet zo- danig ernstig van aard was, dat een lichte gedeeltelijke voorwaardelijke straf niet op zijn plaats zou zijn. De rechtbank doet over veertien dagen uitspraak.

Geweldloosheid niet gehonoreerd

Bankrovers op de loop

MAASTRICHT - „Wij hebben thuis genoeg geweld gezien. Daarom ook spraken wij voor de overval op de Rabo-bank in Jabeek af onder geen voorwaarde geweld te gebruiken”, Henk (19) en Jo (26) H. uit Heerlen, die dit „motief” voor de snelle vlucht bij het bankantoortje in de Dorpe- straat van Jabeek op 5 oktober giste- ren ter hand stelde van de Maas- trichtse rechtbank, vonden geen ge- made bij officier van justitie mr. F. De Groot.

Twee jaar eiste mr. De Groot tegen Henk die met het pistool het bankfi- liaal was binnengegaan, 1 jaar en 9 maanden tegen Piet J. (23) die zonder geweld de bank had betreden. Tegen Jo H. die als chauffeur en uitloper voor het tweetal had gefungeerd. Eisen die

de „mislukte” bankrovers de tranen in de ogen deden schieten. Raadsman mr. Van Uden van Jo H. gaf de beste typering van deze mis- daad: „Een bijna operette-achtige ver- toning, begonnen als een flauwekulle- tie, knullig uitgevoerd zonder over- tuiging”. De feiten zoals rechtbank- president mr. De Vries die wat droog- je de revue liet passeren, leken de raadsman gelijk te geven. Het drieliet, waarvan Jo in aflossingszorgen bij de Amrobank zat, zocht een oplossing die eindigde in het plan in Jabeek de bank te beroven. Met een speelgoed- pistooltje, een pruik en twee panties doemde het drieliet al op 28 september in Jabeek op. Het feest ging niet door omdat de bank niet open was. Een week later werd opnieuw de weg naar Jabeek gemaakt. Nu echter stak Henk J. een echt vuurwapen - „de anderen wisten er niets van” - in zijn zak. Tegen de rechtbank zei hij gisteren: „Ik voelde me safer met dat ding op zak. Geweld wilde ik niet gebruiken. Hooguit zou ik in het plafond schie- ten. Toen echter meneer Dols, de bankbeheerder op mij af kwam, dacht ik alleen maar: niet schieten, geen ge- weld, weg wezen”. De nauwelijks qua lengte imposant te noemen bankbeheerder Dols (45) ver- klaarde gisteren als getuige dat „Henk wel degelijk het wapen op mij richtte en ik zag dat zijn handen niet bibber- de”. De woorden van de bankbeheer- der „verdomme eruit” waren op die

Akense politie zette 60 rechercheurs in

Ontvoering snel opgelost

door WIM JONGSMA

AKEN/BONN - Heinrich Gerhard E. (36) had de tienduizend Mark losgeld voor de ontvoerde Romy T. (7) nog in zijn handen, toen hem maandag- nacht op de Trierstrasse in Aken door de politie een pistool in zijn rug werd gedruwd. „Ik heb je toch meteen verteld, dat het mis zou gaan”, werd hem door zijn 35-jarige vrouw ver- weten, die ter plaatse eveneens inge- rekend werd.

In Sanjt Augustin bij Bonn was de zeventienjarige Romy T. maandagmorgen niet op de normale tijd kwart voor twaalf thuisgekomen. Zijn vader, eigenaar van een chemisch reinigings- bedrijf wachtte tot half vier voordat hij de politie van de vermissing van zijn zoontje in kennis stelde. Goed een uur later nam een personeelslid van het bedrijf een telefoontje aan, waar- uit bleek, dat er sprake was van een ontvoering.

Herkend

Tot half acht volgden nog vier tele- foontjes van de ontvoerder die alle- maal bij de vader, een Roemeen, te- recht kwamen. De stem, die tienduizend Mark losgeld eiste, „anders zou Romy wat overkomen”, werd door de vader positief herkend als die van de medebewoner E. Die E. had bij hem in zijn vroegere Akense discotheek als discjockey gewerkt. E. was een Duitse ex-legionair, die van de Franse staat een klein invaliditeitspensioen kreeg. Na overleg met de politie ging Romy's vader op het voorstel van de ontvoer- der in. Een van de voorwaarden van E. was, dat het geld op een nader af te spreken plaats in België overhandigd zou worden. Dat was voor T. een on- mogelijkheid, omdat hij als Roemeen voor België eerst een inreisvisum moest bemachtigen. E. had begrip voor die handicap en stelde de grens- post Lichtenbusch bij Aken als ont-

moetingsplaats voor. Daar zou het geld tegen de jongen uitgewisseld worden. Aangezien de vader tijd nodig had om het geld en een wagen te krijgen, werd afgesproken dat E. telefonisch contact op zou nemen met een kennis van T. in Aken.

Beleidscentrum

Inmiddels werd een ruim net rond de ontvoerder gespannen. Onder andere werd in Aken een beleidscentrum in- gericht, dat de bewegingen van de 60 rechercheurs dirigeerde. Met aanzien- lijke vertraging kwamen maandag- avond op het nummer in Aken twee telefoontjes van de kidnapper binnen. In het laatste gesprek werd de Trier- strasse in Aken als nieuwe ontmoet- ingsplaats afgesproken. Tegen middernacht arriveerde de vader daar met de tienduizend Mark losgeld. Hij overhandigde het geld aan E., die Romy ongedeerd en goed ver- zorgd liet uitstappen. Prompt werd de ontvoerder een pistool in de rug ge- duwd en was zijn rol uitgespeeld. Tot grote verrassing van de politie zaten de 35-jarige Spaanse vrouw van E. en haar 2½-jarige kind ook in de wa- gen. De vrouw werd eveneens gear- resterd en het kind werd die nacht nog in een kindertehuis in Bonn on- dergebracht.

Taalmoeilijkheden

In de loop van de nacht legde E. een volledige bekentenis af. Hij had de ontvoering op touw gezet om aan geld te komen. Zijn vrouw kon door taal- moeilijkheden in Duitsland niet ar- den en wilde naar Spanje terug. Omdat de jongen hem „oom” noemde had het hem weinig moeite gekost om de jongen bij de school in zijn wagen te lokken. Hij had het kind verteld, dat zijn ouders in België een lichte aan- drijding hadden gekregen en dat zij daar naar toe zouden rijden.

INDRUK

Samengesteld ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen. In samenwerking met de dagbladen in Limburg.

Een kleine drukkerij is net zoiets als een warme bakker

Vroeger prijkte op menige deur van menige drukkerij een bordje 'verboden toegang'. Niemand mocht er binnen. Men duldde geen pottenkijkers. Het drukken moest een geheime, bijna zwarte kunst blijven. Daar is wel verandering in gekomen. Nu zetten veel grafische bedrijven hun poorten wijd open voor leergierige deelnemers aan allerlei excursies. Het gesloten winkeltje wordt open gemaakt. 'De leek heeft er geen notie van wat er tegenwoordig allemaal mogelijk is in een drukkerij', zegt de heer F. L. Morel, rayonbeheerder in Limburg en een deel van Brabant van het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen, de werkgeversorganisatie die 75 jaar bestaat en die wat meer aan de weg wil gaan timmeren omdat onbekend vaak onbemind maakt. Samen met de heer J. M. Bresser, voorzitter van het district Zuid-Limburg van het Verbond en directeur van Helio Reproservice in Kerkrade, en de heer L. J. Rijs, voorzitter van het district Noord- en Midden-Limburg en eigenaar van drukkerij Rijs v/h Van der Sloot in Venlo neemt hij deel aan een gesprek, waarin heden, verleden en toekomst van de drukkerij centraal staan.

Als je over drukken praat, heb je 't dan alleen over papier?

A.: Das war einmal. Er wordt tegenwoordig wel wat meer bedrukt: tapijten, meubelen, wandbekleding, blikjes, trainingspakken, tafelkleden, flessen, auto's, noem maar op, je kunt het zo gek niet bedenken.

De techniek heeft kennelijk niet stil gestaan en gezeten?

A.: De Boekdrukkunst in haar oude vorm is op de terugtocht, de offsetdruk is geweldig toegenomen. Het is ook allemaal eenvoudiger geworden, iedereen kan het - om het wat overdreven te stellen - zelf doen. Dat is natuurlijk geweldig gestimuleerd door de fabrikanen van de drukapparaten. Die stellen 't voor alsof een kind de was kan doen. En als je dan de financiering niet al te ingewikkeld en duur maakt, dan is het zo gepiept.

F.L. Morel

De concurrentie van de doe-'t-zelver zal wel niet gering zijn.

A.: We moeten de dingen vooral niet dramatiseren. Maar we moeten wel onze ogen open houden. Op scholen, bij gemeentes en grote bedrijven overal zie je die drukkerijtjes opduiken. Het Verbond heeft een brochure gemaakt, waarin een eerlijke kostenvergelijking is opgenomen. Als je die bekijkt, dan is menige huisdrukkerij niet goedkoper uit, integendeel zou je bijna zeggen. Als ze dat eenmaal doorhebben, dan gaat de huisdrukkerij soms weer op slot. Want waarom zou je iets zelf doen, als je elders goedkoper uit bent?

Dan zijn er ook nog de vrijetijdskrukkers, mensen die in een achterkamerje een offset-persje laten opstellen en dan voor vrienden en bekenden voor drukker gaan spelen.

A.: Dat houd je gewoon niet tegen. Maar die dingen heffen zichzelf ook weer op. Als ze klein willen blijven, dan houden ze 't wel een tijdje uit. Maar zodra ze groter willen worden, dan wordt de vrijetijdsbesteding een normale dagtaak en

dan moeten ze personeel aantrekken en dat kost geld, veel geld. En dan is het vaak gauw met hen gebeurd. Die vrijetijdskrukkers zijn natuurlijk niet aangesloten bij het Verbond, ongeorganiseerd derhalve. Dat geldt in de drukkerswereld als een doodzonde, is 't niet?

A.: Nou, een doodzonde is wat zwaar gezegd. Wel is het zo, dat al het personeel in de grafische industrie lid van een vakbond is. En als een werknemer een georganiseerde in dienst neemt, dan is hij zelf verplicht lid van het Verbond te worden. Als je een ongeorganiseerde in de rijen van zijn personeel opneemt, dan volgt onmiddellijk een klacht van de vakbond.

J.M. Bresser

De drukkerswereld heeft zijn eigen rechtspraak?

A.: Bijna 800 mensen uit werkgevers- en werknemerskringen doen aan die rechtspraak mee. De districtcommissies zijn paritair samengesteld, dus evenwel werkgevers en werknemers. Dat werkt uitstekend. De c.a.o. is de basis. Alles wat daarmee in strijd is, kan aan de interne rechtspraak worden voorgelegd. Een arbeidsbureau komt er niet aan te pas. Vaak hoeven een heleboel problemen niet eens in de voltallige commissie besproken te worden. De voorzitter en de secretaris - een werkgever en een werknemer - lossen een hoop dingen in onderling beraad op, zeker als ze in één bedrijf werken. Dat draagt bij tot de grote arbeidsrust die het grafische bedrijf kenmerkt.

Het heeft verdacht veel weg van een onderonsje...

A.: Dat valt wel mee. Het kan in de commissies zeer spits toegaan. Met die commissies bereik je een paar aardige dingen, vooral een goede samenwerking tussen werkgever en werknemer. Het doel van de commissie is altijd: een oplossing te bereiken.

De grafische wereld is een erg nette wereld, zo op 't oog.

A.: Dat heeft te maken met het produkt dat er gemaakt wordt. De grafische vakman is een ontwikkeld man, de intellectueel onder de arbeiders. Bij Drukkerij Enschede, waar ze al die bankbiljetten maken, kwamen de repro-mensen vroeger in zwart pak en met hoge hoed op het bedrijf binnen. Vroeger was de grafische arbeider een van de weinige werknemers die las, die door zijn werk in aanraking kwam met de wereld van kunst en cultuur. Of hij wilde of niet, hij moest lezen en kijken en leren. Dat verschil met andere werknemers is de laatste jaren minder geworden. Dat heeft natuurlijk te maken met de verandering in de grafische industrie zelf en met het toemenen van het ontwikkelingsniveau van alle mensen.

De grafische wereld is de laatste jaren in een geweldige stroomversnelling geraakt. De technische ontwikkelingen zijn bijna niet meer bij te houden. De werknemers moeten bereid zijn om zich steeds te laten omscholen voor weer nieuwe machines, weer andere taken. Een vermoedende bezigheid, als U 't mij vraagt.

A.: Als je naar die technische ontwikkelingen kijkt, dan moet je je inderdaad afvragen: zal er voor de mensen nog werk overblijven? Worden ze niet

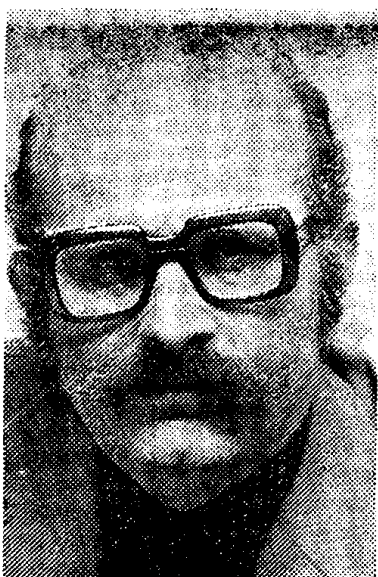
geheel en al door de machines verdrongen? De automatisering zal zeker haar invloed doen gelden. Er zullen minder mensen nodig zijn. Maar er zullen in de grafische industrie andere beroepen bijkomen. We hebben b.v. mensen nodig, die met computers kunnen omgaan. De eisen die we aan de mensen zullen moeten gaan stellen, zullen ook toenemen. Inplaats van mensen die het werk met hun handen deden, hebben we mensen nodig die machine-bedienaren zijn. In die geautomatiseerde industrie zal iedere werknemer een part toegeschoven krijgen, hij zal zich, of hij 't wil of niet, moeten specialiseren.

Kun je in zo'n snel veranderende wereld nog wel mensen opleiden?

A.: De grafische opleiding is nog steeds zeer goed. Een jongen die ijverig is en niet te beroerd is om wat te leren, kan in de grafische industrie nog steeds een goede boterham verdienen. Wel is het zo, dat de opleiding die je vandaag geeft, de kans loopt morgen weer verouderd te zijn. Je moet er van uitgaan dat iedere grafische werknemer drie keer in zijn leven een ander beroep zal moeten kiezen. Dat is nogal wat. Dat vereist zeer veel aanpassingsvermogen. Onlangs, toen in Eindhoven de diploma's werden uitgereikt, begon iemand in het openbaar meteen over omscholing te praten. Dan kun je eindelijk zeggen: he, he, ik ben er, en dan komt er meteen een verhaal dat je beter weer wat anders kunt gaan doen.

En wat dan?

A.: In Deventer heeft minister Boersma onlangs het Grafisch Omscholingscentrum geopend. Daar kunnen werknemers de nieuwe ontwikkelingen en beroepen onder de knie krijgen.

L.J. Rijs

Voor een groot bedrijf verloopt die omscholing wat gemakkelijker dan voor een klein, waar een mannetje meer of minder heel wat betekent. De kleine drukker zou financiële steun voor die omscholing moeten ontvangen. Je moet vooral de theorie die onder de omscholing ligt, goed in de gaten houden: als de werknemer niet wordt omgeschoold, dan verliest hij zijn arbeidsplaats. Financiële steun betekent dus in feite subsidie voor behoud van werkgelegenheid. Als de kleine drukker zijn personeel niet laat om- en bijscholen dan blijft ie zagezeggend een knoeier en dan speelt hij de huisdrukker en doet-'t-zelver in de kaart. Ook de kleine drukker moet de ontwikkeling een stap voorblijven. Daar moet iedereen alles kunnen, daar wordt die eis van specialisatie veel minder gesteld dan in het grote bedrijf.

En er zijn nogal wat kleine bedrijven onder de drukkers.

A.: Veel drukkerijen zijn kleine familiebedrijven. De nieuwe technieken hebben ieder dorp zijn eigen drukkerijtje gegeven. En zo'n bedrijf kan natuurlijk een heel persoonlijke service geven. Bovendien, bij grote drukkerijen is een planning van lange adem, bij kleine gaat alles sneller. Gewoon een paar avondjes doorwerken, en de order is klaar.

Heeft de drukkerij veel last van de huidige economische malaise?

A.: Ook wij zijn niet ontkomen aan de recessie en alle problemen. In het algemeen is de drukkerswereld een gezonde bedrijfstak. We zijn wel ongelukkig afhankelijk van de conjunctuur. Als bedrij-

ven moeten bezuinigen, dan kijken ze al heel gauw naar de kosten van het drukwerk en zetten daar een streep door of verminderen het bedrag. Daardoor zitten we altijd wat later in de recessie dan andere bedrijven. En dan: we hebben sterk met de inflatie te maken, omdat we een arbeidsintensief bedrijf zijn, en arbeid is erg duur. We moeten geweldig oppassen, dat we onze concurrentiepositie t.o.v. het buitenland niet verliezen. We zijn in Limburg sterk op Duitsland gericht. Maar de loonkosten daar zijn de laatste drie jaar zeker tien procent minder gestegen dan in Nederland. En dat werkt door in de prijzen die de Bondsrepubliek berekent. Het is voor ons van het grootste belang dat we de kosten binnen de perken houden.

Enige zorg derhalve. Maar ook hoop voor de toekomst?

A.: Het grote bedrijf zal het natuurlijk altijd wel rukken. En wat het kleine bedrijf aangaat: ons eigen Verbond zegt in de brochure „Geluk in druk is dat nog mogelijk:”. Het vooruitzicht is dat er ook plaats zal blijven voor een stuk ambacht in het grafisch bedrijf. Net zoals de warme bakker aan bepaalde moeilijk onder woorden te brengen wensen van het publiek blijkt te voldoen, zullen er grafische bedrijven blijven, die net dat tikje persoonlijke aandacht, net dat beetje charme bieden, dat voor veel mensen het zout in de pap van het leven is. Dat klinkt in ieder geval hoopvol.

Het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen - waarvan ook deze krant lid is - viert vrijdag 26 november 1976 zijn 75ste verjaardag. Ter gelegenheid daarvan timmert het Verbond wat meer aan de weg dan gewoonlijk, omdat het vindt dat het grafische vak best eens wat extra aandacht heeft verdiend. De twee Limburgse districten van het Verbond hebben in samenwerking met de dagbladen in Limburg drie pagina's samengesteld waarop aan de grafische bedrijfstak en haar problemen aandacht wordt besteed. In Limburg vinden zo'n 2.500 mensen een werkkring in de grafische industrie; 1.750 in de technische sector en 750 in de andere afdelingen.

Ter gelegenheid van 75ste verjaardag

Drukkers gaan de markt op

Algemeen secretaris Meyer: 'Ik ben gehecht aan het woord drukker'

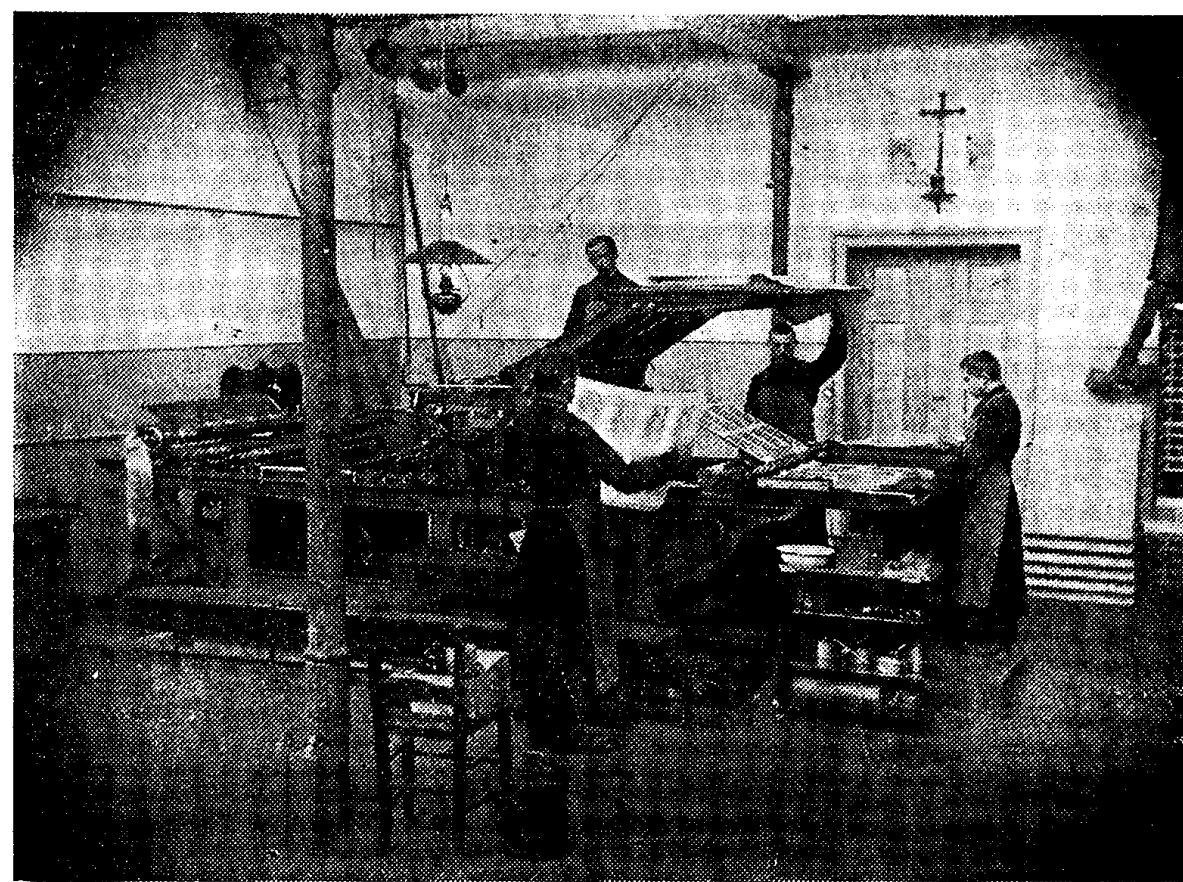
Het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen bestaat 75 jaar. Algemeen secretaris F. G. Meyer, functionarier in het Verbondskantoor aan de Van Eeghenstraat in Amsterdam, weet er alles van: zijn agenda is dan ook meer bezet dan al normaal het geval is. Hij zegt: 'Met die 75 jaar is het Verbond van Drukkerijen één van de oudste vakorganisaties, in dit geval van werkgevers, in ons land'. Op 1 januari 1977 gaat het Verbond waarschijnlijk fuseren met de Vereniging van Grafische Reproductie Ondernemingen. Een vereniging, waarin 75 televiziebedrijven zijn georganiseerd op het gebied van clichés en litho's. De nieuwe organisatie zal als naam gaan dragen: Nederlands Verbond van Grafische Ondernemingen. De koninklijke goedkeuring zal ook nog worden aangevraagd, opdat alles weer netjes op een rijtje staat.

Gehecht

De heer Meyer had toch graag het woord drukker teruggezien in de naam van de nieuwe organisatie. Hij is van mening dat het woord 'grafische' het publiek niet genoeg zegt. Hij zegt: 'Ik hecht nogal aan het

Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen 75 jaar

Moordende concurrentie bracht drukkers bij elkaar

Een kloosterdrukkerij oude stijl: vakmanschap is meesterschap

Op 20 november herdenken 'de drukkers' - dus ook deze krant - dat ze 75 jaar 'georganiseerd zijn'. Dat betekent niet dat de thans bestaande werkgeversorganisatie in het grafisch bedrijf driekwart eeuw oud is (het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen bestaat nog geen zeven jaar), maar alleen dat op 20 november 1901 een aantal drukkerspatroons er in slaagde een kleine vereniging op te richten om bepaalde belangen, die naar het oordeel van de oprichters alle drukkers raakten, te behartigen.

Wat waren dat voor mensen en wat bezielden hen? Merkwaardig genoeg waren deze voormannen steendrukkers - beoefenaars van een vak dat in die vorm eigenlijk helemaal niet meer bestaat, maar dat sindsdien een ongekende bloei en groei (die nog voortdurend voortgaat) heeft beleefd in zijn moderne vorm van offsetdruk. En wat hen bezielde was bezorgdheid over slechte prijzen ten gevolge van moordende onderlinge concurrentie enerzijds en arbeidsnood in hun bedrijven door de - overigens steeds als gerechtvaardigd erkende - loonheisen van hun werknemers. De grafische werknemers waren trouwens eerder en hechter georganiseerd dan die in welk ander vak ook. Pas enkele jaren later, in 1909, ontstond de eerste patroonsor-

ganisatie onder de boekdrukkers - op initiatief van enige boekendrukkers.

Beperkt

Dat de boekdrukkers onder de eersten waren om zich aan te sluiten is niet verrassend: hun klantenkring was beperkt en bestond vrijwel geheel uit uitgeverij, door dat zij wel een onderlinge organisatie hadden en elkaar ook kenden, hun drukkers onder zware druk konden zetten op het punt van de prijzen. Bovendien hadden de boekdrukkers grotere en sterkere ondernemingen dan hun collega's, de handelsdrukkers.

Traag

De organisaties (de Steendrukkersbond en de Boekdrukkersbond) groeiden aanvankelijk langzaam. Het drong slechts traag tot de meeste vakgenoten door, dat hun gemeenschappelijke belangen groter en talrijker waren dan hun onderlinge belangentegenstellingen als concurrenten. Eigenlijk tot 1940 zijn de bonden er niet in geslaagd meer dan rond driekwart van de vakgenoten te verenigen. Pas onder de druk der oorlogsomstandigheden en de moeilijke jaren van herstel en wederopbouw na 1945 konden de bonden praktisch allen tot hun ledental rekenen.

sen georganiseerd voor ondernemers en kaderleden en er is een grote inbreng van de drukkersorganisatie in de plannen tot verbetering en aanpassing van het grafisch onderwijs.

Die economie en alles wat daarmee samenhangt, wordt de laatste tijd meer benadrukt. Was het aanvankelijk het vak, het ambacht, dat de meeste belangstelling kreeg, nu wijst men de georganiseerde drukkers er op dat zij, willen zij goed blijven functioneren, meer aandacht moeten besteden aan hun manier van management voeren.

Overleg

De Geschiedenis van het grafische bedrijfsleven is een zeer boeiende. Niet in de laatste plaats doordat in deze bedrijfstak werkgevers en werknemers al zeer lang geleden tot een gezond en werkzaam overleg zijn gekomen. Allerlei verworvenheden van werknemers uit andere bedrijfstakken die de laatste decennia tot stand kwamen, bestonden al in de grafische hoek. Zo werd bijvoorbeeld als resultaat van het onderhandelen - naar wat nu heet het harmoniemodel - in 1914 de eerste collectieve arbeidsovereenkomst afgesloten. De heer Meyer zegt: 'Ook al loopt de bedrijfstak hierin niet meer voorop, er is nog steeds een goed paritair overleg'.

Druk

Het jubilerende Verbond heeft vlak bij het Amsterdamse Vondelpark een buitengewoon druk kantoor met een 75 personeelsleden, die zich onder meer sterk bezig houden met de economische voorlichting aan de leden, die in 33 districten zijn georganiseerd. Er wordt ook veel werk verricht op sociaal terrein, er wordt technisch-economische voorlichting gegeven, er worden cursus-

Welk nut?

Welk nut heeft die organisatie nu en welk nut heeft ze gehad? Oppervlakkig kan men denken, dat deze groeperingen typische belangenverenigingen zijn: de drukkers organiseerden zich om van hun klanten (het publiek) betere (dat zijn hogere) prijzen te kunnen bedingen. En verder wilden de patroons, de werkgevers, in bonden verenigd, sterker staan tegenover hun gezellen, de werknemers, die eisen stelden en die eisen kracht konden bijzetten via hun vakvereniging. Wie er niet verder over nadenkt, zal die drukkers wel gelijk geven, maar waarschijnlijk ook vinden, dat dit geen erg edele drijfveren zijn.

Natuurlijk, de oprichters van de organisaties dachten in de eerste plaats aan hun eigen belangen - ze zouden slechte ondernemers en huisvaders zijn geweest als ze dat niet hadden gehad. Maar zij dachten ook verder, en de ontwikkeling heeft hen in het gelijk gesteld.

Verlies

Het drukkersbedrijf omstreeks 1900 was economisch zeer ongezond door moordende concurrentie met zeer lage (te lage) prijzen. Heel veel drukkers werkten met verlies. Een economisch ongezonde bedrijfstak kan haar werknemers niet meer dan hongerlonen betalen, dus was en is zuivering van de concurrentieverhoudingen en bestrijding van prijsbederf ook het regelrechte belang van de werknemer. Dat is vanaf een vroeg tijdstip ten volle beseft door de vakbeweging. Het grafisch bedrijf is een toonbeeld van arbeidsvrede: in de afgelopen zestig jaar is er in het drukkersbedrijf nauwelijks een werkdag door staking verloren. Sinds 1914 zijn er grafische c.a.o.'s, waardoor van beide kanten soms hard, maar nimmer onredelijk is onderhandeld.

Gevoelig

Hoe financieel gevoelig het grafisch bedrijf voor beide partijen is, blijkt uit de standaardgrapjes. Een van werkgeverszijde: 'Er is nog nooit een drukker echt rijk geworden'. (Maar, voegen wij er aan toe, een drukker met een behoorlijk bedrijf lijdt ook geen armoede). En van werknemerszijde: 'Er zijn vakken waar je meer en veel meer verdient, maar als drukker heb je een mooi en een keurig vak en je hebt ook nog een prettig vak'.

mens. Daarnaast zal ook aandacht worden besteed aan de onwettige belemmeringen die zich op dit gebied voordoen en -deden: censuur, boekverbranding, illegale pers, auteurswet, emigrantenliteratuur.

Postzegels

Tenslotte wordt in maart 1977 in het Postmuseum in Den Haag een tentoonstelling gehouden, waarin - hoe kan het anders in een dergelijk museum - het drukken van postzegels centraal zal staan. Er zal een postzegelcollectie te zien zijn, die druk en papier tot onderwerp heeft. Dit zijn drie hoogtepunten uit de viering van het 75-jarig bestaan. In een aantal van de 33 districten van het drukkersverbond vinden bovendien een half jaar lang feestelijke bijeenkomsten plaats die in het teken staan van dit jubileum. De heer Meyer is dan ook een druk, maar tevreden man.

de wereld hangt van drukwerk aan elkaar

Expositie

Half december wordt in het Amsterdams Van Goghmuuseum een tentoonstelling geopend die geheel is georganiseerd door het drukkersverbond, onder de tegendraadse titel: 'Drukpers en vrijheid'. Daar zal worden getoond welke plaats de drukpers inneemt in het vriheidsstreven van de

Gematigd optimisme voor de toekomst

Drukker moet ondernemer worden

Wie het in Nederland heeft over de grafische industrie, bedoelt daarmee vooral de betrekkelijk kleine groep van 2200 drukkers. Een paar heel grote, ongeveer 300 middelgrote met 25 of meer personeelsleden en 1400 bedrijven waar minder dan 10 man werk vinden. Een bedrijfstak met in totaal 37.000 arbeidsplaatsen, waarvan 5.000 in de administratieve sektor, die jaarlijks goed is voor een afzet van ruim twee en half miljard gulden.

Vakmensen

De drukkerswereld bestaat voor een groot deel uit familiebedrijven, ambachtslieden van vader op zoon, van oom op neef. Het soort vakmensen, dat met een handvol krijgt of een scheut petroleum de inkt op de juiste dikte wist te brengen en het moeilijk beheersbare drukprocédé tot in de vingertoppen aanvoelde. Deze mensen organiseerden zich driekwart eeuw geleden en bijna vanaf het begin hadden zij een goede verstandhouding met de vakbonden. Maar noch de vakbonden noch de drukkers zelf hebben voorzien hoe snel de techniek zich in deze bedrijfstak zou wijzigen; niemand heeft kunnen voorspellen hoe sterk die technische ontwikkeling zou inwerken op het naakte bestaan. Binnen enkele jaren moeten zesduizend mensen worden omgeschoold van boekdrukker naar offsetdrukker en van loodzetter naar fotozetter. De drukkers die manmoedig investeren in steeds snellere machines lopen de kans in een vicieuze cirkel terecht te komen; de overcapaciteit vraagt om meer orders en die leiden weer tot uitbreiding van de capaciteit. Een drukker met de nodige zelfkennis zegt hierover: 'We zijn een soort technische hobbyisten. We lopen warm voor nieuwe machines, maar het ontbreekt ons aan voldoende organisatorisch inzicht'.

Boterham

Een structuurrapport dat vier jaar geleden in opdracht van het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen, de Nederlandse Bond van Boekbinderspatroons en de Vereniging van Grafische Reproductie Ondernemingen is opgesteld, meldt een gematigd optimisme voor de toekomst. 'De middelgrote ondernemingen, die zich niet op een of andere wijze gaan specialiseren, zullen verdwijnen, evenals drukkerijen die zich bewust buiten samenwerkingsmogelijkheden plaatsen', aldus het rapport. De goed belegde boterham ziet men klaarliggen voor de grote tot zeer grote bedrijven. De ondervraagden, makers en inkopers van drukwerk, verwachten dat er ook voor de samenwerkende, gespecialiseerde bedrijven en voor regionaal werkende drukkerijen genoeg werk zal zijn.

Foutloos

En wat zijn de adviezen, die de Nederlandse drukker krijgt van zijn goedmenende opdrachtgevers en collega-drukkers? Hij moet gebruik maken van de unieke geografische ligging van Nederland en zijn relatief grote talenkennis. Die talenkennis houdt immers de mogelijkheid in moelijk druk- en zetwerk foutloos af te leveren. Daarnaast moet hij mogelijkheden zoeken om nog sneller en efficiënter te werken. De statisticus van het drukkersverbond, A. J. Horst, zegt simpelweg: 'Voor de drukker wordt het steeds belangrijker om meer ondernemer te zijn en minder ambachtsman'.

Erg krap

Hoe denkt de eigen organisatie over de toekomstmogelijkheden voor de drukker? Verbondeconoom H. Vriend zegt: 'Het gros van de drukkers is in het verleden niet actief geweest op marketing gebied. Het behoorde bij zijn instelling om afwachtest te zijn en alles te accepteren wat hem wordt gevraagd. Er zijn erg veel drukkers die alles drukken'. Statisticus Horst vult aan: 'Ze zouden wat selectiever moeten zijn wat het aannemen van orders betreft. Ze zouden er verstandig aan doen hun orderportefeuille in de gate te houden. Die is meestal voor hooguit twee maanden vooruit gevuld. Dat is erg krap. Som-

migen hebben de neiging orders te accepteren, waarvoor het machinepark niet voldoende is'.

Uitbesteden

Een grote drukkerij kan geen geboortekaartjes meer gaan drukken, dat geeft te veel administratieve rompslomp, vinden beide heren. Maar er wordt onderling wel veel uitbested. Het grote bedrijf kan die kleine order gemakkelijk bij een collega plaatsen. Vriend zegt vergoelijkend: 'Er zijn toch veel drukkers die het goed doen. Die stellen zich niet alleen op het standpunt dat ze drukwerk moeten afleveren, maar die bouwen er iets omheen. Kwaliteit bijvoorbeeld en levering die prompt op tijd is. Daardoor hebben zij een sterke positie opgebouwd. Er is ook vaak een persoonlijke relatie tussen klant en drukker'.

Binding

'Je ziet het meer en meer. Ook grotere drukkerijen gaan zich bezighouden met zaken als het in beheer hebben van het adressenbestand van de opdrachtgever en het verzorgen van de mutaties daarin. Dat geeft een sterke binding. Er zijn heel wat ondernemers met een positieve benadering. De ouderen zijn alleen wat minder agressief. Maar bij de jonge ondernemers zie je vaak weer een te snelle groei'. Het drukkersverbond geeft de leden zoveel mogelijk voorlichting op juridisch, economisch en sociaal gebied. 'Veel bedrijven zijn zich niet eens bewust van de eigen problemen; daar moet dan een deskundig adviseur voor worden ingezet om de zaak grondig door te lichten. Zo'n deskundige wordt door het Ministerie van Economische Zaken gefinancierd'.

Rooskleurig

'De totale vraag naar drukwerk is vrij constant', zegt de heer Horst. 'De vooruitzichten zijn in feite rooskleurig. Het feit dat radio- en televisiebladen bijvoorbeeld op kleiner formaat en op dunner papier zijn gaan verschijnen, heeft niet veel uitwerking op de positie van de drukker. Voor hem blijft de hoeveelheid werk gelijk'.

Geen bedreiging

Hoe is het met de invloed van de beeldinformatie? 'Ach, ik geloof niet dat die vervangende informatiebronnen het drukwerk zullen weggijfieren. Tot 1980 zullen audiovisuele middelen weinig echte bedreiging vormen voor het drukwerk'. Dat zegt Vriend en hij voegt er aan toe: 'Ik geloof dat de goede inventieve ondernemer, die zich creatief opstelt, die zelf met ideeën aankomt, ruim voldoende kansen heeft om aan de slag te blijven'. Ook statisticus Horst deelt die mening. 'De instelling van de drukker is aan het veranderen. Ze gaan meer een eigen strategie uitstippelen, ook de kleinere bedrijven. Er komen, in tegenstelling tot vroeger, ook meer jonge economen in de directies, in plaats van de traditionele, in het bedrijf opgeleide, familieleden'.

Naam

'De Nederlandse drukker heeft een uitstekende naam in het buitenland', zegt Vriend. 'De Vereniging Productiebewaking geeft aan exporterende bedrijven die een uitzonderlijke kwaliteit leveren een speciaal certificaat. De drukkers zijn daar erg trots op en vermelden de toekenning meestal op hun briefpapier. De grafische industrie liep hierin voorop. In de toekomst zal dit certificaat waarschijnlijk ook worden uitgereikt aan niet exporterende bedrijven'.

Spelregels

Diezelfde vereniging, die is opgericht door de drie werkgeversorganisaties, is bezig met het formuleren van een systeem van spelregels dat door middelgrote bedrijven kan worden toegepast. Het systeem moet de bedrijven meer inzicht geven in kosten en oorzaken van eigen falen, het moet de inspraakmogelijkheden van de werknemers vergroten en onder meer de eigen reputatie versterken. Hierdoor kan, volgens de Vereniging Productiebewaking Grafische Industrie, naast kwaliteit en exploitatieresultaat meer greep op de markt worden bereikt.

Wat is dat, een drukker?

De niet grafisch-onderlegde lezer raakt waarschijnlijk in opperste verwarring over de verschillende soorten drukkers. Enige uitleg is op zijn plaats.

Boekdrukker

Een boekdrukker is een drukker, die de techniek 'boekdruk' (ook hoogdruk genoemd) beoefent. Dat betekent dat de druk, die op het papier verschijnt, afkomstig is van loden of houten letters, spiegelbeeldig van vorm en in reliëf. Wat in de 'vorm' (dat is het totale samenstel van letters en afbeeldingen waarvan wordt gedrukt) hoger is dan de rest, geeft inkt af op het papier (vandaar het woord 'hoogdruk') - vergelijkbaar met het principe van het rubberstempel.

Boekendrukker

Een boekendrukker is een drukker die gespecialiseerd is in het drukken van boeken. Dat is namelijk een nogal bijzonder vak. In een boek zit heel veel zetwerk (honderden bladzijden) en naar verhouding betrekkelijk weinig drukwerk (meestal slechts enkele duizenden exemplaren).

Handelsdrukker

Een handelsdrukker is een drukker die gespecialiseerd is in andere soorten werk, waarin soms veel minder zetwerk zit, maar waarbij de oplagen in de honderdduizenden en meer kunnen lopen: folders, verpakkingen, stickers, etiketten.

Steendrukker

Een steendrukker is (was) een drukker, die drukt van stenen, waarop afbeeldingen of teksten zijn getekend of fotografisch overgebracht. Die stenen zijn vlak, zonder hoogteverschillen, en daar-

om heet deze techniek ook vlakdruk. Ze berust er op dat de steen wordt natgemaakt, maar dat het vocht alleen daar houdt, waar geen voorstelling op de steen staat. Die voorstelling is namelijk vettig. Wordt nu inkt op de vochtige steen gebracht (inkt is ook vet), dan hecht deze niet op vochtige gedeelten, maar alleen op de droge. Wordt daarna papier op de steen aangedrukt, dan geeft de steen inkt af in de vorm van de voorstelling.

Offsetdrukker

Gaandeweg zijn de zware stenen vervangen door metalen platen, waarop de voorstelling fotografisch wordt overgebracht, maar die verder de dienst van de steen doen. Van die metalen platen wordt de voorstelling eerst overgebracht op rubber (tegen het afslijten) en van dat rubber komt ze op het papier. Dat is de moderne vlakdruktechniek die

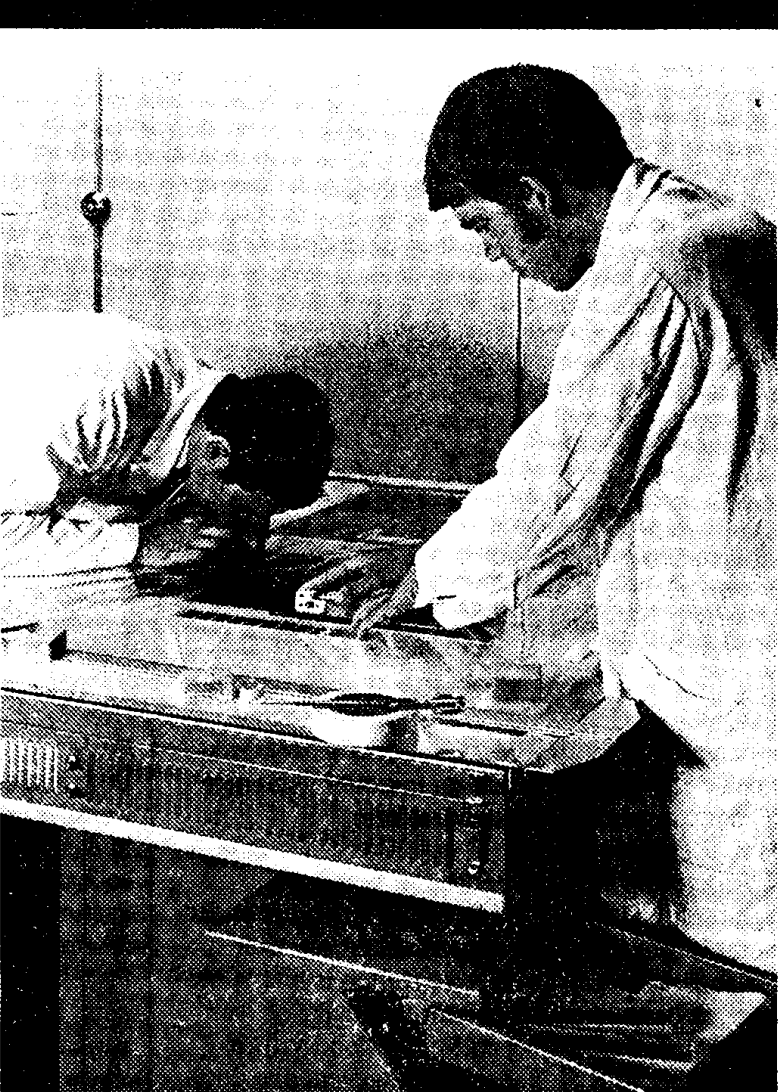
offset heet.

Diepdrukker

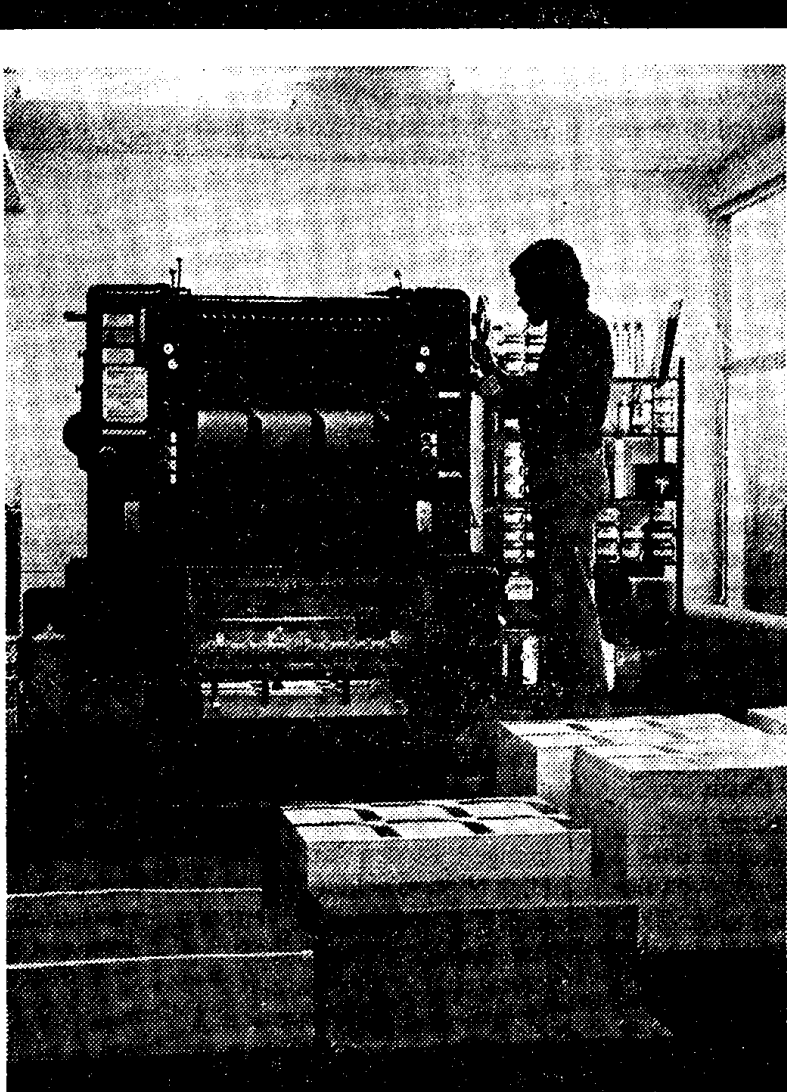
Bij de diepdruk staat (de werkelijkheid is iets ingewikkelder) datgene dat op het papier moet komen, verdiept in koper. De (dunne) inkt blijft in die verdiepte gedeelten zitten, het overtolige wordt afgewist en bij de aanraking met het papier (de eigenlijke druk) wordt de inkt uit de verdiepte plekken gezogen en hecht zich op het papier.

Zeefdrukker

En tenslotte de zeefdruk. Dat is het drukken door een doek van zijde. De inkt wordt daarop gebracht en via een rakel over het zijden oppervlak getransporteerd. De zijde laat de inkt door op die plaatsen, die de afbeelding (illustraties al of niet met tekst) vormen. De andere delen van het doek zijn zodanig geprepareerd dat zij geen inkt doorlaten.

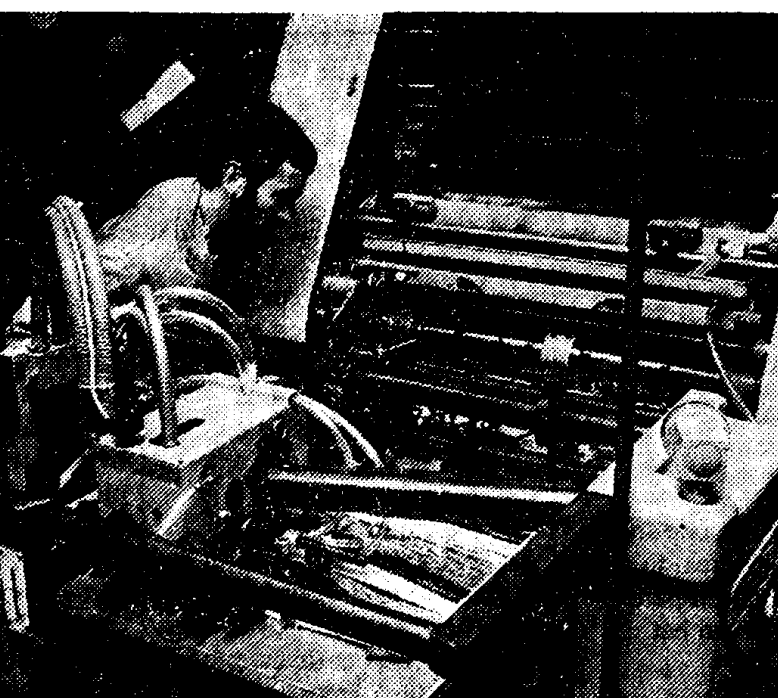
Het monteren van een pagina is microscopisch fijn werk

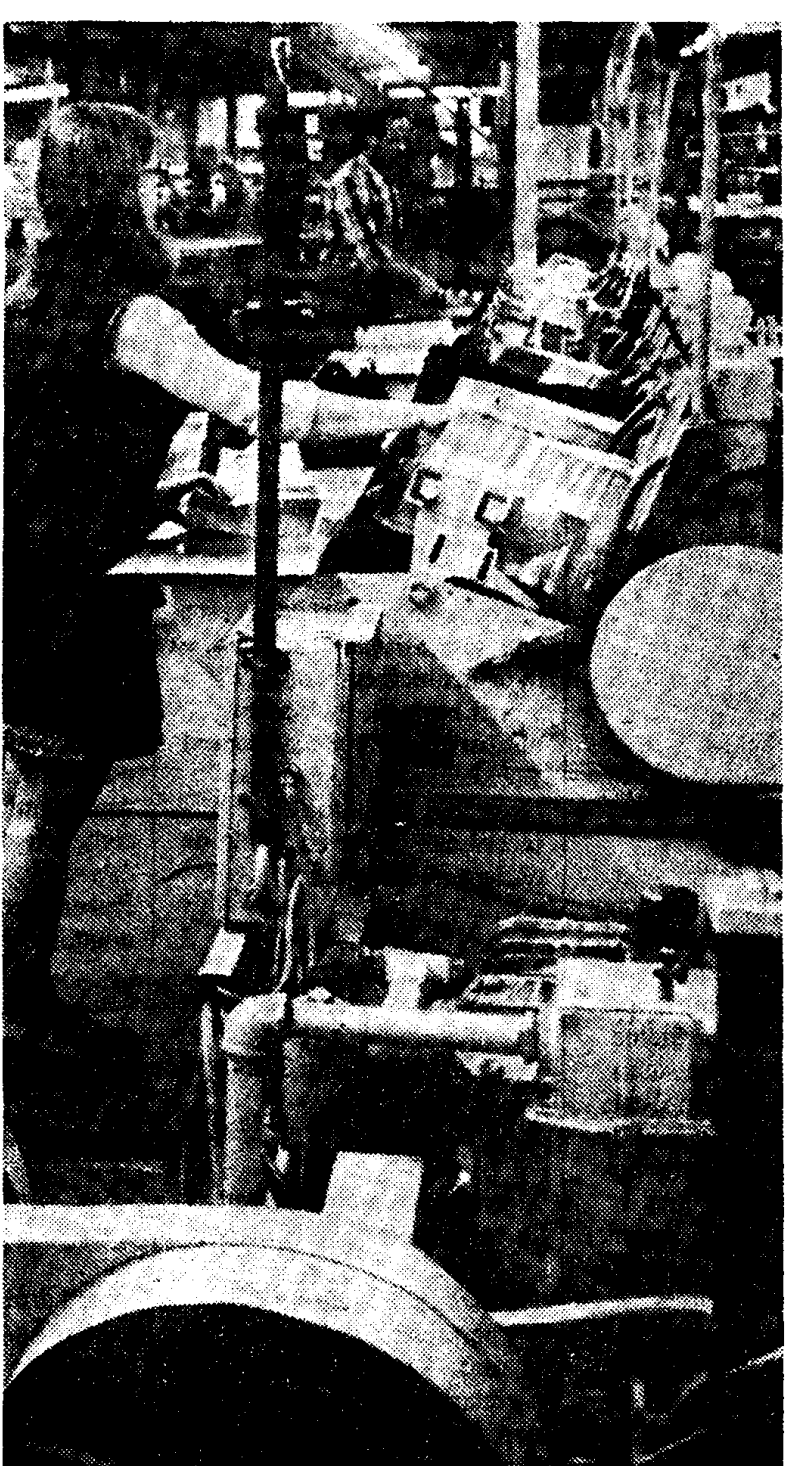
Een offsetpers in werking

Kijken in een repro-afdeling: net een laboratorium

Een drukker in actie

Katernen worden verzameld tot een tijdschrift

Aan getrainde aapjes heeft de grafische industrie niets

Jammer dat het ambacht verdwijnt, maar het kan niet anders. Het vakmanschap zit tegenwoordig in de machine'. Dat zegt de heer E.A.E. van Dishoeck, directeur van het Grafisch Opleidingscentrum GOC in Amsterdam, die als geen ander betrokken is bij de grote veranderingen in de grafische beroepen. Deze oud-directeur van het Leidsch Dagblad zegt: 'De bedrijfstak zit met de gigantische opdracht tien- tot twintigduizend werknemers om te scholen. Je loopt met de opleiding toch altijd al achter bij de ontwikkeling. Dat zullen we de komende tien jaar ook nog houden. We werken daarom nu naar een grote mobiliteit toe. Je moet de mensen

wennen aan regelmatige omscholing'. Nieuwe kennis In september heeft de Minister van Sociale Zaken, drs. J. Boersma, in Deventer het Grafisch Omscholingscentrum geopend. In dit centrum kunnen jaarlijks 260 mensen een cursus volgen, die hen in 22 of 34 dagen een grote dosis nieuwe vak kennis bezorgt. Een echte stoomcursus is het volgens de initiatiefnemers, de Stichting Bijzondere Opleidingen. Minister Boersma zei bij de opening: 'De grafische industrie heeft altijd al voorop gelopen. De zelfwerkzaamheid in deze industrie staat in goed contrast met andere bedrijfstakken,

waar het nogal eens voorkomt dat een groot deel van de sociale taken op het bordje van de overheid wordt afgeschoven'. Bezorgdheid Maar bij alle ministeriële lof klonk in de rede ook bezorgdheid door om de tol die door de technische veranderingen in de grafische industrie van de werknemers wordt gevraagd. 'In de produktie behoort de menselijke waardigheid niet in het gedrang te komen', aldus de minister, die zich afvroeg of er nog genoeg plezier in het werk overblijft als de ambachtelijke functies verdwijnen. 'Het is mogelijk dat de technische ontwikkelingen hun doel voorbij schieten, wanneer door een te hoge graad van automatisering het arbeidsklimaat slechter wordt'.

Brede scholing Door de snelle technische ontwikkeling van de afgelopen jaren is er behoefte ontstaan aan breder geschoolde grafici. De heer Van Dishoeck zegt: 'We hebben voor de toekomst duidelijk gekozen voor afschaffing van de vele functiegerichte opleidingen. Tot nu toe waren er 42 verschillende opleidingen volgens het leerlingstelsel. Die gaan we terugbrengen tot vier basisopleidingen voor de eerste twee jaar. Daarna kan een kortere specialisatie volgen, bij voorkeur in meer dan één vaardigheidsgebied. Wat heb je aan getrainde aapjes in dit vak? Je maakt de mensen maatschappelijk veel weerbaarder door ze een brede scholing te bieden'. De vier basisopleidingen zullen gaan (zie verder 3e pagina)

Staatsdrukkerij-directeur Oltheten: valse concurrentie

Een bedrijf maakt zijn bureaustoelen niet zelf, waarom dan wel zijn drukwerk?

De Staatsdrukkerij in Den Haag is een groot bedrijf waar een constante drukte heerst. Directeur Th. H. Oltheten zit in zijn sobere kamer op de tweede verdieping waar alleen een prachtig schilderij van Karel Appel aan de muur hangt. We praten met hem over de functie van de grafische industrie in een maatschappij die aan alle kanten aan het veranderen is. Hij reageert er nogal lakoniek op.

Niets aan de hand

'Er is niets aan de hand', zegt hij. 'De grafische industrie heeft altijd de veranderingen weerspiegeld, die zich in de maatschappij hebben voorgedaan. Er is altijd sprake geweest van een reflectie van de gevoelens in de maatschappij'. 'De techniek moet niet worden gezien als een factor die zich onafhankelijk ontwikkelt', legt Oltheten uit en hij onderstreept dat aan de hand van wat jaartallen. Te beginnen bij de uitvinding van de boekdrukkunst in 1436 tot aan 1886 toen bij de New York Herald de eerste regelzetterij lino type werd gebruikt.

Sneller

'De vraag naar nieuwe techniek komt als vanzelf voort uit de vraag die de maatschappij stelt. Naarmate er meer vraag komt naar snellere en betere communicatie in de meest uitgebreide zin, zal de technicus meer zijn best doen om aangepaste technieken te ontwikkelen'. Hij ontkent niet dat de ontwikkelingen wat sneller gaan dan vroeger, maar relativeert dat ook een beetje. 'Vrijwel alle nieuwe vindingen in de grafische industrie werkten natuurlijk procesversnellend en openden grotere mogelijkheden voor toepassing in de communicatiesfeer'.

Niet slecht

De heer Oltheten ziet niet zoveel overeenkomst van de grafische industrie met de ontwikkelingen in andere bedrijfstakken. Hoewel er overal sprake is van concentratie, ook in de grafische industrie, ziet hij de toekomst zeker niet pessimistisch in. Zeker in het groot gezien gaat het binnen de grafische industrie niet zo slecht. Uit de cijfers blijkt bijvoorbeeld dat er globaal gezien in Europa op ongeveer 6.000 mensen een grafisch bedrijf is. 'Dat is een vrij behoorlijke dekking', stelt Oltheten.

Maatpakjes

Hij benadrukt met klem dat men goed moet begrijpen dat de karakteristiek van de grafische industrie is dat ze dienstverlenend is. Dat betekent dat steeds opnieuw zal moeten worden bezien waar de vraag ligt. Juist de kleinere bedrijven kunnen zich sterk maken en als het ware maatpakjes leveren daar waar de grotere bedrijven zich meer en meer gaan bezighouden met de confectionie. 'Inspelen op de zogenaamde ad hoc behoefte', noemt hij dat. Hij constateert dat de vraag groter wordt. Het ontstaan van zogenaamde subculturen, clubs en groepjes die allemaal een blad of blaadje willen hebben, vormen juist voor de kleine drukker evenzovele mogelijkheden om er in te springen. De tijd van de bedrukte sigarenzakjes is definitief voorbij. Maar er is een heleboel voor teruggekomen.

Marktbewust

Wie zich zorgen maakt over de informatie en de rol die de grafische bedrijven daarin spelen, moet maar eens kijken naar het papierverbruik in de wereld. Niet minder dan 150 miljoen ton papier wordt per jaar in de wereld gebruikt. Zeker een derde daarvan is bestemd voor de informatievervalschaafing in de ruimste zin van het woord. Niet pessimistisch zijn is dus het advies van de directeur van de Staatsdrukkerij, 'niet pessimistisch maar zeer marktbewust zijn en blijven'.

Drukfabriek

Gekoppeld hieraan ziet hij de noodzaak voor de grafische industrie om goed op te letten, waar en hoe de veranderingen in de samenleving plaatsvinden. Binnen de grotere bedrijven is sprake van veel verande-

ringen. De 'drukfabriek' komt ter sprake als service-apparaat voor velen. Oltheten zit in de Persraad en helpt daarmee om gedachten over eventuele drukfabrieken op gang te brengen. Journalistieke maatschappijen zijn al niet meer zo vreemd. Deze zullen niet meer zoals gebruikelijk een eigen drukkerij in beheer willen of kunnen hebben. Wel ziet Oltheten een onafwendbare verschuiving in de techniek bij het maken van een krant plaatsvinden. Steeds vaker zal met het invoeren van nieuwe technieken de redactie zich met die techniek moeten belasten. Ook de uitgeverijen zullen die kant uitgaan en het zetten en opmaken van hun produkten voor hun rekening gaan nemen.

Ongerust

De heer Oltheten kijkt niet geheel en zonder zorgen naar de grafische industrie. Zorgen baart hem de uitwerking van de burokratie, die hij 'reprokatie' noemt. Het zijn vooral de zogenaamde huisdrukkerijen van meestal grote bedrijven en overheidsinstellingen waarover hij zich ongerust maakt. De huisdrukkerijen worden als kostenpost opgevoerd zodat het er in werkelijkheid op neerkomt, dat de gemeenschap die kosten moet betalen.

In een speech die Oltheten op 13 juni 1972 in München hield ter gelegenheid van een congres over macro- en microstructuren vinden we al de volgende tekst: 'Vertegenwoordigers van de IBM maakten gebruik van een verkoopstrategie die de toekomstige klanten opmerksaam maakte op het feit, dat de bedrijven niet alleen de eigen kosten konden rationaliseren, maar dat zoiets ook op kosten van de gemeenschap kon'. Het idee ging er kort gezegd van uit, dat reproductie-apparatuur, computers en klein-offset machines niet alleen konden worden gekocht, maar in plaats daarvan ook konden worden gehuurd. Die huurkosten kunnen in veel gevallen voor honderd procent van de belasting worden afgetrokken. Daar zit dan de grote winst.

Vals

Oltheten stelt daar nu tegenover dat er duidelijk sprake is van valse concurrentie: 'het oude spreekwoord: schoonmaker hou je bij je leest is hier op zijn plaats'. Een voorzichtige verwijzing naar zijn eigen bedrijf, de Staatsdrukkerij, wordt onmiddellijk verworpen. 'Wij zijn een grafisch bedrijf, zoals ieder ander', zegt hij. 'Natuurlijk zijn de aandelen allemaal in het bezit van de overheid maar dat betekent niet dat wij bijvoorbeeld met verlies kunnen draaien. Wij hebben een normale verlies- en winstrekening en publiceren jaarlijks een zeer openhartig jaarverslag'.

de wereld hangt van drukwerk aan elkaar

Uitbested

'Wat ons betreft is er dus zeker geen sprake van valse concurrentie. Dat ligt anders bij overheidslichamen of bijvoorbeeld grote banken, die een klein-offset machine kopen en op die manier hun eigen drukwerk kunnen verzorgen. Niemand zal er ooit aan denken zijn eigen bureaustoelen te maken. Waarom dan wel drukwerk?'. En de directeur van de Staatsdrukkerij voegt er aan toe, dat zijn bedrijf het afgelopen jaar voor zeker 40 miljoen gulden aan drukwerk heeft uitbested.

Samengesteld ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkerijen. In samenwerking met de dagbladen in Limburg.

opleiden tot drukker, drukvormvoorbereider, reproductietechnicus of binder. De programma's liggen klaar, zegt de heer Van Dishoeck.

Leren om 't nut

Tot nu toe werd de opleiding van de graficus op basis van een contractleerovereenkomst gedeeltelijk binnen het bedrijf geregeld. De onderneming geeft de opleiding en de leerling gaat een dag per week naar school. De heer Van Dishoeck zegt: 'De vakbeweging tracht de leer- en arbeidsovereenkomst te ontkoppelen. De vakbonden vinden het belangrijk dat de maatschappelijke zekerheid van de aankomende graficus is verzekerd. Van onderwijfskant bezien, is het echter belangrijk dat de leerling zich voegt in de bedrijfsituatie. Leren om het nut, dat is een betere motivatie'. Aldus de heer Van Dishoeck, die meent dat je door een ont koppeling van dat leer- en arbeidstelsel een soort bedrijfsstoerme krijgt. 'Aan stageopdrachten hebben we weinig behoefte', zegt hij. 'Iemand wordt op die manier moeilijk betrokken bij het bedrijf'.

Behoeft

Naast de bestaande opleidingen voor toekomstige werknemers, bleken de bedrijven grote behoefte te hebben aan een mogelijkheid om van meer van de huidige werknemers te laten omscholen. Bij veel krantenbedrijven ontstond die noodzaak al vroeg, toen massaal van lood op fotografisch zetten werd overgeschakeld. De Stichting Bijzondere Opleidingen (SBO) heeft hiervoor omscholingsprojecten opgezet, die door de bedrijven kunnen worden aangevraagd. Met eigen instructeurs wordt de leerstof van de SBO-programma's doorgevoerd. Het kost het bedrijf 36 werkdagen, verdeeld over 8 maanden, waarin tentamen en een eindexamen worden gevolgd door een bedrijfsdiploma.

Schriftelijk

Tot nu toe kwamen de grootste groepen deelnemers van een paar grote kranten. Van Dishoeck zegt: 'Voor bedrijven die niet groot genoeg zijn of die hun mensen niet kunnen missen, zijn er schriftelijke cursussen. Een opleiding voor offsetdrukker duurt dan bijvoorbeeld twee jaar. De mensen hebben daarbij natuurlijk ook de begeleiding van instructeurs'.

Blokcursussen

De zogenaamde blokcursussen die in Deventer van start zijn gegaan, bieden de deelnemers in een volledige leerperiode de mogelijkheid in korte tijd veel praktische en theoretische kennis te vergaren. Alle grafische bedrijven in Nederland betalen mee aan deze opleidingen, die per deelnemer gemiddeld een bedrag van f 1.000,- vergen. Het Opleidingscentrum organiseert cursussen voor groepjes van ten hoogste acht man. Begeleid door vier instructeurs specialiseren zij zich - omringd door moderne grafische apparatuur - 22 dagen in de verschillende facetten van drukvormvervaardiging (het verwerken van tekst, het reproduceren, monteren en het maken van de drukplaat). Een andere cursus die ook in tweemaal vijf dagen en nog eens zesmaal twee dagen wordt gehouden, is helemaal gewijd aan het offsetdruken. Een cursus fotografisch zetten bestemd voor bedrijfsinstructeurs en topfunctionarissen duurt in totaal 34 dagen.

Subsidie?

Om een gelijke start van de cursisten mogelijk te maken, moeten zij een geldig grafisch bedrijfsdiploma hebben. Praktijkopdrachten moeten buiten de cursusdagen in de eigen bedrijven worden uitgevoerd. Er is overleg met de overheid om deze belangrijke cursussen, die overigens hoofdzakelijk door jongere werknemers worden gevolgd, te subsidiëren.

Leden in de provincie Limburg

Beegden
Drukkerij-Uitgeverij Limburgse Post B.V., Heerstraat Noord 55

Beek
Drukkerij Eusem B.V. Joe Romana, Kerkestraat 9
Drukkerij J. Haldt B.V., Stationsstraat 23
De Nieuwe Mijlstrak B.V., Weth. Sangerstraat 5
Nederlandse Kalenderfabriek Drukkerij Rijkda, Veldkolen 31

Brunsum
Drukkerij Graven, Sweelinckstraat 7
Hoppers Drukkerijen B.V., Dorpsstraat 78
Drukkerij Offemans, Wilhelmijnstraat 2

Echt
Drukkerij H. Goossen, Heerweg 48 (Pay-Echt) *
Drukkerij-Uitgeverij-Boekhandel Valkenburg B.V., Bovenstraat 6

Elisloo
Beek- en Kantoorboekhandel Drukkerij Knoen, Raadhulstraat 54

Eyselshoven
Drukkerij Bijlme, Hoofdstraat 48

Eysden
Drukkerij E. Piers, Schoolstraat 43

Geleen
Algemeen Nederlands Drukkerij Industrie, Burg. Lemmenstraat 18
Drukkerij Buis B.V., Minderlaan 25-27
Drukkerij Jongma, Van Veldkolen 13
Schaarsdijk Kardel, Hogestraat 14
Drukkerij Kokers B.V., Markt 4
Nationale Drukkerij en Kalenderfabriek Drukkerij Knap, Pastoor Vonckenstraat 2a

Gulpen
Drukkerij Alberts C.V., Rijksweg 68

Heerlen
Drukkerij/Stempelfabriek Anten, Oranje Nassendijk 11
Drukkerij en Boekhandel Standa, Akkerstraat 36
Drukkerij Geyse, Geerstraat 58
Drukkerij Van Hooran B.V., Gelsenstraat 46
Uitgeverijmaatschappij 'Limburgse Dagblad' B.V., Nieuwstraat 21
Drukkerij Starmans en Buntin C.V., Stitardweg 143

Heiden Panningen
De Goeden Leeuw B.V., Wilhelmijnstraat 10-12

Herkenbosch
Drukkerij 'De Roerstraat', Hoofdstraat 27

Heythuysen
Drukkerij Buijnenger B.V., Dorpsstraat 21
Drukkerij Bangers B.V., Dorpsstraat 4

Hoensbroek
Drukkerij N.J. Harpers en Zoon, Kouvenderstraat 13
L'Ortye's Drukkerijen B.V., Kouvenderstraat 33-35
Drukkerij Roelke, Hommertweg 35

Hörn
Drukkerij A. Timmermans B.V., Dorpsstraat 28

Horst
Drukkerij H. van Lieshout B.V., Heerstraat 29

Katwijk
Drukkerij Damsberg, Marktstraat 23

Helio Repro Service B.V., Spekhestraat 28
Drukkerij Hermans v/h Janzen-Karremans, Eindhovenstraat 38
Drukkerij De Zuid, Hoofdstraat 13

Maasbracht
Drukkerij Linssen, Kloosterstraat 1
Drukkerij Tova, Rector Hendrikstraat 51

Meericht
Drukkerij Boosten & Stols B.V., O.L. Vrouweplein 23
Drukkerij Croonen B.V., Tongersestraat 43
Drukkerij M. Broedersstraat 17
Drukkerij Gullis Maasbracht B.V., Nieuwstraat 9
Drukkerij en Uitgeverij Letter Nijpels B.V., Minkelerstraat 3
Uitgeverij Mij de Limburger B.V., Woltstraat 17
Drukkerij P. Meesters C.V., Akkersteeweg 82
Handeldrukkerij 'De Nijverheid' voorheen Van Dalck & Gillissen B.V., Steenweg 19
Peasee Buis B.V., Mercatorplein 11a
Drukkerij J.J.S. Peumakers, Rechtstraat 63
Drukkerij-Uitgeverij Stagen B.V., Onze Lieve Vrouweplein 23
Drukkerij Steno en Grafs, St. Nicolaasstraat 56
Drukkerij Walters Offset- en Boekdrukkerij, Wijkergrachtstraat 46-48
Beek- en Handeldrukkerij, Registerfabriek Robert Wijnans, Cortenstraat 9

Meerten
Drukkerij P. Meenen-Vaessens, Kerkstraat 9

Nederweert
Drukkerij Van Deursen B.V., Pannegweg 14

Neer
Drukkerij Gehr. Boonen, Dorpsstraat 26

Nieuwenhagen
Hemert-Custers en Zoon, Kerkestraat 18

Nuth
Drukkerij Glatens, Stationsplein 75

Orsbek
Drukkerij H.J.J. Lindelaaf, Provincialeweg Zuid 22

Reuver
Drukkerij Tim's Drukkerij, Rijksweg 29

Roermond
Ard Offsetdrukkerij B.V., Swalmestraat 16
Drukkerij Plat Glas, Wilhelmijnlaan 1
Drukkerij Van Helden, Patus Peltstraat 13
Drukkerij H. van der Marck en Zoon B.V., Dr. Philiplaan 9
Uitgeverijmaatschappij De Courant, Nieuwe Keerle, Maas- en Roerboede B.V., St. Oerlestraat 19
Drukkerij Peck, Swalmestraat 19
Drukkerij en Kantoorboekhandel Gehr. Pelt B.V., Verkenmarkt 4
Drukkerij H. Timmermans Roermond B.V., Steenweg 7
Drukkerij-Uitgeverij Hbb. Tannas B.V.-Prof. Scheunemakerstraat 17

Schoenberg
Drukkerij 'Bykorf' B.V., Cortenbeekstraat 10

Schinnen
Drukkerij Jacobs, Kerkstraat 3

Severij
Drukkerij des van Lieshout B.V., Dorpswiden 63
Wega B.V. Loozetter-Drukkerij, Mgr. Verbeetenstraat 2a

Simpelveld
Drukkerij-Drukkerijen B.V., Buitersstraat 1

Sittard
Alfred Drukkerijen B.V., Pannegweg 10-22

Drukkerij Bern. Giesmans, Handeldstraat 7
Drukkerij F. Habets B.V., Voorstad 18
Drukkerij Hermans B.V., Steenweg 28
Drukkerij Kalkens & Omerdoff, Rijksweg Noord 60
Drukkerij Middelhuus Sittard, Leyenbroekweg 140

Spatholzerheide
Drukkerij en Uitgeverij Pijne Vlieten en Zonen, Plein 14

Stein
Drukkerij J.L. Huijten, Heerstraat C 131

Susteren
Drukkerij Marieveld B.V., Marijkeaan 2

Swalmen
Swalmer Handeldrukkerij B.V., Rijkweg 61-63

Tegelen-Steyl
Lans verpakkingen Dennoen B.V., Noemdonweg 17-21a
Drukkerij De Marcus Tegelen B.V., Spaarstraat 58
Drukkerij Stoff B.V., St. Michelastraat 6
Beek- en Offsetdrukkerij 'De Zon', Parallelweg 14

Thorn
Adams' Drukkerij B.V., Wel 12

Ubach over Worms
Aukker Erms, Eyselshovenweg 2

Vaals
Pa. Delle en Anstien, Maasbrieklaan 28
Drukkerij, Uitgeverij, Beek- en Kantoorboekhandel C.J. Thoms B.V., Kerkestraat 29

Valkenburg
Drukkerij Gullis, Theodor Dorrenlaan 6
Drukkerij-Uitgeverij-Publicatiebedrijf 'Het Land van Valkenburg' B.V., De Gassenstraat 6-10

Venlo
Bier' B.V., Kerkeliedstraat 57 *
Drukkerij Van Gilsen B.V., Laurens Janssen Costerstraat 29
Kovero B.V., Kerkeliedstraat 11
Drukkerij Labaque B.V., Rodestraat 18
Drukkerij 'Limburg' B.V., Antoniuslaan 54 (Bierick)
Nedlands Studio Maris, Panhulstraat 28
Uitgeverijmaatschappij Dagblad voor Noord-Limburg B.V., Grote Kerkestraat 19a
Drukkerij F.W.J. Pennerts B.V., Marijkestraat 39
Rafels B.V., Panhulstraat 35
Beek- en Offsetdrukkerij Rijn v/h Drukkerij van der Shoot, Van Millenstraat 8
Drukkerij Smits & Pennerts, Jodenlaan 24a
Beek- en Offsetdrukkerij Stoffen, Van Laarstraat 9 (Bierick)
Drukkerij Wip Valkenburg J., Stijlbergweg 3
Drukkerij Gehr. Werps, Kerkeliedstraat 9
Pijne Vlieten Van Wylick, Lomestraat 24

Vervoy
H. Massamackers B.V., Grotestraat 17
Van den Munkhof B.V., Grotestraat 28

Voerendaal
Drukkerij H. Faber, Stationsstraat 1-3
Drukkerij-Uitgeverij Schrijven-Lippertz B.V., Heerlerweg 157

Wageningen (Gm Ubach over Worms)
Limburgse Speciale Drukkerij, Grotestraat 135

Wier
Drukkerij Kempen Waart B.V., Markt 10
Drukkerij Gehr. Lindeboom, Pannegstraat 1
Smeets Offset B.V., Mijlmeulstraat 60 *
Drukkerij Robert Verlaan & Zonen, Langestraat 14

Kleur 't mooist en win een fiets

Met kleurrijke Kamplink Nederlandse Verbond van Drukkers kunt u ook de

kinderen tot 12 jaar gekleurd. De Limburgse drukkers hebben een tekening laten maken in zwart-wit. Doe daar wat aan. Geef haar een kleurje met potlood, viltstift, verf of wat dan ook. Wie 't

vegens een deskundige jury 't mooiste doet, krijgt een fiets. Er zijn ook tien drukken en een flink aantal fraaie boeken te winnen. Je gekleurde tekening moet je vóór 15 december afgeven bij een

drukkerij in je woonplaats. Waar de Limburgse drukkerijen gevestigd zijn, staat op deze pagina vermeld. Je mag je tekening ook opsturen aan het Koninklijk Nederlands

Verbond van Drukkers, p/a de heer F. Adria, Eyselshoven 30, Heythuysen. Als je echter je tekening bij een drukker brengt, dan krijg je voor de moeite een hele mooie sticker, die later met

fluits aan de slag en op naar de drukker. In de tweede helft van december wordt de uitkomst van de kleurwedstrijd in deze krant gepubliceerd.

Win een fiets of een doos postpapier met een kwis

Het grafische vak kent, zoals ieder vak, een kwis. Het is een spel van kennis en uitdaging. Om de kennis van de lezer te beproeven heeft het Verbond een kwis samengesteld. U hoeft geen vakman te zijn om er met enige speurzin achter te komen welk antwoord het goede is. Pas op, laat U niet beetnemen want er zitten zo nu en dan wat addertjes onder het gras. De oplossingen moeten op een briefkaart gestuurd worden aan het Koninklijk Nederlands Verbond van Drukkers, p/a de heer F. Morrel, Eyselshoven 30, Heythuysen. Op de briefkaart schrijft U welke letter bij welk cijfer hoort. Onder de goede oplossers worden een fiets en tien dozen, met de eigen naam bedrukt postpapier verlost. De oplossingen moeten voor 15 december binnen zijn. De namen van de prijswinnaars en de juiste antwoorden worden in de tweede helft van december in deze krant gepubliceerd.

1. Het steen is:
a. de tafel waaraan de opmaker zijn werk doet
b. een in de volksmond gebruikte uitdrukking voor het stenen tijdperk
c. de stormachtige technische ontwikkelingen, die de grafische industrie als een steen op de maag liggen.

2. Een kapitaal is:
a. een kleine letter
b. een grote letter
c. het geld, dat de grafische industrie nodig heeft om grote investeringen te kunnen doen.

3. Een cicero is:
a. een Romeinse schrijver en redenaar
b. een bekende postzegel, die bestaat uit jonge werknemers in de grafische industrie
c. een in de grafische industrie gebruikte maat

4. Engelen regelen in:
a. de aanhoudende daling van de waarde van het postzegel
b. een manier van werken, waarbij de brood van de regels steeds verscherpt
c. een postair woord voor de mist en regen, die Londen

plegen te teisteren.

5. Een els is:
a. een geliefde drank in het bronsgroen eikenhout
b. de naam van de zuster van de bekende drukker Plantijn
c. een gereedschap in de grafische industrie, waarmee je op drukvormen ongerechtigden kunt wegwerken.

6. Houtrij papier is:
a. papier dat niet gemaakt is van hout
b. papier dat wel gemaakt is van hout
c. papier, dat vooral in de metaalindustrie gebruikt wordt

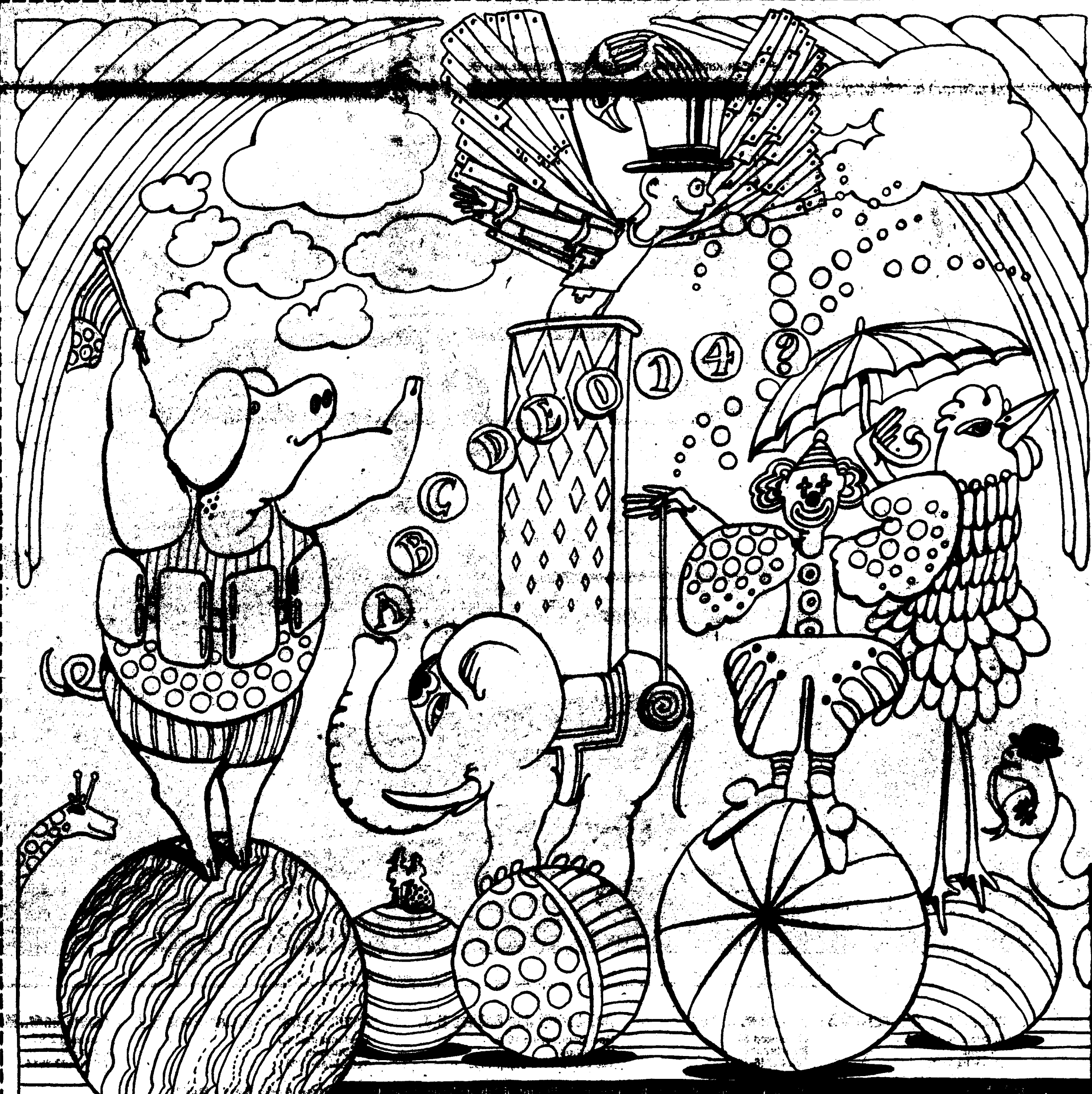
7. Een trapdrukker is:
a. een letter die niet van baksteen maar van brood gemaakt is en op Sinterklaasavond op het Drentse platteland genuttigd pleegt te worden
b. de jongste aanwinst van de Wierse kalender
c. de letter waaruit - om een voorbeeld te noemen - de tekst op deze drie pagina's van het feestvierende Verbond is gezet.

8. Een bok is:
a. het beest dat op de haverkiet zit
b. een soort lessenaar met ladekast, waaraan de zetter zijn werk doet
c. een soort bier, dat grafici drinken als de bladzijden gaan vallen.

9. Plazetten is:
a. een in de grafische industrie gebruikte term voor plat praten
b. het zetten van tekst zonder koppen, tussenkoppen e.d.
c. het zeten van Limburgse dialect.

10. Een romelt is:
a. een taak letter
b. een zetter met gymnastische opleiding
c. een letter die grafici krijgen als ze in een jaar tijd een miljoen regels gezet hebben.

Medewerkers in de grafische bedrijven en hun familieleden, zijn uitnodigd afgesloten van de naam.

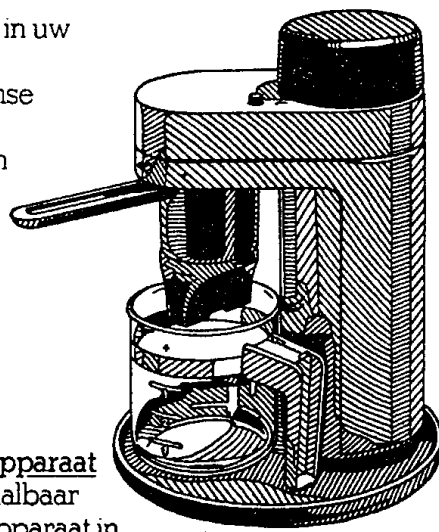
Bent u op zoek naar een fijn & praktisch kado? Hier is inspiratie.

Dit zijn nu eens een paar dingen die bijna niemand nog heeft. Nieuwe ideeën van Tefal. Welkomme ideeën, omdat ze in de keuken of het huishouden nuttig en zinnig zijn. En Tefal apparaten zijn zo goed gemaakt, dat 't een plezier is om ze te gebruiken. Jaren lang.

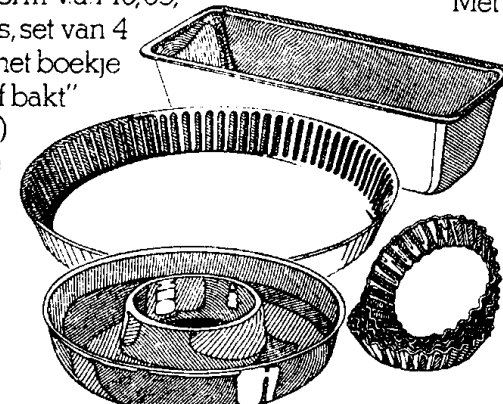
Slagroomspuiter
Maakt in 15 seconden slagroom (voor de garnering van taarten en cakes bijvoorbeeld) maar ook sauzen, mayonaise of milkshakes. Altijd bedrijfsklaar en eenvoudig te bedienen. Met 5 gratis patronen, in geschenkverpakking. Adviesprijs f 56,-.

Ijsbereider Heerlijk vers roomijs maken, thuis in uw eigen koelkast. Moelijk? Helemaal niet. De ijsbereider werkt precies als een Italiaanse ijsmachine. Met receptenboekje voor tal van smaken en variaties. KEMA-keur. Adviesprijs f 59,95.

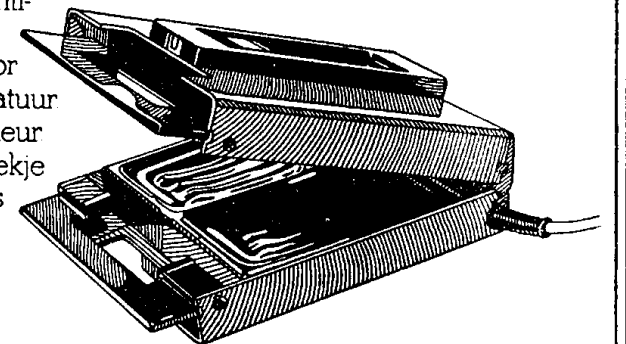
Espresso-apparaat
Een betaalbaar Espresso-apparaat in charmante uitvoering. Maakt in enkele minuten 1-4 heerlijke verse kopjes espresso koffie. Glazen kannetje en maatschepje worden gratis bijgeleverd. Adviesprijs f 149,-.

Bakvormen Verkrijgbaar in elke vorm, waarin u ooit een cake, taart of koek wilt bakken. Het baksel komt er altijd gaaf uit, dankzij anti-aanbaklaag. Met blanke of gezellig oranje PTFE buitenkant. Naadloos geperist. Adviesprijsen b.v. cakevorm van f 13,-, boterkoek-/vulvorm van f 10,65, gebakvormpjes, set van 4 f 9,95. Tijdelijk het boekje "Wat u zelf bakt" (waarde f 1,95) gratis zolang de voorraad strekt.

Croque Gaultre Hartige tosti's en lekkere brosse wafels uit één apparaat. Met een simpele handbeweging verwisselt u de bakplaten, die natuurlijk zijn voorzien van de beroemde anti-aanbaklaag. Thermostaat voor juiste temperatuur. KEMA-keur. Met receptenboekje. Adviesprijs f 147,50.

TEFAL

Vraag uw winkelier of bel Tefal (08385 19053) voor verkoopadressen in uw omgeving.

geld kunt u overal lenen, maar het blijft een zaak van vertrouwen

goed lopende leningen nemen wij indien gewenst over.

- ★ binnen 90 minuten is uw lening akkoord
- ★ overlijdensrisico gedekt tot f 20.000,-
- ★ wettelijke tarieven, dus geen loktarieven.
- ★ dezelfde dag wordt uw geld thuisbezorgd.

PERS. LENINGEN	2e HYPOTHEEK
4.500,- 60 X 109,92	10.000,- 120 X 148,72
5.000,- 60 X 121,08	15.000,- 120 X 221,58
7.500,- 60 X 176,85	20.000,- 120 X 295,44
10.000,- 60 X 232,62	25.000,- 120 X 369,30
12.500,- 60 X 288,40	30.000,- 120 X 443,16
15.000,- 60 X 344,17	35.000,- 120 X 517,02
17.500,- 60 X 399,94	40.000,- 120 X 590,88
20.000,- 60 X 455,71	50.000,- 120 X 738,61

Alle leningen verzorgen wij **SNEL, DISCREET en VOORDEELIG** geen behandelingskosten, geen ingewikkelde formulieren, een telefoontje is voldoende.

Bel 04754-1201
Afdeling financ. bemid.
Financieringskantoor
WOLTHERS
Bosstraat 40, Echt

PIANO'S

keuze uit meer dan 100 stuks. Wij hebben voor iedere beurs een piano. Vanaf f 750. De hele week geopend van 9.00 tot 18.00 uur. Piano's ook te bezichtigen 's zondags van 14.00 tot 17.00 uur.

Planogroothandel G. WIELAND
Haagstraat 20, Sittard

OPHEFFINGSUITVERKOOP

PERZEN FA. DE LEEUW
KORTINGEN 20 - 60%

Rijdt enkele kilometers en verdient honderden guldens
ENGELINKAMPSTRAAT 45 SITTARD hoek Tempelplein

Met toestemming K.v.K. 1-30 november 1976

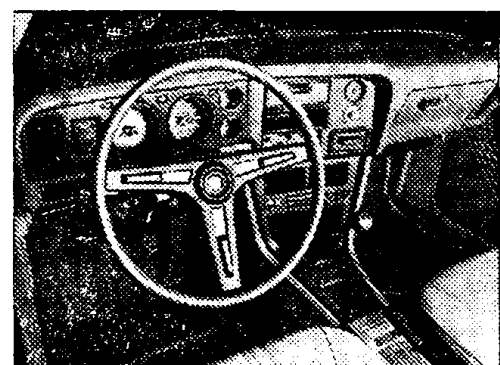
Deze week:

va. 11,-

Polyester overhemdbloesje met borstzakjes. In diverse kleuren. Mt. 92 (11,-) t/m 164 (15,-).

Lampe
520 110

Sportiviteit en luxe, compleetheit en doelmatigheid. Dit zijn de kenmerken van de sensationele nieuwe Toyota SportsWagon, de fraaigelijnde synthese van een rasechte sportauto en een kombinatiewagen.

Zoals het een sportauto betaamt is de wagen erg laag: 132 cm. De binnen-

ruimte is echter opvallend royaal. Dank zij de inwendige breedte en de ver doorlopende horizontale daklijn hebben alle inzittenden voldoende ruimte. De sportieve scharnieren van de opvallend grote derde deur zijn aan de buitenkant geplaatst, zodat binnen geen ruimteverlies ontstond.

In de drie 1600-modellen heeft de achterbank twee gescheiden rugleuningen, die onafhankelijk van elkaar kunnen worden neergeklapt. Hierdoor zijn er drie mogelijkheden om de toch al royale bagageruimte naar behoefte te vergroten. In de SportsWagon de Luxe, die is uitgerust met de beproefde 1200 cc Toyota motor, is uiteraard de achterleuning neerklapbaar.

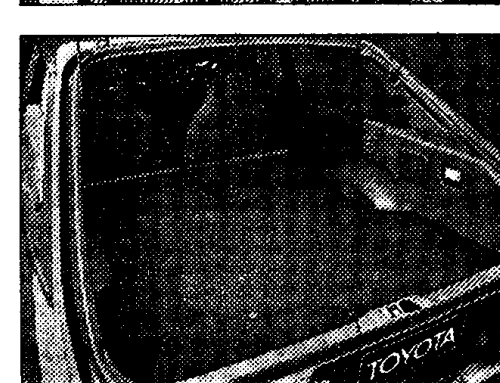
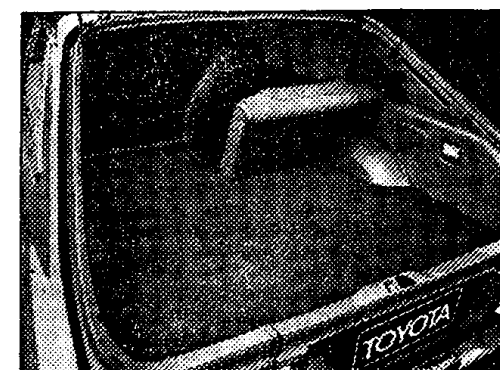
Kenmerkend voor de compleetheit en het comfort zijn o.a. het rijke cockpit-dashbord en de volledig verstelbare bucketseats met hoofdsteunen.

In de 1600 de Luxe en de 1600 de Luxe Automatic huist de sportieve 4-cilinder 1600 motor, bekend van de Toyota Carina. Die machine is goed voor 75 DIN-pk en een top van 160 kilometer per uur.

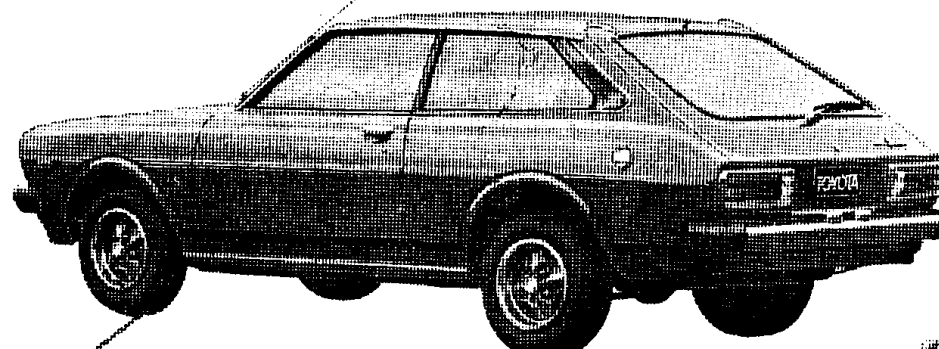
De 1600 GSL, de felste en meest-luxe-euze van het viertal, heeft de door twee 2-traps carburateurs gevoede 1600 motor uit de Toyota Celica ST als krachtbron, en heeft bovendien een 5-versnellingsbak. De motor levert 82 DIN-pk en zorgt voor een flitsende acceleratie en een top van 170 km per uur.

De GSL onderscheidt zich uiterlijk van de 1600 de Luxe door bredere sportvelgen, een matzwarte middenstijl, strips langs de flanken, en een grote, afzonderlijk in te schakelen, ruitewisser (met sproeier) op de achterruit.

SportsWagon de Luxe f 14.241
SportsWagon 1600 de Luxe f 16.276
SportsWagon 1600 de Luxe Automatic f 17.598
SportsWagon 1600 GSL f 17.802

TOYOTA SportsWagon 'N NIEUWE SENSATIE

TOYOTA

MAAKT UW KEUS WEL HEEL EENVOUDIG

Importeur voor Nederland **LOUWMAN & PARQUI** Veersestraatweg 280, Leidschendam, tel. 070-209353

Prijzen incl. BTW af depot Sijpekenisse. Wijzigingen in prijs en uitvoering voorbehouden. Vol jaar garantie ongeacht het aantal kilometers.

Klaver Automobielen
Pastoor Stassenstraat 49
Venlo-West
Tel. 077-23051

Autom. bedr. Swenthoid BV
Willibrordusstraat 1
Susteren
Tel. 04499-1969

Autobedrijf L. Vos
Molenweg 50
Maasbracht
Tel. 04746-1807

Autobedrijf Jan Bakkes B.V.
Roermondseweg 16 A
Posterholt
Tel. 04742-1410-b.g.g. 1290

Autom. bedrijf J. Gielen-Aarts B.V.
Stationsstraat 29
Heythuysen
Tel. 04749-1728

Autom. bedr. Mengelers BV
Prov. weg 2 91
Oirsbeek
Tel. 04492-1814

Autom. bedr. Mengelers BV
Beaunstraat 105
Schaeberg
Tel. 045-313929

Autom. bedr. Mengelers BV
Rijksweg Zuid 72
Sittard
Tel. 04490-1515

Autom. bedr. Mengelers BV
Jos Kleynenlaan 50
Geleen
Tel. 04494-48521

Autom. bedr. G. H. Boosten & Zn BV
Bergerstraat 68-70
Maastricht-Ambly
Tel. 043-27760-27702

Autom. bedr. Louis Petit
Lange de Gewannen 8
Ulestraten 1
Tel. 04403-7702-2680

U WILT GELD LENEN?

BEL SMETS MONEY-SHOP
045-218218

laag tarief!

netto bedrag in handen	24 mnd vanaf	36 mnd vanaf	48 mnd vanaf	60 mnd vanaf
2.000	99	74	-	-
3.000	146	102	88	-
4.000	194	136	116	-
5.000	241	169	135	121
7.000	334	235	187	159
8.000	381	268	213	181
10.000	475	333	266	226
15.000	709	498	395	333
18.000	863	612	487	411
20.000	959	679	540	455
25.000	1203	853	678	574
30.000	1443	1024	814	688

Deze aantrekkelijke tarieven zijn incl. kwijtscheiding bij overlijden tot f 25.000,- bruto verstrekt krediet. Verder geen kosten. Woningverbeten kredieten nu ook zonder eigen huis looptijden 72, 84 en 96 maanden. Vraag vrijblijvend onze folder. Vervroegde aflossing mogelijk. Overname bestaande leningen mits zonder achterstand meestal geen bezwaar. Wij zijn onafhankelijke financieringsadviseurs en bemiddelen voor 8 financieringsmaatschappijen met verschillende acceptatie- en tariefmogelijkheden (wijzigingen voorbehouden).

Tarief 2e hypotheek, looptijd 120 of 180 maanden, vanaf:
10.000 is 120 x 146,32 of 180 x 120,- 25.000 is 120 x 360,26 of 180 x 300,-
15.000 is 120 x 216,16 of 180 x 180,- 30.000 is 120 x 432,32 of 180 x 360,-
20.000 is 120 x 288,21 of 180 x 240,-

Hoensbroek (Heerlen), Akerstraat 210a, tel. 045-218218
Venlo, Koninginnenged 70, tel. 077-19775
Venray, Oude Onstrumseweg 6, tel. 04780-5870

Master hetelucht kanon
VERKOOP - VERHUUR - SERVICE

COLLÉ Limbricht

Beekstraat 23 - tel. 04490-5813/1913

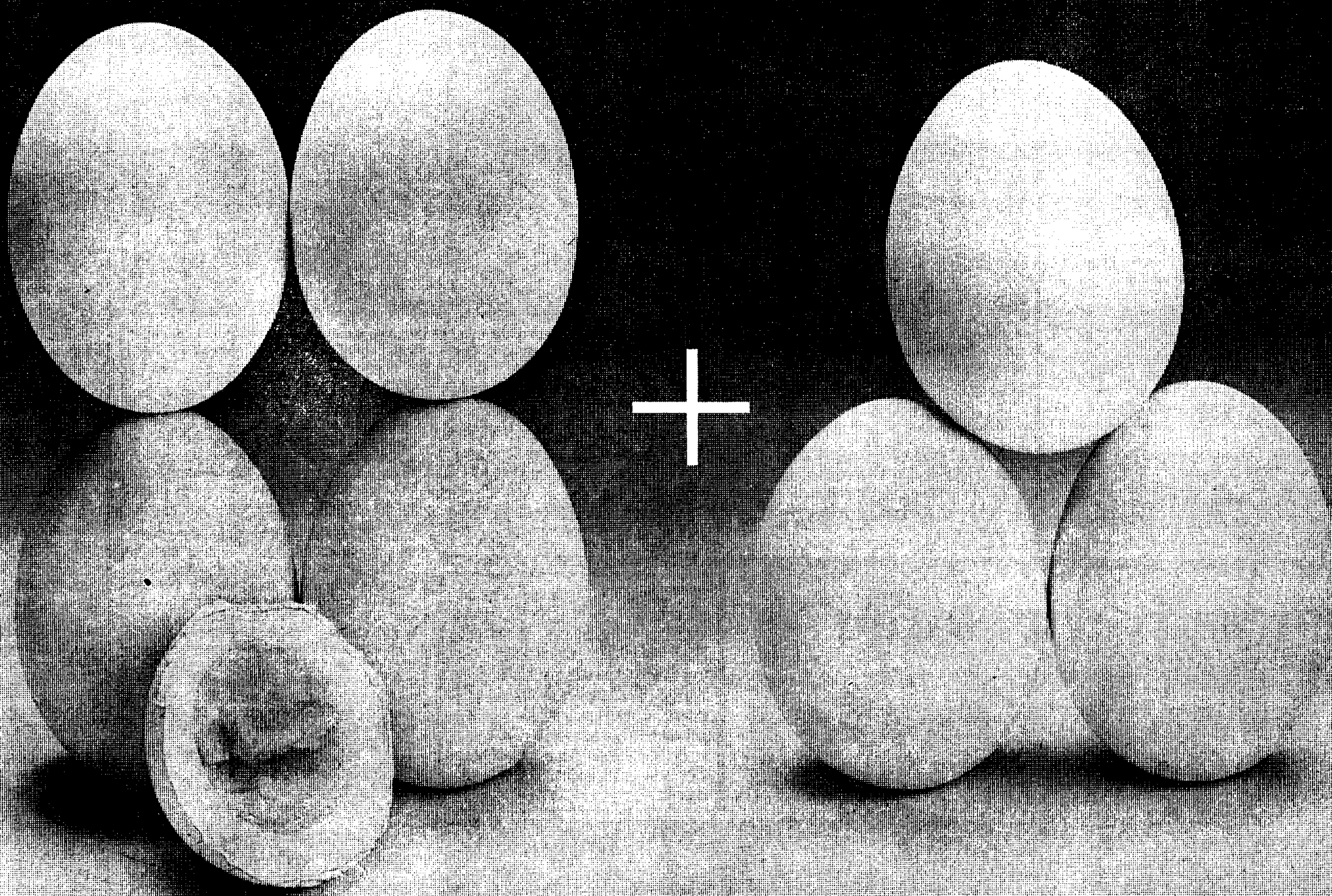

Meer eieren voor je geld.

U krijgt 4 1/4 % op een gewone spaarrekening

Op een Bonus-3-Spaarrekening krijgt u er nog eens 3 % bij!

De nieuwe Bonus-3-Rekening van de NMB: 3% méér rente dan op een gewone spaarrekening.

Eigenlijk wil iedereen een zo hoog mogelijke rente. Maar wie direkt over zijn spaargeld wil beschikken, krijgt altijd de laagste rente. Daar heeft de NMB Bonus-Spaarrekening verandering in gebracht.

Op de nieuwe Bonus-3-Spaarrekening krijgt u maar liefst 3 % meer rente,

zonder dat u het geld hoeft vast te zetten.

Dus 7 1/4 % in plaats van 4 1/4 %. En dat scheelt wel even! Wel geldt een retour-rente van 2 % over elk bedrag dat u opneemt.

Bonus-3-Sparen is daarom niet altijd voordeliger. Onvoordelig wordt het zelfs, wanneer u binnen 8 maanden *

uw spaartegoed opneemt.

Maar wie het langer kan laten staan, krijgt meer eieren voor zijn geld met een Bonus-3-Spaarrekening.

De NMB denkt met u mee. Probeer t.

NMB
NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDSBANK

* Of binnen 12 maanden, als u 't vergelijkt met onze bestaande Bonus-Spaarrekening (6 1/4 % rente, 1 % retourrente).

In verband met de komende feestdagen

geven wij

5% korting

op alle in voorraad zijnde bontmantels.

Hermelijn
BONTMODE

ANTONIUSPLEIN 6 VENLO BLERICK
RIJKSWEG NOORD 43 GELEEN

Internationaal Service Bedrijf

zoekt voor haar diverse filialen in België

RADIO- EN KLEUREN- TV-MONTEURS

Allround vakman met grote praktische ervaring. Goede vooruitzichten en goed salaris.

Bel voor afspraak 's avonds vanaf 19.00 uur, tel. 075-287643.

KOM exclusieve KEUKENS KIJKEN

WIJ GARANDEREN U „VAKWERK“
MET EIGEN MENSEN!

PIJLS-HULS

KEUKENCENTRUM
GELEEN

RIJKSWEG ZUID 124-TEL. 04494-45188

MAASTRICHT HEER

St. Josephstraat 71 Tel. 043-26118
af Kennedybrug 1e straat rechts en 3e straat links
's zaterdags geopend

PARKETVLOEREN...

GER BLOEMEN

APOLLOLAAN 2. Tel. 045-311106
NIEUWENHAGEN

Massief parket vanaf f 38,- per m2, incl. BTW, leggen en verzegelen. Alles inbegrepen, in tegenstelling met anderen.

Showroom geopend maandag, woensdag en vrijdag van 18.30 - 20.30 uur. 's Zaterdags van 14.00 - 18.00 uur. Verder volgens afspraak. Direct leverbaar.

GELD: HYPEL

'n speciale 2e hypotheek
ZONDER KOSTEN SCHOON IN HANDEN

Geén notaris-, taxatie-, aanvraag- of onderzoekkosten. En geén dure verzekeringen.

SNEL (in 4 dagen) geregeld, en voor elk doel. Vrije besteding, strikte geheimhouding.

Wij brengen GRAAG IEDEREEN VRIJBLIJVEND offerte uit, en zulks gegarandeerd tegen dit UITERST GUNSTIG TARIEF.

Netto in handen (min. 1% afsl. prov.)	Terugbetaling per maand (alles inbegrepen)		
	looptijd 150 mnd.	looptijd 120 mnd.	looptijd 60 mnd.
f 5.000,-	—	f 75,-	f 114,-
f 6.000,-	—	f 90,-	f 137,-
f 8.000,-	f 101,50	f 119,50	f 182,50
f 10.000,-	f 126,50	f 149,50	f 228,-
f 15.000,-	f 190,-	f 224,-	f 341,50
f 20.000,-	f 253,-	f 299,-	f 455,50
f 25.000,-	f 316,50	f 373,50	f 569,-
f 40.000,-	f 506,-	f 597,50	f 910,50

Ook andere bedragen zijn mogelijk.

En aan iedereen bieden wij persoonlijke leningen met een looptijd tot 60 maanden.

MOONEN
Financieringskantoor MOONEN
Sarolestraat 42, Heerlen.
Tel. 045-710806 en 710698.

Buiten kantooruren en op zaterdag en zondag tevens 045-214197
Uw intermediair voor alle kredieten

EURO-VLEESPRIJZEN!

RUNDEVLEES	Hele kilo
Biefstuk	15,98
Contrafilet	12,98
Rosbief	11,98
Runderschouder	10,98
Braadvlees	9,98
Runderrollade	9,98
Soepvlees z.b.	8,98
Runderpoulet	7,98
Tartaar	6,98
Beenschijf	5,98
Soepvlees m.b.	4,98
Runderlever	2,98
Ossestaart	2,98

VARKENSVLEES	Hele kilo
Filet z.b.	12,98
Fricandeau	11,98
Verse ham	9,98
Rollade	9,98
Filet- en steelkarbonade	8,98
Halskarbonade	7,98
Poulet	6,98
Gevulde rollade	5,98
Vers mager spek	4,98
Gehakt of braadworst	4,48
Lever	2,98
Ijsbeen	3,98
Braadribjes	2,98

EURO-VLEESPRIJZEN!

KALFSVLEES	Hele kilo
Bil	15,98
Ribstuk	12,98
Rollade	10,98
Poulet	8,98
Gehakt	6,98
LAMSVLEES v.a.	3,98
Braadhaan	3,98
Hanebouten	4,98
Frikandellen	2,98
10 stuks	
Kroketten	1,98
8 stuks	
Kuikenschnitzels	2,98
1/2 kilo	
Goulash	2,98
kant-en-klaar 800 gram	
Kipperagout	2,98
kant-en-klaar 800 gram	

VLEESWAREN	Hele kilo
Boerenham	12,98
OUDERWETSE, met knook	
Boerenmetworst	8,98
Gekookte ham	3,98
GESNEDEN, 1/2 kilo	
Aufschnitt 1/2 kilo	3,98
Berliner 1/2 kilo	2,98
Droogworst 1/2 kilo	3,98
Knakworst	3,98
1/2 kilo	
Cervelaatworst	4,98
1/2 kilo	
Leverworst	4,98
SAKSISCHE, 800 gram	
Gezouten spek	2,98
MAGER, 1/2 kilo	
Hamworst	2,98
1/2 kilo	
Leverworst	2,48
1/2 kilo	
Hoofdkaas 1/2 kilo	2,48

OPENINGSTIJDEN:
woensdag van 12.00 tot 18.00 uur
donderdag en vrijdag van 8.00 tot 18.00 uur
zaterdag van 8.00 tot 15.00 uur

EUROSLAGERIJEN

HEERLEN: Heerlerbaan 108
BRUNSSUM: Julianastraat 24
SITTARD (Sanderbout): Veestraat 42

GAZAN HEEFT VROLIJKE JAPONNEN VOOR FEESTELIJKE PRIJZEN

Flannel japon
met schuimverwerkte
knoopjes.
maten 36-44

79.75 nu
59.75

overdress
in bloem-streep dessin
geraffineerd verwerkt
maten 36-46
69.75 nu
49.75

overdress
in flannel kwaliteit
modieuze ruit dessin
maten 38-44
69.75 nu
49.75

sportieve wollen ruit
japon
steekzakken en ceintuur
maten 36-44
89.75 nu
59.75

Feestelijke cocktail
japon
overslag model
maten 36-42
109.75 nu
79.75

japon in winterse
wol, polyester kwaliteit
sportieve combinatie van
wollen met ruit 36-46
79.75 nu
69.75

ga
NAAR
gazan
VOOR BETAALBARE KLEDING

HEERLEN, Promenade 145

Lia Hagoort van Amro Bank Zoetermeer,
in interview over Continu Crediet.

„Lenen is rekenen.”

Kunt u een voorbeeld geven, mevrouw Hagoort?
Dat praat wat makkelijker.

Nou, een bankstel bijvoorbeeld van zeg maar vierduizend gulden. Daar kan je een Persoonlijke Lening voor nemen, maar liever een CC, het Continu Crediet dus.

Hoe dat zo?

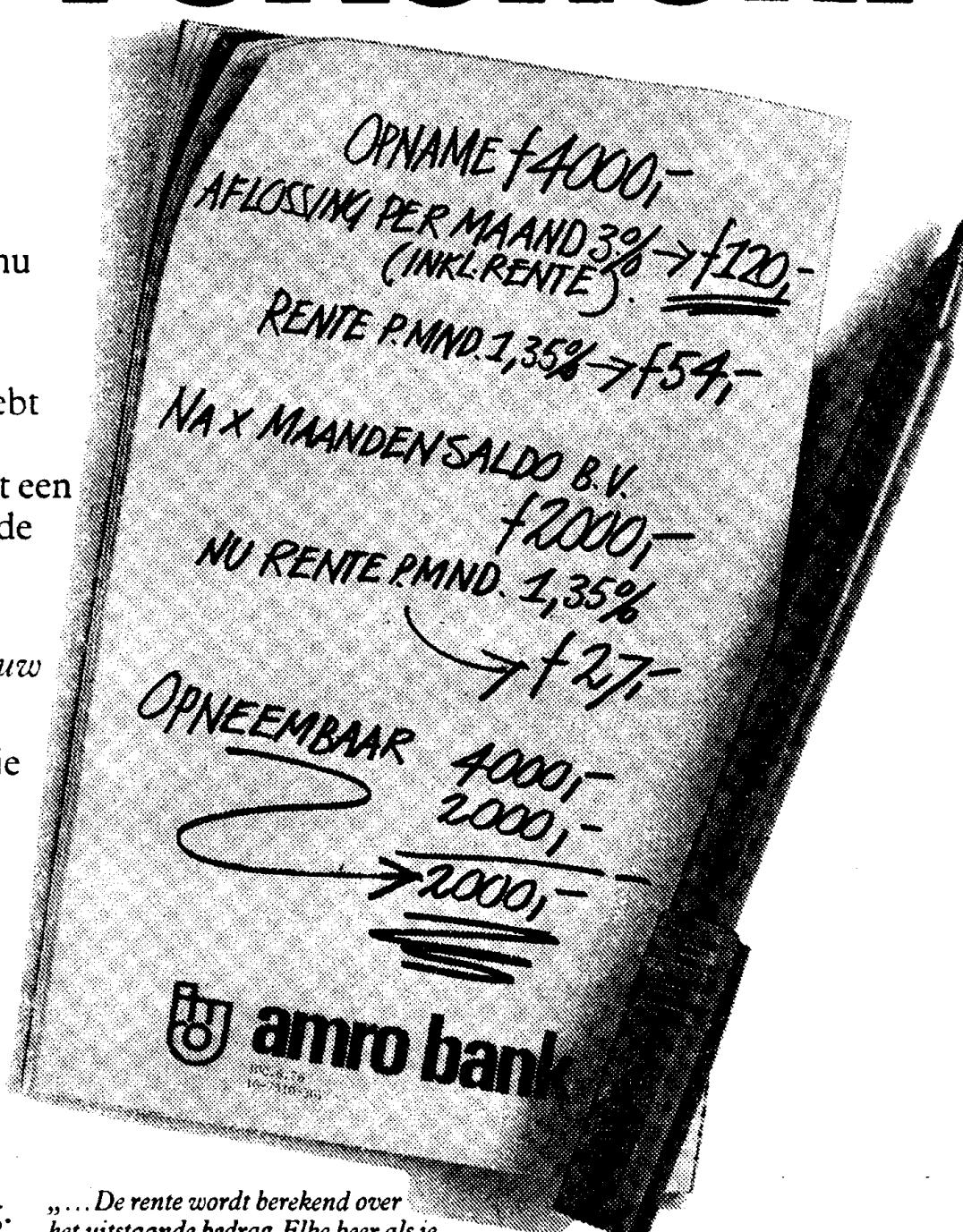
Stel dat je een jaar naar dat bankstel gekeken hebt en tot de ontdekking komt dat je ook aan een nieuw wandmeubel toe bent . . . In principe kan je dan met een CC weer opnemen wat je hebt afgelost. Van diezelfde lening. En wat natuurlijk altijd kan, is dat je de kredietlimiet verhoogt.

Bedoelt u dat je dan géén nieuwe lening, géén nieuw contract hoeft af te sluiten?

De naam zegt het al: een Continu Crediet sluit je één keer af en daar kan je voortdurend van blijven opnemen. Je hebt dus altijd geld achter de hand.

O.K. Maar is het geen dure manier van lenen?

Ach, lenen is rekenen natuurlijk. Maar een CC is eigenlijk één van de voordeligste manieren van lenen. Je lost minimaal, 't kan méér, 3% per maand af. In dat bedrag zit de rente, die je natuurlijk af mag trekken van de belasting, opgesloten. Rente die varieert van 1,05 tot 1,60% per maand. En dat is weer afhankelijk van de hoogte van je kredietbedrag. Even kijken. Dan zal ik het nog even voorrekenen:

„... De rente wordt berekend over het uitstaande bedrag. Elke keer als je aflost wordt de rente dus lager.”

Amro Continu Crediet:
opnemen en aflossen naar behoefte.

(Ga naar de Amro Bank voor méér informatie.)

Stereo Hi-Fi- installaties

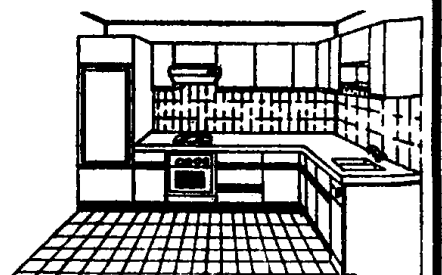
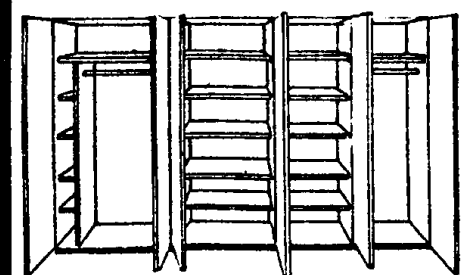
met 2 jaar garantie.
Bijvoorbeeld: Aiwa - Dual -
Philips - Monarch - Uher -
Heco - B & W ....

Koop zeker, koop met
service

Bij:

ABEN

Parallelweg 29
HEERLEN
Tel. 716830

Gespecialiseerde groothandel in
ERVE-KEUKENS, HANG- EN LEGKASTEN
Toonzaal op werkdagen geopend van 09.00 - 12.00
en van 13.00 - 17.00 uur

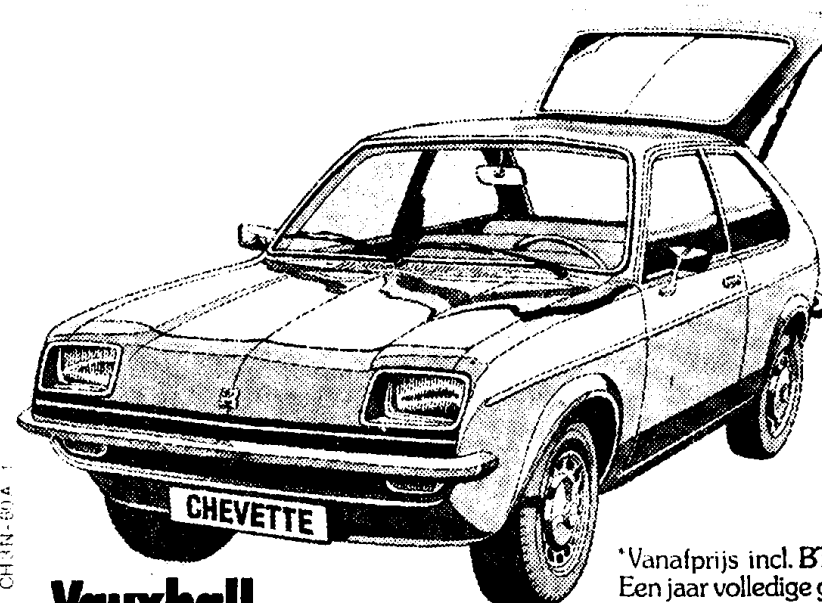
ZATERDAGS van 9.00 tot 16.00 uur.

RV HANDELSMAATSCHAPPIJ B.V.

Slagboomsweg 29 Industrieterrein „De Horzel”
Nuth, tel. 04447 - 2602

Als de Chevette u bevalt, bevalt z'n prijs u zeker: Fl. 11.883*.

De Chevette is een plezierige wagen. De reden: een motor van 1256 cc, 59,4 DIN/PK, een topsnelheid van 145 km/u.

En een plezierige lijn. Met veel persoonlijkheid. Plaats voor vier, slaapstoelen, tapijt op de vloer, automatische 3-punts veiligheids gordels, elektrische achterruitverwarming, neerklapbare achterbank met een bagageruimte van 340 of 991 liter - radiaalbanden.

En nu de veiligheid: gescheiden remcircuits, rembekrachtiging, schijfremmen vóór, trommelremmen achter. Kom hem bekijken. Z'n prijs zal het plezier van de eerste kennismaking zeker niet bederven.

*Vanafprijs incl. BTW ex General Motors Cont.
Een jaar volledige garantie.

Vauxhall.

CANTON-REISS-HEERLEN

„waar u auto's met service koopt”

Valkenburgerweg 34, Apollolaan 7, tel. 718040.